

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 1&(28*)

ISSN 0867-8545

; FI 8N-9 2014

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEJ GOSPODARKI
ŻYWNOŚCIOWEJ W WARUNKACH GLOBALIZACJI
I INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

GRUDZIEŃ 2014

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
	Katarzyna Rola	
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalea Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Jadwiga Seremak-Bulge	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
	Paweł Wyrzykowski	
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Jan Małkowski, Stanisław Mańko, Bożena Nosecka,
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: EXPOL Włocławek
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W listopadzie rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej nieznacznie poprawiły się, mimo spadku wskaźnika nożyc cen, wyłącznie pod wpływem wzrostu wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu. Wskaźnik koniunktury rolniczej (SWKR) wzrósł o 0,2 pkt. proc., ale był niższy od 100 punktów o 0,5 pkt. proc. Był on także niższy o 1,3 pkt. proc. niż w listopadzie 2013 r. Wyrównany wskaźnik nożyc cen spadł w porównaniu z poprzednim miesiącem o 0,4 pkt. proc., do najniższego poziomu w ostatnich 6 miesiącach wynoszącego zaledwie 98,5 punktu. W porównaniu z listopadem 2013 r. wskaźnik ten był niższy o 2 pkt. proc. Wpłynęły na to spadki cen skupu podstawowych surowców rolniczych, które rozpoczęły się w lipcu, a we wrześniu i październiku uległy pogłębieniu. W ciągu tych dwóch miesięcy bieżące ceny koszyka skupu spadły średnio o 5,9%, w tym zboża podstawowe staniały o 0,3% (jęczmień) do 2,4% (pszenica, żyto), a kukurydza i ziemniaki o 38% i 31%. Ceny bydła i drobiu zmalały w tym okresie o 6,2-7,6%, trzody chlewnej o ponad 11%, cieląt o 1,2%, a mleka o 3%. Negatywne konsekwencje spadku cen skupu łagodziły utrzymujące się słabe tendencje spadkowe cen środków produkcji, które w okresie wrzesień - październik staniały o 0,2%, a w porównaniu z czerwcem br. były o 1% tańsze.

Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu podniósł się w analizowanym miesiącu o 0,8 pkt. proc. do 100,4 punktu. Był jednak o 0,8 pkt. proc. niższy niż przed rokiem. Wpłynął na to przede wszystkim spadek cen detalicznych żywności w warunkach umiarkowanego wzrostu produkcji przemysłu spożywczego oraz wzrostu wynagrodzeń.

Zmiany cen skupu oraz środków produkcji jakie dokonały się w ciągu 10 miesięcy 2014 r. (w porównaniu z grudniem 2013 r.) nie były korzystne dla rolnictwa, a skumulowany wskaźnik nożyc cen w tym okresie wyniósł 90,4 punktu wobec 102,9 punktu w październiku 2013 r.

W najbliższym czasie prawdopodobne jest dalsze pogorszenie rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Presja podaży praktycznie wszystkich produktów roślinnych i zwierzęcych w warunkach umiarkowanego wzrostu popytu krajowego i utrzymujących się trudnościach w eksporcie będą nadal działać obniżająco na ceny surowców rolniczych. Koniunkturę poprawiać będą dalsze obniżki cen środków produkcji, zwłaszcza bezpośrednich nośników energii i nawozów mineralnych.

2. Niepokojące sygnały płynące z Rosji co do przyszłorocznych zbiorów zbóż skutkują wzrostami cen zbóż na światowych i europejskich rynkach. Na polskim rynku znalazło to odzwierciedlenie w listopadowych zwyżkach notowań cenowych na giełdach krajowych i na targowiskach. W skupie ceny utrzymują się na niskim poziomie, ale producenci wstrzymują się ze sprzedażą, w oczekiwaniu na większy popyt i ceny.

3. Mimo niskich cen zbóż i pasz sytuacja na rynku trzody chlewnej jest trudna ze względu na niskie ceny żywca wieprzowego. W końcu roku sytuacja może się jeszcze pogorszyć ze względu na większą podaż, utrzymujące się rosyjskie embargo na import żywności z UE, w tym z Polski oraz możliwy wzrost cen zbóż i pasz.

4. Obniżki cen zbóż oraz wysokobiałkowych komponentów paszowych zapowiadają utrzymanie zadowalającej opłacalności produkcji drobiarskiej do końca sezonu 2014/15. Przyspiesza więc dynamika eksportu stymulująca rozwój sektora nie tylko w segmencie żywca drobiowego, ale również jaj.

5. Mimo spadku cen skup mleka dynamicznie rośnie pod wpływem decyzji podjętych w roku ubiegłym w warunkach wysokich cen. W najbliższych miesiącach mało prawdopodobne jest odwrócenie spadkowych tendencji, bowiem na rynkach światowych ceny proszku mlecznego nadal spadają, choć ceny masła w ostatnim miesiącu znacząco wzrosły. Sytuacja staje się coraz trudniejsza przede wszystkim dla producentów mleka, ale również dla mleczarni, ze względu na rosnącą pewność utrzymania przez Komisję Europejską kar za przekroczenie kwot w roku kwotowym 2014/15. Kary te będą znacznie bardziej dotkliwe niż w roku 2013/14 ze względu na znacznie większy stopień przekroczenia. Rolnicy, którym grozi znaczne przekroczenie kwot powinni rozważyć nawet okresowe zmniejszenie stada krów. Uruchomienie we własnym gospodarstwie produkcji trwałych przetworów mlecznych i ich sprzedaż po 31 marca 2015 r. jest znacznie trudniejsze.

6. Spadek cen energii i surowców na rynkach światowych skutkuje spadkiem kosztów produkcji przede wszystkim nawozów mineralnych. Rozwierające się nożycy cen oraz pogorszenie sytuacji finansowej wielu gospodarstw, zwłaszcza specjalizujących się w produkcji trzody chlewnej i mleka może zapowiadać ograniczenie popytu na środki produkcji, w tym zwłaszcza na środki plonotwórcze w 2015 r.

7. Spadek cen prawie wszystkich surowców rolniczych i utrzymujące się trudności z eksportem sprawiają, że żywność tanieje nie tylko relatywnie, ale również bezwzględnie. Poprawia to sytuację konsumentów, których dochody powoli rosną, ale nie na tyle, żeby wchłonąć znaczne nadwyżki, które powinny zostać wyeksportowane. Zapowiada to trudny rok nie tylko dla producentów rolnych, ale również dla przetwórców żywności.

Jadwiga
Seremak-Bulge

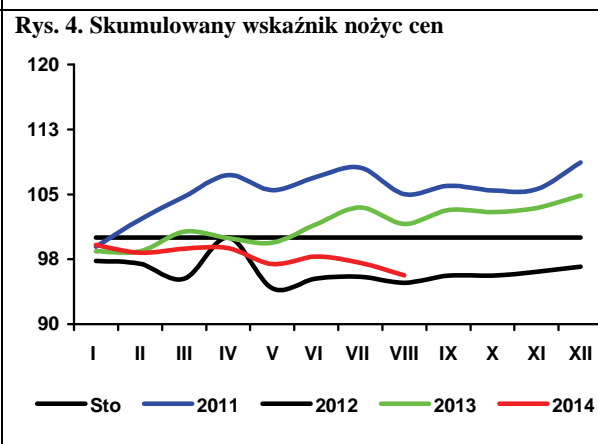
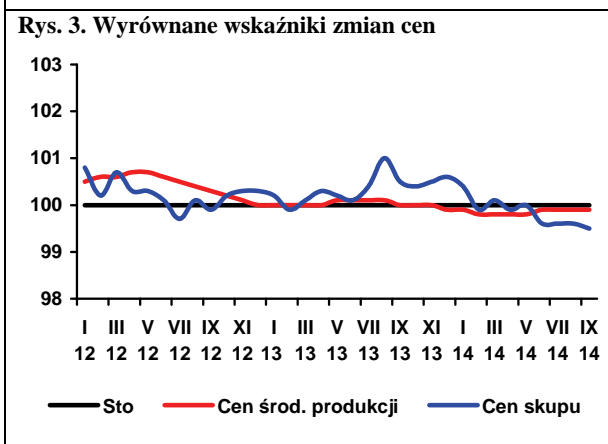
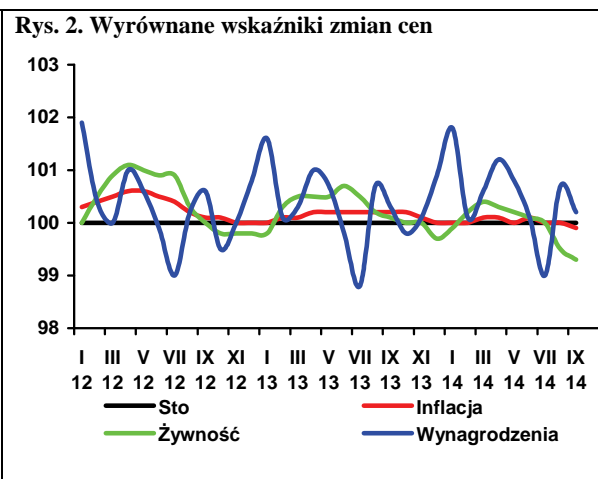
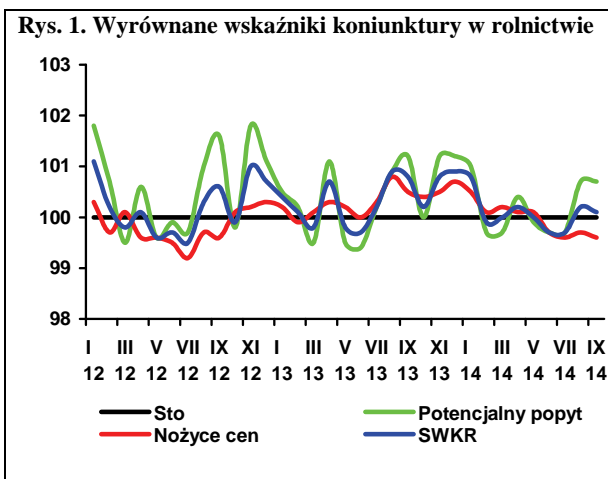
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XI 14	X 14	IX 14	VIII 14	VII 14	VI 14	XI 13
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	99,5	99,3	100,0	100,2	99,7	99,7	100,8
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,4	99,6	100,5	100,7	99,7	99,7	101,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	98,5	98,9	99,6	99,7	99,6	99,7	100,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	98,4	98,8	99,5	99,6	99,6	99,6	100,5
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	99,8	99,9	99,9	99,9	99,6	99,6	100,5
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	100,5	100,5	100,6	100,5	100,1	99,9	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,6	100,2	100,9	101,2	99,0	99,9	100,1
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	100,2	98,0	100,5	100,7	100,1	99,4	102,1

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

W sezonie 2014/15 produkcja zbóż na świecie była minimalnie mniejsza niż w sezonie poprzednim. Pomimo tego, relacje podaży i popytu w światowym bilansie zbóż są nieco lepsze. Ubytek podaży bieżącej został zawiązką skompensowany podażą z zapasów początkowych, które według ostatnich szacunków Międzynarodowej Rady Zbożowej (IGC) wyniosły 403 mln ton, tj. o 20% więcej niż rok wcześniej. Zbiory zbóż w 2014 r. szacowane są na 1990 mln ton, tj. o niespełna 0,2% mniej niż w rekordowym poprzednim roku i jednocześnie o 2 mln ton więcej niż szacowano przed miesiącem. Wzrost w stosunku do szacunków z poprzedniego miesiąca wynika głównie z rewizji w górę plonów kukurydzy w Chinach. Zużycie zbóż przewidywane jest na 1965 mln ton, czyli o 2,0% więcej niż w poprzednim sezonie i 4 mln ton więcej niż przewidywano przed miesiącem. Zapasy na koniec sezonu 2014/15 mogą wzrosnąć o 7% do 429 mln ton (najwięcej w ostatnich 15 latach). Zapasy u głównych eksporterów będą większe o 25% do 147 mln ton. Światowe ceny zbóż są niskie, aczkolwiek tymczasowe spiętrzenia zamówień w USA oraz obawy o nadchodzące zbiory powodują krótkotrwałe wzrosty cen.

Również na krajowym rynku relacje popytu i podaży są lepsze. Rekordowe zbiory z 2014 r. przewyższają o 3,6 mln ton prognozowane na sezon 2014/15 zużycie krajowe, (1,3 mln ton nadwyżek po zbiorach w 2013 r.), które może wzrosnąć do 28,0 mln ton. Mniejsze niż w poprzednim sezonie będą natomiast możliwości eksportu. Dlatego rozchody ogółem (zużycie krajowe plus eksport) zmniejszą o niespełna 0,5%. W wyniku tego, zapasy zbóż na koniec sezonu mogą się zwiększyć o blisko 40% do 2,0 mln ton, co stanowiłoby 6,25% ich rocznego zużycia, wobec zaledwie 4,4% w poprzednim sezonie i 12,0% w sezonie 2012/13.

W okresie pierwszych czterech miesięcy sezonu 2014/15 (lipiec – październik 2014 r.) do skupu trafiło 4,4 mln ton zbóż podstawowych, tj. o 24% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 2,9 mln ton pszenicy (2,2 mln ton w porównywalnym okresie poprzedniego sezonu), 401 tys. ton żyta (552 tys. ton), 524 tys. ton jęczmienia (487 tys. ton) oraz 627 tys. ton kukurydzy (783 tys. ton).

W październiku 2014 r., w porównaniu z wrześniem br., w skupie oraz na targowiskach odnotowano dalszy spadek cen zbóż. W skupie najbardziej potaniała kukurydza (o 28%), a na targowiskach jęczmień (o 3%). W skupie cena jęczmienia minimalnie wzrosła. W porównaniu z październikiem 2013 r. przeciętne ceny zbóż podstawowych były od kilku do kilkunastu procent niższe. W tym czasie najbardziej potaniał jęczmień, pszenica i kukurydza.

**Wiesław
Łopaciuk**

**Katarzyna
Rola**

We wrześniu 2014 r. z Polski wyeksportowano 644 tys. ton ziarna zbóż, wobec 475 tys. ton przed miesiącem, w tym 465 tys. ton pszenicy, 79 tys. ton żyta, 3 tys. ton jęczmienia i 17 tys. ton kukurydzy. Import ziarna wyniósł w tym czasie 87 tys. ton i w porównaniu z wrześniem 2013 r. był większy o 7%. Większy był eksport mąki pszennej (o 23%), ziarna obrobionego inaczej (o 8%) i słodu (o 9%), natomiast pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa zmniejszył się. Import mąki pszennej i słodu był mniejszy, pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa sprowadzono więcej. W tym czasie eksport i import wszystkich produktów wtórnego przetwórstwa i pasz przemysłowych zwiększył się.

W UE ceny zbóż (wyłączając kukurydzę) wzrosły w październiku 2014 r., w odniesieniu do poprzedniego miesiąca, jednak są nadal znacząco niższe niż przed rokiem. W Niemczech za pszenicę płacono 159 EUR/t (o 1% więcej), we Francji 172 EUR/t (o 5% więcej). Przeciętna cena jęczmienia paszowego w UE-28 była wyższa o 1%, w tym w Niemczech o 1%, a we Francji o 9%. Na rynku europejskim średnia cena kukurydzy wyniosła 137 EUR/t, wobec 146 EUR/t w poprzednim miesiącu.

Rynek pasz przemysłowych nadal znajduje się pod presją rosnącej podaży zbóż i oleistych. W analizowanym miesiącu, w porównaniu z wrześniem 2014 r., ceny wszystkich pasz były niższe średnio o 1%, natomiast w porównaniu z ubiegłym rokiem o ok. 3%.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2011	I-XII	819,9	742,4	677,2	753,8	955,1	787,9	880,9	762,8	X
2012	I-XII	893,4	742,3	728,5	819,1	946,5	808,5	881,8	745,6	X
2013	I-XII	853,9	622,4	748,6	770,5	975,0	728,9	875,5	774,5	X
2013	IX	704,7	492,9	740,6	716,2	887,1	666,6	796,0	647,8	X
	X	734,2	517,9	543,9	754,1	888,0	667,2	824,7	659,1	X
	XI	742,1	542,6	571,7	738,8	890,9	659,4	824,5	676,6	424,6
	XII	760,5	568,5	632,3	759,5	894,6	678,6	834,9	681,9	423,0
2014	I	757,6	578,4	668,1	772,2	911,3	683,4	861,9	689,5	423,2
	II	741,7	567,4	651,7	733,8	902,2	678,8	866,1	700,8	423,3
	III	754,8	572,2	663,0	734,9	901,2	680,7	880,3	720,5	425,2
	IV	791,4	605,5	677,4	740,3	901,5	683,5	866,5	715,3	423,9
	V	778,3	598,6	705,5	717,8	900,1	672,2	851,6	710,1	423,4
	VI	750,0	584,8	716,8	707,7	892,9	667,8	841,8	721,9	419,1
	VII	660,8	496,8	727,6	602,7	887,3	665	832,3	704,1	419,9
	VIII	638,1	524,3	745,3	616,7	813,5	604,7	762,2	645,4	424,8
	IX	637,1	520,8	637,5	614,2	791,1	587,6	734,3	616,0	424,5
	X	623,0	513,3	462,1	614,9	775,4	587,4	716,2	608,7	426,0
Zmiana w %										
	X 2014 IX 2014	-2,2	-1,4	-27,5	0,1	-2,0	0,0	-2,5	-1,2	X
	X 2014 X 2013	-15,1	-0,9	-15,0	-18,5	-12,7	-12,0	-13,2	-7,6	X

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	W tym paszowa	Żyto	Jęczmień	W tym paszowy	Pszenvyto	Zboża podstawowe	W tym paszowe	Kukurydza
2011	I-XII	4799,9	2162,0	468,1	654,4	352,0	434,3	6429,8	3111,3	1403,8
2012	I-XII	4799,2	1894,7	722,1	904,4	539,0	501,8	7013,7	3301,3	2220,4
2013	I-XII	4234,9	1305,1	941,1	758,6	404,4	553,2	6573,0	2952,9	2007,7
	IX	533,6	148,9	127,7	46,1	18,2	68,4	785,5	321,6	60,4
	X	573,3	161,4	143,6	110,5	44,3	79,5	912,9	392,4	598,0
	XI	398,6	112,3	94,2	18,3	10,9	49,0	565,0	327,5	419,9
	XII	320,9	87,0	78,2	17,6	12,0	42,5	464,6	191,8	144,6
2014	I	289,3	88,9	50,7	21,7	14,8	34,9	401,1	167,7	95,4
	II	356,6	123,2	83,4	25,9	21,1	42,5	514,3	240,8	90,9
	III	444,7	129,8	57,2	13,0	10,0	42,4	562,3	221,9	146,0
	IV	540,6	290,9	57,1	20,4	16,6	45,5	668,1	392,7	140,3
	V	342,9	142,4	45,2	27,1	23,2	45,3	464,2	237,2	133,7
	VI	175,5	70,4	37,8	12,9	10,3	24,9	253,3	123,8	98,6
	VII	432,9	187,6	95,2	293,4	118,2	105,6	934,7	442,2	46,5
	VIII	1178,2	420,8	175,2	134,8	53,4	312,6	1827,7	883,2	26,7
	IX	723,9	244,5	71,1	52,7	21,7	107,6	966,4	417,9	45,7
	X	541,7	185,8	59,8	43,6	21,5	68,2	718,3	302,7	507,7
Zmiana w %										
	X 2014 IX 2014	-25,2	-24,0	-16,0	-17,3	-0,9	-36,6	-25,7	-27,6	1010,0
	X 2014 X 2013	-5,5	15,1	-58,4	-60,6	-51,5	-14,2	-21,3	-22,8	-15,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2012 ^b	I-XII	2722,3	2206,8	218,5	1674,9	175,5	8413,4
2013 ^b	I-XII	2769,1	2229,6	220,6	1744,6	175,8	8565,8
2013 ^a	VIII	169,0	129,8	11,3	90,0	11,3	591,1
	IX	181,4	145,5	12,0	88,6	12,3	580,1
	X	177,9	142,7	13,4	90,3	13,8	638,0
	XI	167,1	136,4	11,2	83,7	11,8	590,6
	XII	155,4	121,1	12,1	85,7	13,6	587,9
	2014 ^a	I	161,2	127,1	11,6	82,0	11,7
	II	153,7	116,7	10,2	79,7	10,9	557,7
	III	155,7	123,1	10,8	86,6	12,8	679,8
	IV	162,1	125,1	11,6	83,3	10,8	687,6
	V	152,5	120,8	11,4	83,7	10,8	652,2
	VI	138,8	108,7	9,9	81,5	11,3	599,7
	VII	162,6	129,3	10,8	82,4	10,7	637,5
	VIII	155,3	121,8	9,9	81,8	9,4	603,0
	IX	175,3	136,1	11,4	83,7	11,7	662,6
Zmiana w %							
IX 2014 VIII 2014		12,8	11,7	15,4	2,4	24,5	9,9
IX 2014 IX 2013		-3,4	-6,5	-5,1	-5,5	-5,1	14,2

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2012	I-XII	1060,6	312,4	312,4	1047,8	2896,3	735,1	69,9	197,0	495,4	1524,0
2013	I-XII	1692,9	904,6	292,9	922,8	4094,9	581,8	6,5	159,8	286,6	1077,2
2013	VII	51,9	32,1	45,4	71,7	214,6	67,2	0,0	22,0	6,1	96,6
	VIII	201,1	97,5	137,5	30,5	503,6	61,1	1,1	5,9	3,0	74,2
	IX	303,1	170,2	5,4	39,8	556,3	63,9	2,4	6,0	14,1	93,0
	X	335,1	130,8	1,6	97,8	597,1	83,7	0,5	11,4	26,5	125,5
	XI	170,3	119,3	0,7	166,2	488,3	69,6	0,0	16,2	62,6	154,0
	XII	260,0	76,3	0,6	102,1	463,5	47,7	0,1	32,8	74,9	163,6
2014	I	180,0	75,4	0,9	84,9	362,8	50,9	0,3	27,6	60,8	144,2
	II	198,7	84,0	0,2	72,6	386,0	47,7	1,2	30,6	56,6	141,3
	III	267,9	79,9	0,2	106,4	480,4	38,3	0,2	25,0	23,2	90,8
	IV	340,9	78,3	0,2	107,0	556,1	41,2	0,5	27,6	10,4	85,0
	V	67,4	52,5	0,4	88,0	224,6	29,7	3,6	32,5	6,2	75,0
	VI	159,2	50,5	0,7	42,0	262,8	15,7	1,3	31,3	16,8	67,8
	VII	123,1	23,7	63,6	27,6	258,1	84,2	1,3	31,1	13,9	134,1
	VIII	261,7	101,2	19,2	12,9	474,6	53,7	2,1	20,0	18,6	97,6
	IX	465,4	78,8	2,5	17,4	644,1	45,5	0,9	5,9	30,9	86,7
Zmiana w %											
IX 2014 VIII 2014		77,8	-22,1	-87,2	34,7	35,7	-15,3	-58,8	-70,3	66,1	-11,2
IX 2014 IX 2013		53,5	-53,7	-54,5	-56,4	15,8	-28,8	-63,5	-0,6	119,8	-6,8

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	Słód
2012	I-XII	75,1	12,3	30,0	19,1	49,8	56,0	20,4	30,2	30,1	211,6
2013	I-XII	80,0	18,8	57,6	22,7	28,0	55,1	13,0	25,4	36,9	122,8
2013	VII	7,3	1,6	5,6	1,1	3,5	4,1	1,1	1,9	2,1	10,0
	VIII	6,0	1,6	5,8	1,8	2,1	4,3	0,8	1,6	2,9	10,3
	IX	6,8	1,8	5,5	2,4	2,0	5,0	1,1	2,1	3,5	6,4
	X	5,9	2,2	6,8	1,9	2,5	5,9	1,2	2,7	2,6	6,0
	XI	7,1	1,8	5,5	2,5	1,6	4,9	0,9	2,0	2,9	6,5
	XII	6,8	1,5	4,0	1,9	1,8	4,8	0,8	1,8	2,1	7,4
2014	I	7,1	2,1	5,1	1,3	2,6	4,4	1,0	2,3	1,9	10,2
	II	6,1	1,9	4,9	0,5	4,3	3,4	1,2	2,1	1,9	6,6
	III	7,4	2,1	5,1	0,7	4,4	4,0	1,0	2,6	2,0	10,2
	IV	6,2	1,4	3,0	2,2	4,1	3,6	1,0	1,9	2,1	9,6
	V	7,6	1,5	3,2	2,0	4,5	3,3	0,9	2,1	1,7	15,5
	VI	7,1	1,7	2,9	2,6	4,2	3,2	1,0	1,8	2,3	11,1
	VII	7,8	1,9	2,8	2,7	7,4	3,1	0,8	2,2	2,5	9,5
	VIII	6,8	1,7	2,7	2,9	5,1	3,9	0,9	1,8	2,7	11,1
	IX	8,4	1,7	2,6	3,1	5,6	3,4	1,0	2,3	3,8	9,1
Zmiana w %											
IX 2014 VIII 2014		22,6	-0,8	-1,6	8,0	9,3	-11,5	18,0	32,3	44,2	-17,5
IX 2014 IX 2013		22,7	-2,9	-52,3	31,1	181,8	-30,5	-2,6	12,0	10,7	42,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	Wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	Pasze dla zwierząt domowych
2012	I-XII	31,5	82,8	287,5	128,3	191,1	66,2	20,3	120,1	384,3	152,7
2013	I-XII	27,4	87,5	329,7	148,5	226,6	70,7	20,2	141,3	401,8	168,1
2013	VII	2,1	7,5	26,6	13,5	21,3	6,9	1,6	11,7	38,5	13,4
	VIII	2,2	6,5	27,3	12,8	12,9	5,8	1,6	13,1	31,8	14,4
	IX	2,2	7,5	29,4	13,9	22,3	5,9	1,7	12,8	35,9	13,2
	X	2,9	7,9	32,3	13,2	23,6	6,4	1,6	14,0	37,4	14,7
	XI	2,5	7,5	31,0	13,9	21,9	6,6	1,7	12,3	34,7	15,6
	XII	2,2	6,5	27,2	12,3	20,8	5,7	1,6	10,3	36,7	15,4
2014	I	2,4	7,6	28,1	12,4	24,7	5,2	1,5	11,2	39,0	15,7
	II	2,3	7,4	29,8	10,5	19,7	4,9	1,8	11,3	33,9	13,0
	III	2,5	7,5	31,9	12,3	20,8	5,3	2,0	10,6	38,3	13,0
	IV	2,0	8,1	32,3	14,7	19,8	5,8	1,9	10,9	36,9	13,5
	V	1,7	7,2	31,9	13,4	18,5	4,9	1,5	10,1	39,9	13,1
	VI	2,4	7,6	30,9	10,1	20,4	5,1	1,7	10,2	37,5	11,7
	VII	2,2	7,8	30,8	13,3	19,0	5,2	1,9	10,7	38,2	14,0
	VIII	2,2	7,9	28,5	11,9	18,8	4,7	1,6	11,4	33,6	13,3
	IX	2,3	9,0	32,4	12,6	20,8	5,4	1,9	12,8	39,6	15,6
Zmiana w %											
IX 2014 VIII 2014		4,4	13,5	13,8	5,6	10,1	15,2	17,4	12,4	17,6	17,5
IX 2014 IX 2013		3,5	19,1	10,3	-9,6	-6,8	-9,1	13,7	0,1	10,2	18,1

^a uzyskane przez sępczanie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2011	I-XII	1,36	2,29	1,76	4,10	3,58	4,42	4,80	5,59
2012	I-XII	1,32	2,37	1,88	4,36	3,75	4,50	4,87	5,79
2013	VIII	1,19	2,52	2,09	4,50	3,88	4,46	5,00	5,85
	IX	1,14	2,52	2,10	4,50	3,87	4,46	5,00	5,85
	X	1,14	2,52	2,08	4,50	3,89	4,46	5,00	5,84
	XI	1,13	2,51	2,05	4,54	3,89	4,44	5,00	5,85
	XII	1,16	2,49	2,10	4,54	3,89	4,44	5,00	5,87
2014	I	1,13	2,50	2,08	4,54	3,91	4,44	4,99	5,87
	II	1,14	2,49	2,13	4,58	3,92	4,42	5,01	5,85
	III	1,11	2,49	2,12	4,58	3,93	4,42	5,01	5,82
	IV	1,13	2,40	2,16	4,48	3,92	4,4	5,01	5,81
	V	1,12	2,46	2,16	4,48	3,93	4,4	5,01	5,84
	VI	1,11	2,47	2,12	4,42	3,93	4,4	5,01	5,84
	VII	1,11	2,45	2,10	4,44	3,93	4,4	5,02	5,83
	VIII	1,08	2,46	2,14	4,46	3,92	4,4	5,03	5,82
	IX	1,05	2,45	2,15	4,44	3,91	4,40	5,00	5,80
	X	1,06	2,44	2,11	4,46	3,92	4,40	5,01	5,82
Zmiana w %									
<u>X 2014</u> <u>IX 2014</u>		1,0	-0,4	-1,9	0,5	0,3	0,0	0,2	0,3
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>		-7,0	-3,2	1,4	-0,9	0,8	-1,3	0,2	-0,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2012	I-XII	1634,3	1724,9	2333,8	1435,5	1923,4	1671,1	2511,5
2013	I-XII	1734,1	1816,8	2450,8	1520,3	1981,6	1748,2	2744,6
2013	VIII	1740,6	1833,1	2470,8	1525,9	2010,6	1751,7	2750,0
	IX	1735,3	1794,8	2458,0	1495,8	1974,9	1722,5	2743,9
	X	1730,4	1766,1	2439,2	1469,7	1961,1	1708,0	2739,0
	XI	1726,7	1748,1	2434,4	1449,6	1958,2	1700,4	2731,4
	XII	1720,2	1750,8	2434,1	1445,0	1951,9	1693,2	2733,1
2014	I	1715,6	1752,6	2417,7	1435,9	1950,3	1695,2	2731,1
	II	1718,2	1768,6	2414,6	1435,6	1949,4	1682,1	2725,3
	III	1717,5	1815,7	2402,9	1432,7	1938,2	1678,3	2718,1
	IV	1707,6	1825,2	2402,4	1448,6	1934,2	1676,3	2705,9
	V	1718,6	1820,6	2410,8	1446,8	1925,6	1678,3	2724,1
	VI	1719,1	1821,9	2415,3	1445,3	1927,5	1680,1	2715,9
	VII	1714,1	1815,9	2414,7	1439,9	1922,3	1679,7	2709,9
	VIII	1719,4	1813,2	2410,4	1426,3	1920,5	1673,0	2699,5
	IX	1718,7	1810,2	2382,4	1402,8	1906,7	1661,2	2674,4
	X	1704,6	1785,7	2356,9	1390,3	1893,3	1647,9	2661,9
Zmiana w %								
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>		-0,8	-1,4	-1,1	-0,9	-0,7	-0,8	-0,5
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>		-1,5	1,1	-3,4	-5,4	-3,5	-3,5	-2,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2013	VI	2,056	1,928	3,639	0,709	2,02	3,575	2,165
	VII	2,066	1,942	3,672	0,721	2,105	3,741	2,308
	VIII	2,359	2,241	4,251	0,739	2,172	3,911	2,283
	IX	2,244	2,232	4,116	0,795	2,172	3,984	2,293
	X	2,203	2,208	4,105	0,827	2,092	3,899	2,177
	XI	2,198	2,042	4,142	0,869	2,003	3,773	2,204
	XII	2,129	2,182	4,028	0,895	1,933	3,656	2,042
2014	I	2,101	2,140	3,996	0,896	1,852	3,523	1,999
	II	2,115	2,161	4,015	0,883	1,690	3,208	2,089
	III	2,105	2,151	3,993	0,875	1,741	3,303	2,102
	IV	2,119	2,146	3,959	0,852	1,856	3,467	2,057
	V	2,152	2,139	4,053	0,814	1,841	3,467	2,061
	VI	2,164	2,159	4,067	0,790	1,957	3,677	2,164
	VII	2,165	2,166	4,075	0,781	1,967	3,702	2,267
	VIII	2,359	2,361	4,464	0,745	1,923	3,640	2,318
	IX	2,387	2,410	4,551	0,725	1,849	3,525	2,223
	X	2,367	2,442	4,532	0,730	1,732	3,316	2,171

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

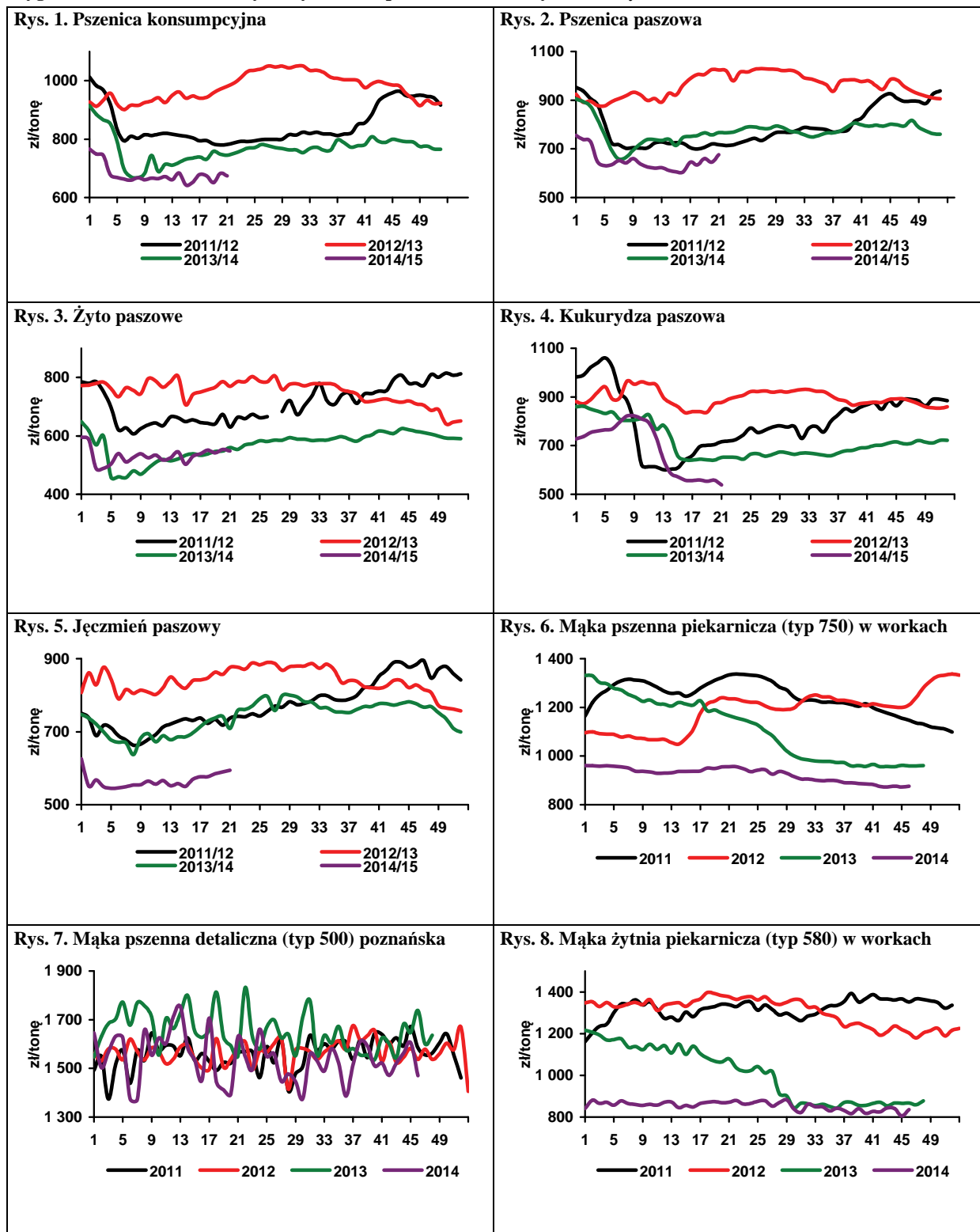
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Czechy	
2013	VI	220	230	200	175	186	188	182	193	196
	VII	185	221	150	171	160	156	180	162	204
	VIII	177	198	147	175	159	144	209	173	170
	IX	179	177	147	173	168	146	160	141	174
	X	187	176	155	178	173	149	140	136	164
	XI	193	165	162	184	178	147	140	140	157
	XII	198	173	167	177	182	.	142	144	156
2014	I	189	172	178	169	177	156	149	146	164
	II	188	174	176	171	176	157	150	149	171
	III	198	175	180	178	180	169	156	157	163
	IV	200	180	188	174	180	164	161	175	171
	V	191	186	180	161	174	165	159	164	171
	VI	184	180	160	155	161	154	160	154	166
	VII	170	164	150	147	144	144	.	148	164
	VIII	165	157	153	149	144	134	110	139	152
	IX	157	158	158	146	138	124	.	121	142
	X	159	152	160	159	139	119	108	115	129
Zmiana w %										
	X 2014 IX 2014	1,3	-4,0	0,9	8,6	0,9	-4,4	X	-4,8	-9,2
	X 2014 X 2013	-15,0	-13,8	2,9	-11,0	-19,5	-20,5	-22,9	-15,3	-21,3

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

Obecna kampania cukrownicza do końca listopada przebiegała w sprzyjających warunkach atmosferycznych. Na przełomie listopada i grudnia niskie temperatury spowodowały zamarzanie buraków cukrowych na przymach, co może skutkować większymi stratami surowca. Do początku grudnia plantatorzy wykopali ok. 95% buraków cukrowych, a do końca pierwszej połowy miesiąca zbiory zostaną zakończone. Średni plon był rekordowy (ok. 65 ton/ha), ale przy dużym zróżnicowaniu

regionalnym. W południowych województwach plony wyniosą ok. 70 ton/ha, a w województwie kujawsko-pomorskim tylko ok. 50 ton/ha ze względu na susze. Zbiory krajowe mogą osiągnąć ok. 12 mln ton, a produkcja cukru ok. 1800 tys. ton, przy wysokiej polaryzacji (ok. 17%). W okresie wrzesień-październik br. produkcja cukru wyniosła 723 tys. ton i była o 27% większa niż przed rokiem o tej porze. Produkcja będzie większa o 28% od kwoty produkcyjnej (1405 tys. ton) i o ponad 10% od zużycia krajowego (1630 tys. ton). W 2015 r. cukier pozakwotowy będzie głównie eksportowany do krajów trzecich, ale także używany na cele niespożywcze lub zostanie zaliczony na poczet produkcji kwotowej w sezonie 2015/2016.

Krajowe ceny cukru utrzymują się na niskim poziomie. W październiku br. średnia cena zbytu cukru w workach 50 kg wyniosła 1,88 zł/kg i była o 3,1% niższa niż we wrześniu br. i aż o 36% niż rok temu. Cena zbytu cukru w opakowaniach jednokilogramowych spadła w ciągu miesiąca o 3,8% do 1,76 zł/kg i była o 35,8% niższa niż przed rokiem. Ceny detaliczne cukru w październiku br. obniżono o 1,8% do 2,19 zł/kg i tym samym były o 34,6% niższe niż w październiku 2013 r. Głęboki spadek cen zbytu negatywnie wpłynie na wyniki finansowe przemysłu cukrowniczego. Spadek cen jest jednak korzystny dla gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw przemysłu spożywczego i może ożywić popyt krajowy.

Niskie ceny detaliczne przyczyniły się do wzrostu konsumpcji cukru w gospodarstwach domowych. W pierwszym półroczu br. przeciętne miesięczne spożycie wyniosło 1,11 kg/osobę i było o 4,7% większe niż w analogicznym okresie 2013 r. Wzrost spożycia wystąpił we wszystkich typach gospodarstw domowych, w tym w gospodarstwach domowych rolników o 13,6%, a osób pracujących na własny rachunek o 2,6%. Największa konsumpcja utrzymuje się w gospodarstwach domowych rolników (1,67 kg/osobę) oraz emerytów i rencistów

(1,44 kg/osobę), a najmniejsza u osób pracujących na własny rachunek (0,82 kg/osobę). Czynnikiem wpływającym na większe zużycie cukru w gospodarstwach domowych rolników i emerytów była także duża podaż i niskie ceny owoców, co zwiększyło zainteresowanie przygotowaniem przetworów.

W okresie trzech kwartałów 2014 r. sektor cukrowniczy eksportował 355 tys. ton cukru. Cukier sprzedawano przede wszystkim na rynku unijnym (255 tys. ton), w tym głównie do Niemiec (92 tys. ton), na Litwę (36 tys. ton), na Słowację (29 tys. ton) oraz do Czech i na Węgry (po 25 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 555 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (31 tys. ton), Kazachstanu (22 tys. ton) oraz Rosji (14 tys. ton) i Egiptu (6 tys. ton). Na rynkach krajów trzecich uzyskiwano niższe ceny eksportowe (ok. 335 EUR/tonę). W okresie styczeń-wrzesień br. import wyniósł 170 tys. ton. Największe ilości przywieziono w marcu, maju i lipcu (łącznie 122 tys. ton), gdyż sprowadzano cukier do rafinacji. Cukier surowy importowano z Sudanu (54 tys. ton), Zimbabwe (25 tys. ton) i Mozambiku (25 tys. ton). W pozostałych miesiącach import był niewielki. Średnia cena importowa z krajów trzecich wyniosła 529 EUR/tonę. Import z państw UE wyniósł 56 tys. ton po przeciętnej cenie transakcyjnej 570 EUR/tonę. Spośród krajów członkowskich największe ilości cukru sprowadzono z Niemiec (19 tys. ton) i Francji (10 tys. ton).

Według szacunków F.O. Licht w sezonie 2014/2015 światowa produkcja zmniejszy się o 1,5% do ok. 178,7 mln ton w przeliczeniu na cukier surowy. Światowe zużycie wzrośnie o 0,9% do 176,8 mln ton cukru surowego. Zapasy końcowe zmniejszą się do 76,7 mln ton, ale nadal będą stanowiły ok. 43% zużycia. Duże zapasy są głównym powodem relatywnie niskich cen na międzynarodowych giełdach. W listopadzie 2014 r. ceny na światowym rynku wykazywały niewielkie zmiany. Ceny cukru surowego wynosiły ok. 340 USD/tonę, a cukru białego 425 USD/tonę. Notowania w kontraktach terminowych wskazują, że do połowy 2015 r. nie nastąpi istotny wzrost cen cukru (białego 410-450 USD/tonę) i (surowego 320-350 USD/tonę). Relatywnie niskie ceny na światowym rynku niekorzystnie wpływają na ceny uzyskiwane w eksporcie i w konsekwencji na sytuację finansową sektora cukrowniczego.

T ab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		Ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie
2012	IX	702,19	798,31	470,50	725,28	786,64	578,12
	X	692,06	788,17	457,59	709,18	757,02	624,32
	XI	620,54	776,91	452,09	693,55	711,13	651,18
	XII	589,95	748,31	453,45	695,49	744,75	649,18
2013	I	696,34	761,95	394,12	697,03	1068,26	683,28
	II	629,25	750,97	390,40	681,62	858,98	588,82
	III	608,95	736,46	408,81	661,61	824,68	576,02
	IV	661,32	742,16	421,84	644,49	736,06	634,00
	V	653,98	752,00	426,87	596,83	839,88	577,21
	VI	624,28	726,72	414,51	425,38	818,13	401,06
	VII	628,47	698,55	407,88	605,98	618,94	585,91
	VIII	652,65	705,62	397,32	661,13	739,36	523,58
	IX	656,55	701,89	401,21	647,78	640,80	668,86
	X	606,47	677,23	386,58	588,59	609,36	467,37
	XI	554,23	684,72	377,35	635,26	635,71	632,82
	XII	504,66	686,98	375,09	595,07	593,72	613,49
2014	I	512,33	635,66	339,30	646,75	647,59	642,80
	II	466,18	624,52	324,75	649,05	634,39	736,22
	III	506,29	595,70	324,40	579,26	667,32	570,49
	IV	487,80	570,21	338,62	623,19	617,83	712,25
	V	491,00	541,54	345,12	492,88	631,05	481,24
	VI	488,79	531,67	340,64	490,24	459,64	732,41
	VII	495,98	524,74	351,80	465,72	522,98	451,41
	VIII	491,42	514,00	348,47	515,91	500,67	-
	IX	526,50	528,50	420,67	565,88	536,20	819,06

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

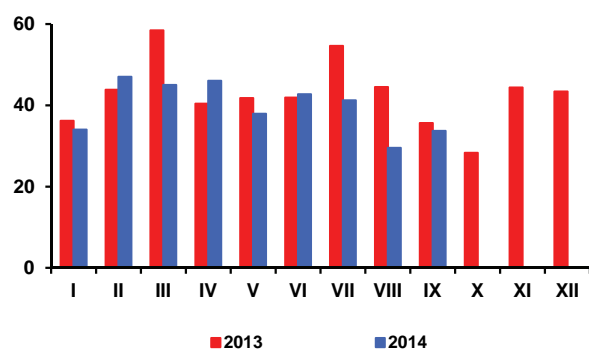
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2012	IX	3,27	3,49	1,67	3,98
	X	3,25	3,44	1,66	3,97
	XI	3,25	3,42	1,66	3,96
	XII	3,23	3,38	1,66	3,93
2013	I	3,27	3,33	1,67	3,92
	II	3,25	3,32	1,69	3,86
	III	3,24	3,29	1,68	3,83
	IV	3,23	3,25	1,67	3,81
	V	3,16	3,17	1,73	3,78
	VI	3,09	2,29	1,73	3,72
	VII	3,04	2,93	1,73	3,57
	VIII	3,03	2,83	1,71	3,46
	IX	3,00	2,86	1,70	3,41
	X	2,94	2,74	1,71	3,35
	XI	2,82	2,70	1,69	3,28
	XII	2,72	2,53	1,69	3,17
2014	I	2,54	2,36	1,69	3,11
	II	2,44	2,33	1,69	2,99
	III	2,32	2,15	1,70	2,87
	IV	2,13	1,94	1,69	2,65
	V	2,08	1,98	1,69	2,58
	VI	2,05	1,95	1,68	2,48
	VII	2,02	1,85	1,70	2,39
	VIII	1,97	1,85	1,70	2,30
	IX	1,94	1,83	1,69	2,23
	X	1,88	1,76	1,70	2,19

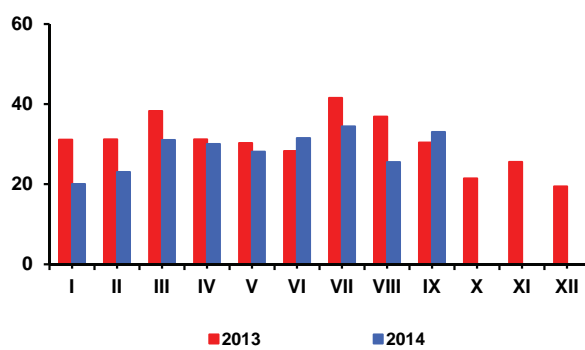
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

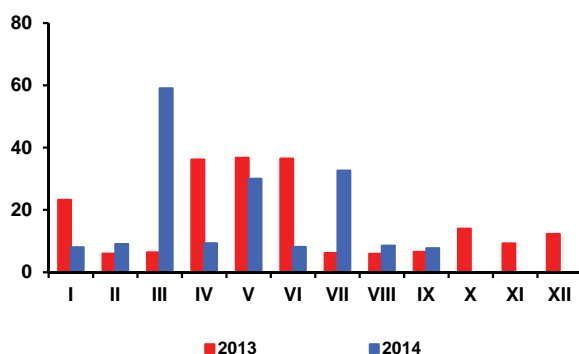
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

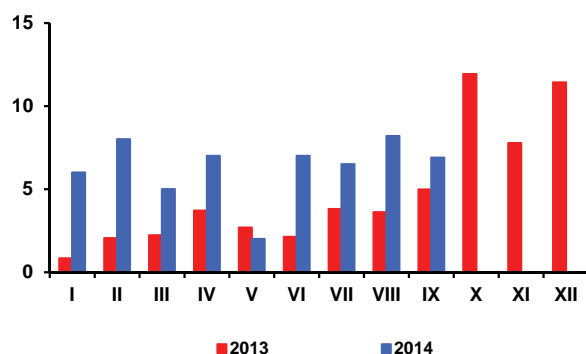
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

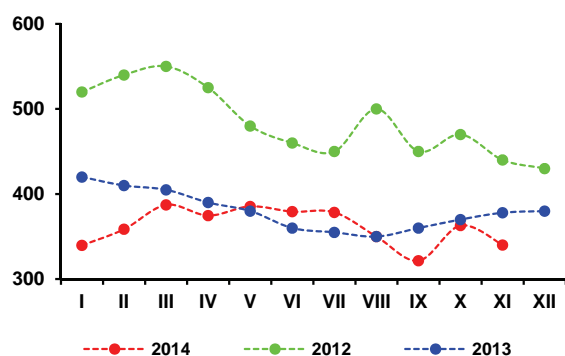
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

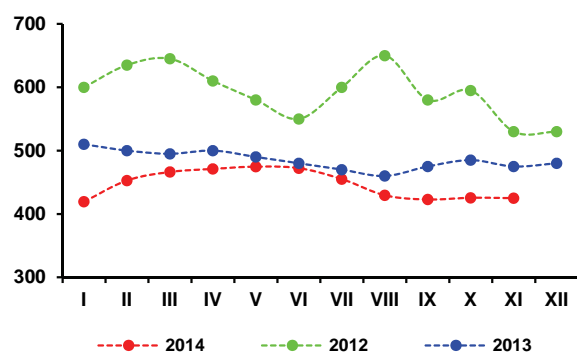
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

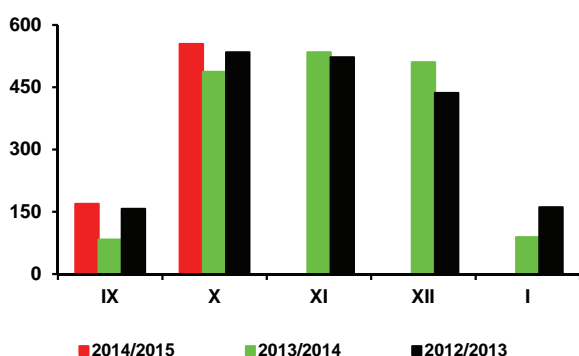
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 3. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's, ERS USDA, CAAC, GUS.

Oil World podwyższył szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2014/15 do rekordowego poziomu 509,5 mln ton (o 1 mln ton wobec października), z 490,4 mln ton w sezonie poprzednim i 459,2 mln ton przed dwoma sezonami. Spodziewane są rekordowe zbiory soi (309,1 mln ton – wzrost o 8,5%), najważniejszej rośliny oleistej na świecie oraz większe zbiory: bawełny (45,0 mln ton – wzrost o 0,4%), ziaren palmowych (15,2 mln ton – wzrost o 3,4%) i kopry (5,2 mln ton – wzrost o 2,0%), które z nadwyżką zrekompensują spadek zbiorów rzepaku (do 68,3 mln ton – o 2,4%), nasion słonecznika (do 40,4 mln ton – o 5,2%) i orzeszków ziemnych (do 26,3 mln ton – o 7,4%).

Światowe zasoby nasion oleistych (produkcja łącznie z wysokimi запасami początkowymi wynoszącymi 84,1 mln ton) wzrosną do 593,6 mln ton (o 5,5%). Zużycie nasion oleistych zwiększy się do 493,0 mln ton (o 3,1%) i będzie o 16,5 mln ton (o 3,2%) mniejsze od produkcji. W tej sytuacji zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zwiększą się do 87,7 mln ton, z 69,3 mln ton przed rokiem, a relacja zapasów do zużycia poprawi się i wyniesie 20,4%, wobec 17,6% przed rokiem.

Poprawa relacji podaży-popytu na światowym i europejskim rynku nasion oleistych skutkuje spadkami ich cen. Według danych Oil World w październiku przeciętna cena rzepaku w portach europejskich (412 USD/tonę - cif Hamburg) była o 1 USD/tonę (o 0,2%) wyższa niż przed miesiącem, ale o 101 USD (o 17,1%) niższa niż przed rokiem. Olej rzepakowy kosztował 828 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 8 USD/tonę (o 1,0%) droższy niż przed miesiącem, ale o 175 USD/tonę (o 17,3%) tańszy niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej wyniosła 257 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 8 USD/tonę (o 3,0 %) niższa niż przed miesiącem i o 60 USD/tonę (o 18,9%) niższa niż przed rokiem.

Niższe są też ceny rzepaku na rynku krajowym. Wg danych GUS przeciętna cena skupu rzepaku wyniosła w październiku 1328 zł/tonę i była o 0,9% wyższa niż przed miesiącem, ale o 12,8% niższa niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Niższe są też ceny zbytu produktów przetwórstwa rzepaku. Według notowań MRiRW w październiku zakłady tłuszczowe sprzedawały olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany po 2984 zł/tonę, a śrutę rzepakową po 765 zł/tonę, tj. odpowiednio o 12,5% i 10,8% taniej niż przed rokiem.

Utrzymuje się wysoki przerób rzepaku, ale we wrześniu był mniejszy od rekordowego przerobu w sierpniu. Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały w pierwszych dziesięciu miesiącach br. 867 tys. ton surowego oleju

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

rzepakowego (o 31% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), z tego rafinowały 514 tys. ton (o 15% więcej). Produkcja margaryn wyniosła 294 tys. ton i była o 4% mniejsza.

We wrześniu wzrosły obroty handlu zagranicznego surowcami i produktami oleistymi. Wyjątkiem był tylko mniejszy niż przed miesiącem eksport rzepaku oraz import śrut oleistych. W pierwszych dziesięciu miesiącach br. wywieziono: 611 tys. ton nasion oleistych, w tym 596 tys. ton rzepaku (o 1% mniej niż w analogicznym okresie 2013 r.), 365 tys. ton olejów roślinnych, w tym 355 tys. ton oleju rzepakowego (o 38% więcej), 508 tys. ton śrut oleistych, w tym 427 tys. ton śruty rzepakowej (o 14% więcej) i 86 tys. ton margaryn (o 7% mniej). Przywieziono: 2281 tys. ton śrut oleistych (o 15% więcej niż w analogicznym okresie 2013 r.), 424 tys. ton olejów roślinnych (o 8% więcej), w tym 103 tys. ton oleju rzepakowego (o 54% więcej), 281 tys. ton nasion oleistych (o 7% mniej), w tym 162 tys. ton rzepaku (o 12% mniej) oraz 56 tys. ton margaryn (o 18% mniej).

W październiku ceny detaliczne tłuszczów roślinnych, podobnie jak całej żywności były niższe niż przed miesiącem. Potaniały margaryny i oleje roślinne, z wyjątkiem oliwy z oliwek. Średni poziom cen detalicznych tłuszczów roślinnych w pierwszych dziesięciu miesiącach br. był o 1,5% niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Oleje roślinne potaniały o 2,6%, margaryny o 0,8%, a ceny oliwy z oliwek wzrosły o 2,1%. Tłuszcze roślinne potaniały względem masła, którego ceny wzrosły w porównywanych okresach o 4,4%, ale podrożały względem „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”, których ceny zmalały o 5,4%, a więc najwięcej spośród wszystkich rodzajów tłuszczów.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	538 233	208 585	1 161 448	30,14	25,1	71,6
2013 I-XII	1 002 336	541 841	408 663	1 135 514	29,49	40,8	88,3
2013 IX	104 246	46 041	40 957	109 330	2,84	39,3	95,3
X	108 564	57 295	47 270	118 589	3,08	43,5	91,5
XI	100 958	50 720	44 180	107 498	2,79	43,8	93,9
XII	97 809	42 184	45 284	94 709	2,46	46,3	103,3
2014 I	85 090	35 876	51 110	69 856	1,81	60,1	121,8
II	92 301	45 595	41 402	96 494	2,50	44,9	95,7
III	118 943	51 858	41 196	129 605	3,36	34,6	91,8
IV	112 402	51 048	34 712	128 738	3,34	30,9	87,3
V	85 819	42 645	36 583	91 881	2,38	42,6	93,4
VI	49 667	46 497	31 678	64 486	1,67	63,8	77,0
VII	64 967	48 798	35 818	77 947	2,02	55,1	83,3
VIII	131 237	50 432	43 613	138 056	3,58	33,2	95,1
IX	108 243	51 053	49 073	110 223	2,86	45,3	98,2
Zmiany w %							
<u>IX 2014</u> VIII 2014	-17,5	1,2	12,5	-20,2	-20,1	x	x
<u>IX 2014</u> IX 2013	10,7	21,0	8,4	16,4	16,3	x	x
<u>IX 2014</u> XII 2013	3,8	10,9	19,8	0,8	0,7	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	831 800	102 196	180 949	753 047	19,54	21,8	110,5
2013 I-XII	1 002 336	97 638	390 971	709 003	18,41	39,0	141,4
2013 IX	104 246	10 261	40 017	74 490	1,93	38,4	139,9
X	108 564	12 522	45 848	75 238	1,95	42,2	144,3
XI	100 958	9 813	42 830	67 941	1,76	42,4	148,6
XII	97 809	8 218	44 247	61 780	1,60	45,2	158,3
2014 I	85 090	6 661	50 455	41 296	1,07	59,3	206,0
II	92 301	9 832	40 254	61 879	1,61	43,6	149,2
III	118 943	13 987	39 954	92 976	2,41	33,6	127,9
IV	112 402	15 163	32 938	94 627	2,46	29,3	118,8
V	85 819	7 772	35 318	58 273	1,51	41,2	147,3
VI	49 667	5 745	30 624	24 788	0,64	61,7	200,4
VII	64 967	12 225	34 230	42 962	1,11	52,7	151,2
VIII	131 237	16 388	42 745	104 880	2,72	32,6	125,1
IX	108 243	15 329	48 387	75 185	1,95	44,7	144,0
Zmiany w %							
<u>IX 2014</u> VIII 2014	-17,5	-6,5	13,2	-28,3	-28,3	x	x
<u>IX 2014</u> IX 2013	3,8	49,4	20,9	0,9	1,0	x	x
<u>IX 2014</u> XII 2013	10,7	86,5	9,4	21,7	21,9	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	3 566 372	667 354	4 146 718	53,5	30,1
2013 I-XII	1 503 504	2 718 692	714 420	3 507 776	47,5	42,9
2013 IX	156 369	224 072	73 625	306 816	47,1	51,0
X	162 846	225 497	96 675	291 668	59,4	55,8
XI	151 437	221 748	84 175	289 010	55,6	52,4
XII	146 714	294 629	70 503	370 840	48,1	39,6
2014 I	127 635	241 603	58 026	311 212	45,5	41,0
II	138 452	190 893	47 706	281 639	34,5	49,2
III	178 415	147 560	75 901	250 074	42,5	71,3
IV	168 603	215 527	83 216	300 914	49,4	56,0
V	128 729	365 825	37 603	456 951	29,2	28,2
VI	74 501	287 554	63 531	298 524	85,3	25,0
VII	97 451	254 448	39 054	312 845	40,1	31,1
VIII	196 856	294 830	51 711	439 975	26,3	44,7
IX	162 365	282 925	51 666	393 624	31,8	41,2
Zmiany w %						
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	-17,5	-4,0	-0,1	-10,5	x	x
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	10,7	-4,0	-26,7	6,1	x	x
<u>IX 2014</u> <u>XII 2013</u>	3,8	26,3	-29,8	28,3	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2012 I-XII	1 247 700	23 801	573 713	697 788	46,0	178,8
2013 I-XII	1 503 504	61 051	602 377	962 178	40,1	156,3
2013 IX	156 369	5 163	69 673	91 859	44,6	170,2
X	162 846	3 099	90 097	75 848	55,3	214,7
XI	151 437	2 685	75 694	78 428	50,0	193,1
XII	146 714	4 354	61 451	89 617	41,9	163,7
2014 I	127 635	3 754	49 261	82 128	38,6	155,4
II	138 452	7 327	41 342	104 437	29,9	132,6
III	178 415	7 401	68 093	117 723	38,2	151,6
IV	168 603	12 056	74 644	106 015	44,3	159,0
V	128 729	6 458	25 718	109 469	20,0	117,6
VI	74 501	3 131	54 948	22 684	73,8	328,4
VII	97 451	3 394	24 186	76 659	24,8	127,1
VIII	196 856	4 587	43 087	158 356	21,9	124,3
IX	162 365	9 264	45 377	126 252	27,9	128,6
Zmiany w %						
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	-17,5	102,0	5,3	-20,3	x	x
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	3,8	79,4	-34,9	37,4	x	x
<u>IX 2014</u> <u>XII 2013</u>	10,7	112,8	-26,2	40,9	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2012 I-XII	442 290	115 633	134 502	423 421	10,99	30,4	104,5
2013 I-XII	429 975	91 726	130 143	391 558	10,17	30,3	109,8
IX	36 865	8 299	12 615	32 549	0,84	34,2	113,3
X	44 733	10 034	14 968	39 799	1,03	33,5	112,4
XI	39 085	5 297	14 078	30 304	0,79	36,0	129,0
XII	28 436	8 148	9 144	27 440	0,71	32,2	103,6
2014 I	32 000	5 662	7 691	29 971	0,78	24,0	106,8
II	31 552	6 619	9 205	28 966	0,75	29,2	108,9
III	36 985	6 045	12 481	30 549	0,79	33,7	121,1
IV	33 552	7 620	8 590	32 582	0,85	25,6	103,0
V	26 938	5 396	9 080	23 254	0,60	33,7	115,8
VI	32 652	5 629	8 805	30 005	0,78	27,0	108,8
VII	30 354	6 158	10 206	25 601	0,66	33,6	118,6
VIII	30 874	5 453	9 258	29 288	0,76	30,0	105,4
IX	38 819	7 672	10 525	28 294	0,73	27,1	137,2
Zmiany w %							
IX 2014 VIII 2014	25,7	40,7	13,7	-3,4	-3,9	x	x
IX 2014 IX 2013	5,3	-7,6	-16,6	-13,1	-13,1	x	x
IX 2014 XII 2013	36,5	-5,8	15,1	3,1	2,8	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2012 I-XII	1981,1	893,4	2,22
2013 I-XII	1473,4	796,7	1,85
2013 X	1522,0	734,2	2,07
XI	1519,0	742,1	2,05
XII	1531,0	760,5	2,01
2014 I	1493,0	757,6	1,97
II	1555,0	741,7	2,10
III	1595,0	754,8	2,11
IV	1719,0	778,6	2,21
V	1758,0	778,3	2,26
VI	1631,0	750,0	2,17
VII	1261,5	660,8	1,91
VIII	1316,3	638,1	2,06
IX	1316,0	637,1	2,07
X	1327,6	623,0	2,13
Zmiany w %			
X 2014 IX 2014	0,9	-2,2	x
X 2014 X 2013	-12,8	-15,1	x
X 2014 XII 2013	-13,3	-18,1	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

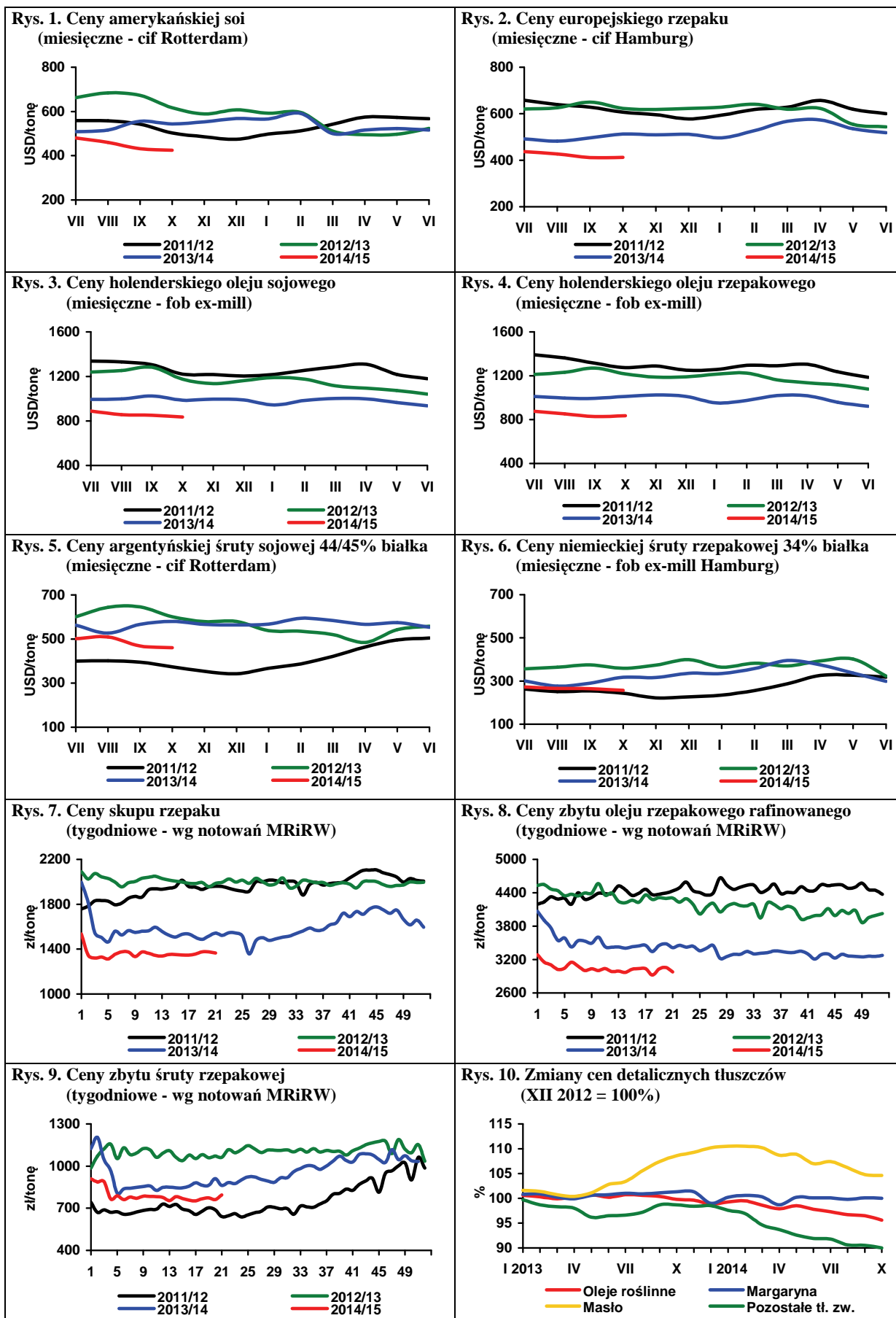
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2012 I-XII	5,50	7,27	15,95	6,50	6,98	14,15	21,55	7,96
2013 I-XII	5,21	7,16	17,23	6,35	6,87	14,03	22,40	7,92
2013 X	5,14	7,19	18,46	6,30	6,84	13,93	23,35	7,88
XI	5,05	7,11	18,47	6,28	6,72	13,95	23,50	7,92
XII	5,09	7,09	18,77	6,28	6,58	13,93	23,70	7,88
2014 I	5,70	6,89	18,65	6,27	6,66	13,98	23,80	7,72
II	5,44	6,82	18,04	6,17	6,59	13,88	23,75	7,68
III	5,44	6,76	17,72	6,21	6,52	13,95	23,70	7,60
IV	5,23	6,72	17,54	6,19	6,42	13,88	23,30	7,56
V	5,32	6,72	17,21	6,16	6,47	13,90	23,40	7,52
VI	4,99	6,74	17,16	6,16	6,37	13,88	23,00	7,44
VII	5,13	6,69	17,16	6,14	6,32	13,80	23,05	7,44
VIII	5,12	6,64	16,95	6,17	6,23	13,75	22,85	7,36
IX	5,05	6,57	16,09	6,16	6,18	13,70	22,45	7,32
X	5,07	6,48	16,07	6,11	6,11	5,50	4,49	1,83
Zmiany w %								
X 2014 IX 2014	0,4	-1,4	-0,1	-0,8	-1,1	-59,9	-80,0	-75,0
X 2014 X 2013	-1,4	-9,9	-12,9	-3,0	-10,7	-60,5	-80,8	-76,8
X 2014 XII 2013	-0,4	-8,6	-14,4	-2,7	-7,1	-60,5	-81,1	-76,8

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Ceny ziemniaków na europejskich rynkach nadal są bardzo niskie i jak dotychczas brak jest przesłanek wskazujących na możliwość ich większego wzrostu w dalszej części sezonu. Według grudniowego szacunku NEPG (Stowarzyszenie Producentów Ziemniaków Europy Północno – Zachodniej) produkcja ziemniaków jadalnych (bez sadzeniaków i ziemniaków skrobiowych) w krajach UE-5 (Niemcy, Belgia, Francja, Holandia i Wielka Brytania) w 2014 r. przekroczyła 28,6 mln ton i była większa w porównaniu z 2013 r. o ponad 18% oraz o 17% niż średnio w ostatnich pięciu latach.

Konsekwencją rekordowych zbiorów są wyjątkowo niskie ceny, zwłaszcza bulw z przeznaczeniem do przetwórstwa, ale również ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji. Na rynku niemieckim producenci ziemniaków jadalnych otrzymywali na początku grudnia 62-66 euro/t, wobec 265-275 euro/t w analogicznym okresie 2013 r. Ceny ziemniaków do przetwórstwa (poza kontraktacją) w zależności od wielkości, jakości bulw oraz regionu wynosiły od 10 do 40 euro/t, a ziemniaków na pasze 10-20 euro/t. We Francji ceny ziemniaków z przeznaczeniem na eksport w tym okresie wynosiły 60-100 euro/t i były o ok. 60% niższe niż przed rokiem. Ceny ziemniaków do przetwórstwa na wolnym rynku utrzymują się poziomie 15-20 euro/t. W Holandii ceny ziemniaków do przetwórstwa, od września w zależności od odmiany, wynoszą w sprzedaży wolnorynkowej 15-35 euro/t, a bulwy z przeznaczeniem na eksport 40-60 euro/t. Są to poziomy przynajmniej o 120 euro/t niższe niż przed rokiem. W Belgii ceny te są jeszcze niższe. Na początku grudnia ceny ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień 2015 r. wynosiły ok. 50 euro/t i były o ok. 75% niższe niż w roku poprzednim. Do końca sezonu rynek ziemniaków w Europie Zachodniej będzie pod silną presją podaży.

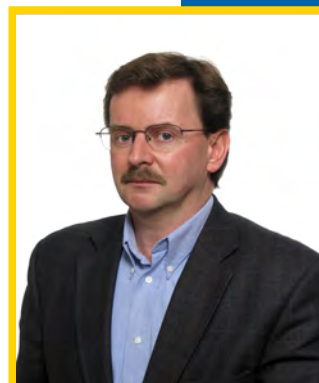
W Polsce ceny ziemniaków w bieżącym sezonie również są bardzo niskie. W okresie lipiec-sierpień ceny ziemniaków na rynkach hurtowych wynosiły ok. 50 zł/dt i były o połowę niższe niż przed rokiem. Wraz ze wzrostem podaży ich ceny dalej spadały i w listopadzie wyniosły średnio 36 zł/dt, co w porównaniu z poprzednim rokiem stanowiło spadek o ok. 65%. W okresie zimowo-wiosennym mogą one wynosić 35-45 zł/dt. W bieżącym sezonie producent rolny w tzw. dużym hurcie często otrzymuje za ziemniaki tylko połowę powyższej ceny. Średnia cena dla rolnika to zwykle 15-25 zł/dt, a lokalnie nawet mniej. Sytuacja cenowa jest zróżnicowana w poszczególnych rejonach Polski. Tradycyjnie najdroższe ziemniaki są w zachodniej i południowo-zachodniej części naszego kraju, a najtańsze w centralnej i południowo-wschodniej

Polsce. W pierwszej połowie bieżącego sezonu najniższe ceny notowane są w województwach: świętokrzyskim i małopolskim, a najwyższe: w dolnośląskim, opolskim, lubuskim i pomorskim. Tanie ziemniaki są również w województwach: śląskim, mazowieckim i podlaskim.

W pierwszych miesiącach bieżącego sezonu również ceny skupu ziemniaków były znacząco niższe niż przed rokiem. W lipcu, gdy w skupie pojawiły się ziemniaki wczesne, ich ceny były niższe o 28%, a w sierpniu i wrześniu różnica zmalała do 21-22%. W październiku, kiedy skupuje się głównie ziemniaki skrobiowe, ceny były o 18% procent niższe niż przed rokiem. Zakłady skrobiowe w umowach kontraktacyjnych w 2014 r. oferowały ceny zbliżone do ubiegłorocznych (w przeliczeniu na skrobię), ale ze względu na niższą zawartość skrobi w bulwach, ceny otrzymywane przez rolnika są niższe niż w roku poprzednim.

Z powodu wzrostu plonów i zbiorów, w przeciwieństwie do sezonu 2013/14, przemysł ziemniaczany nie ma problemów z pozyskaniem odpowiedniej ilości surowca do przerobu. Przemysłowe wykorzystanie ziemniaków może być o 8-10% większe niż w sezonie poprzednim i wyniesie prawie 2 mln ton. Przewiduje się, że przerób ziemniaków na skrobię i susze będzie o 10-12% większy niż w poprzednim sezonie i wyniesie odpowiednio: 700 i 170 tys. ton. Przerób na pozostałe przetwory spożywcze, tj. na frytki i chipsy, wzrośnie przynajmniej o 5%, do ok. 1050 tys. ton. Wykorzystanie ziemniaków w produkcji spirytusu może być większe o ok. 40% (50 tys. ton).

Konsekwencją dużego spadku cen ziemniaków w bieżącym sezonie będzie zahamowanie spadkowej tendencji spożycia ziemniaków nieprzetworzonych. Bilansowe spożycie ziemniaków świeżych może zwiększyć się do ponad 86 kg w przeliczeniu na mieszkańca, tj. o ok. 1% w porównaniu z sezonem 2013/14. Konsumpcja przetworów ziemniaczanych prawdopodobnie wzrośnie o ponad 1% (do prawie 17 kg/mieszkańca w ekwiwalencie ziemniaków), czemu sprzyjać będzie dalsza poprawa sytuacji dochodowej ludności. Ocenia się, że całkowite bilansowe spożycie ziemniaków (nieprzetworzonych i ich przetworów) zwiększy się do 103 kg/mieszkańca, tj. o 1 kg w stosunku do sezonu 2013/14.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
I	.	.	31 700	50 300	-	-	777	140
II	.	.	59 000	48 400	-	-	-	141
III	.	.	52 200	61 000	-	-	-	100
IV	36 000	45 700	77 400	58 900	-	-	-	198
V	36 900	48 500	68 000	48 300	-	-	-	268
VI	12 700	41 700	42 800	56 700	-	-	-	77
VII	26 500	37 700	43 500	55 900	-	-	-	114
VIII	61 800	88 700	78 100	92 500	910	3 520	1 463	2 369
IX	289 100	282 800	225 100	318 100	35 524	36 492	27 800	39 274
X	302 700	324 000	328 200	350 200	42 123	47 238	43 925	
XI	183 100	207 700	172 100		28 881	32 663	21 775	
XII	69 200	72 400	77 900		5 506	7 513	6 091	
RAZEM	932 400 ^a	1 013 300 ^a	924 900 ^a	760 800 ^a	112 944	127 426	101 831	42 681

^a okres VII-XII

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	2 733	2 631	32 484	34 764	520	52 220	6 447	99 533	14 272	6 325
2009 I-XII	2 673	2 078	35 609	47 156	151	46 568	3 991	108 414	18 167	7 706
2010 I-XII	1 637	1 803	39 794	54 626	134	44 623	10 058	118 614	20 716	7 388
2011 I-XII	2 914	1 703	69 426	34 546	14 325	46 229	10 374	131 809	22 333	9 297
2012 I-XII	2 023	2 457	46 076	72 333	9 917	41 193	14 989	153 610	30 732	17 989
2013 I-XII	1 990	2 887	41 247	61 186	18 468	41 925	16 318	175 920	31 064	16 390
2013 I	109	359	4 982	3 217	1 289	3 012	983	11 925	1 833	1 472
II	131	704	4 855	3 990	1 546	3 026	1 090	10 476	2 175	1 613
III	278	857	5 218	4 014	1 588	4 189	1 033	12 953	2 618	1 396
IV	306	332	7 308	4 619	1 639	3 634	1 740	15 029	2 381	1 572
V	288	379	3 525	3 661	1 624	3 636	1 719	13 956	2 531	1 477
VI	452	0	3 923	4 370	2 717	3 503	1 487	14 995	2 897	1 067
VII	135	0	846	6 313	1 435	3 102	2 054	18 497	3 268	832
VIII	44	0	365	5 481	1 594	3 569	1 431	18 161	2 866	1 017
IX	118	0	877	6 173	1 393	3 496	1 083	14 836	1 937	1 104
X	74	0	2 250	9 298	1 193	4 338	1 488	15 666	3 077	2 081
XI	35	23	4 199	6 413	1 130	3 846	1 021	14 784	2 533	1 574
XII	19	233	2 898	3 637	1 321	2 572	1 188	14 642	2 948	1 186
2014 I	27	358	2 219	4 005	1 615	3 370	835	13 381	2 095	1 361
II	38	355	3 571	3 630	1 204	3 004	826	12 912	3 060	998
III	22	542	5 383	3 525	669	3 108	778	13 083	3 169	1 113
IV	190	2 489	3 814	6 431	1 119	4 227	655	14 283	3 048	1 695
V	150	3	7 836	5 556	1 109	3 512	758	13 785	2 783	1 313
VI	465	-	1 734	3 877	1 257	3 575	712	15 119	2 821	1 087
VII	163	-	406	4 025	1 231	3 184	708	16 242	2 298	1 116
VIII	86	14	185	2 019	302	3 214	881	17 666	2 030	941
IX	66	-	1 046	4 322	622	3 913	858	13 679	2 364	1 624

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	Susze
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	51 815	14 610	19 541	11 184	34 691	95 504	68 731	40 163	4 342	1 853
2009 I-XII	42 996	15 660	80 878	10 347	61 991	147 459	75 593	42 315	3 556	1 996
2010 I-XII	48 353	29 761	157 323	9 828	81 482	180 352	63 478	41 595	5 714	875
2011 I-XII	49 240	20 173	174 105	11 235	97 528	242 516	77 888	52 352	8 596	3 103
2012 I-XII	35 670	14 719	76 107	11 466	72 918	257 295	90 269	35 304	8 829	2 661
2013 I-XI	32 728	17 802	55 038	11 817	111 666	233 318	85 496	48 370	8 456	2 972
2013 I	84	212	2 139	891	8 015	20 426	7 081	2 530	632	125
II	472	225	2 686	934	7 862	22 187	7 507	3 043	772	433
III	1 569	3 035	2 699	1 006	9 867	20 850	7 651	3 760	859	470
IV	4 237	10 963	4 342	1 223	9 704	16 672	7 378	3 680	853	208
V	17 972	2 696	10 450	505	8 342	19 765	7 245	4 211	899	227
VI	7 682	15	10 150	632	9 654	20 184	7 684	4 152	538	196
VII	6	51	4 258	666	8 681	20 019	7 760	3 505	620	284
VIII	3	1	480	679	9 297	21 651	7 029	3 669	730	182
IX	13	2	844	735	8 858	17 723	6 532	5 279	669	236
X	7	1	3 804	1 207	9 080	18 556	7 103	4 663	740	173
XI	128	274	5 827	2 347	10 690	19 224	6 472	4 460	498	277
XII	556	326	7 359	992	11 615	16 061	6 054	5 417	647	162
2014 I	1 181	157	7 342	1 089	12 247	16 912	6 706	7 855	573	135
II	1 529	397	8 751	798	11 154	16 455	6 574	6 712	758	150
III	4 084	8 796	18 479	899	10 622	18 380	6 165	6 310	543	177
IV	9 763	7 986	21 752	1 027	11 324	15 856	6 272	4 772	728	102
V	28 195	1 524	26 943	613	10 619	19 422	6 378	5 823	788	218
VI	8 583	1 020	16 720	436	11 924	18 571	6 273	7 008	789	191
VII	81	356	4 807	666	10 343	26 996	6 702	7 472	883	160
VIII	5	-	713	903	7 807	14 802	5 984	3 337	757	133
IX	5	-	2 793	781	10 123	16 139	6 485	4 469	1 010	507

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

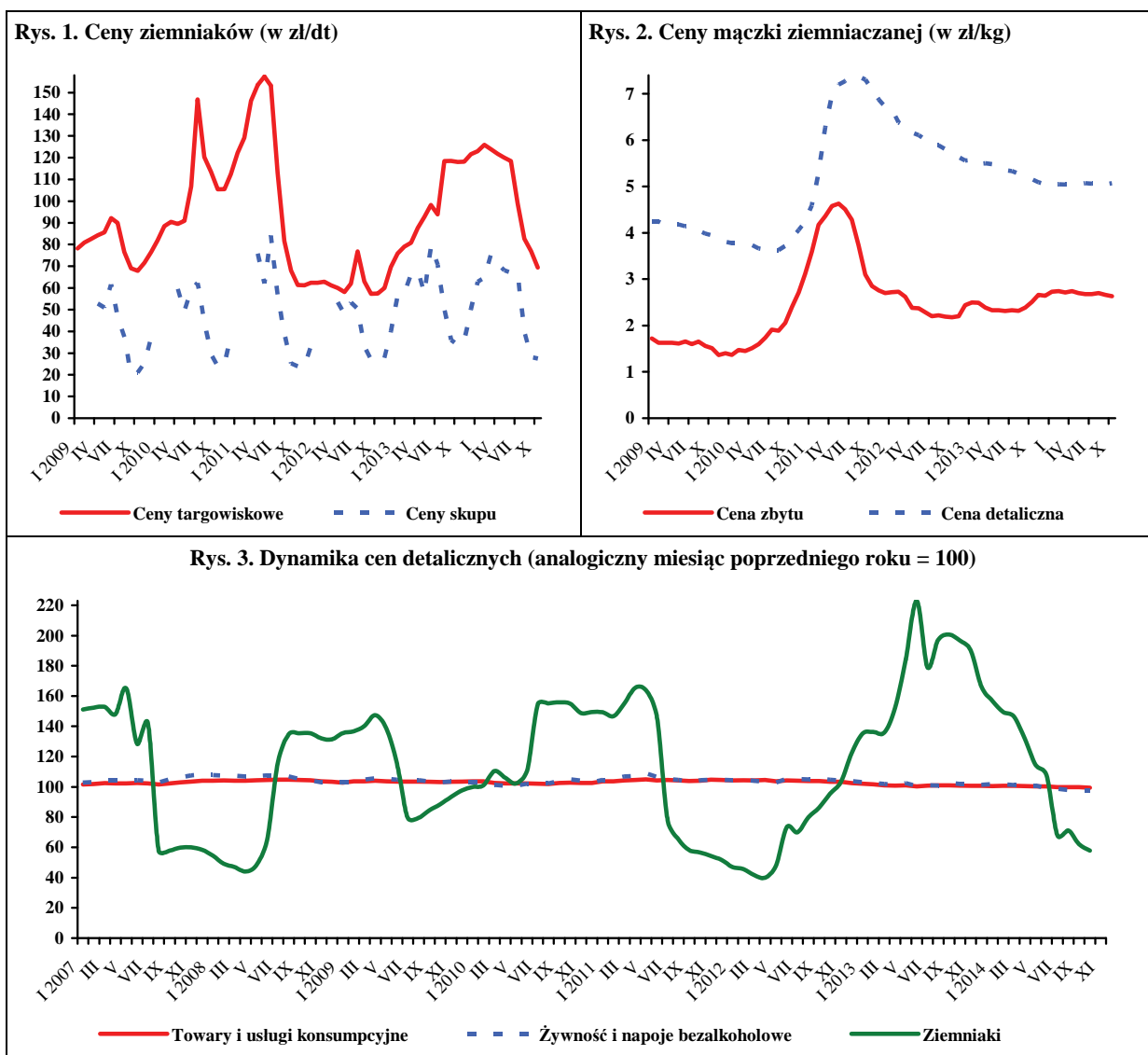
Wyszczególnienie	Rodzaj	X	VIII	IX	X	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2013	2014	2014	2014	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	33,6	39,8	28,1	27,5	81,8	97,9
	targowiskowa	118,0	82,7	76,9	69,4	58,8	90,2
	detaliczna (zł/kg)	1,44	0,99	0,90	0,84	58,3	93,3
	importowa	100,3	113,2	36,9	.	25,1	32,6
	eksportowa	79,9	88,9	45,8	.	44,6	51,5
Relacje cen	skup / targowisko	0,28	0,48	0,37	0,40	139,2	108,4
	targowisko / detal	0,82	0,84	0,85	0,83	100,8	96,7
	skup / detal	0,23	0,40	0,31	0,33	140,3	104,9
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,51	2,70	2,66	2,53	100,8	95,1
	detaliczna (zł/kg)	5,15	5,05	5,04	5,07	98,4	100,6
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,94	8,86	8,86	8,92	99,8	100,7
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,60	35,70	35,70	35,80	100,6	100,3
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,94	10,00	10,00	10,02	100,8	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2013	2014				wsk. zmian cen	
		październik	sierpień	wrzesień	październik	roczny	miesięczny	
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%	
1	Dolnośląskie	131,6	93,5	87,0	80,0	60,8	92,0	
2	Kujawsko-pomorskie	111,8	86,3	85,0	76,3	68,2	89,8	
3	Lubelskie	104,5	95,5	83,1	67,4	64,4	81,0	
4	Lubuskie	127,4	91,5	83,1	78,0	61,2	93,8	
5	Łódzkie	111,2	72,8	60,0	54,7	49,2	91,2	
6	Małopolskie	109,3	81,5	74,5	65,7	60,1	88,2	
7	Mazowieckie	129,8	76,9	70,0	63,7	49,0	90,9	
8	Opolskie	133,7	89,1	78,1	62,8	46,9	80,3	
9	Podkarpackie	117,9	88,6	80,9	71,4	60,6	88,2	
10	Podlaskie	111,1	75,4	67,1	60,1	54,1	89,7	
11	Pomorskie	118,4	90,9	90,8	86,0	72,6	94,6	
12	Śląskie	124,4	69,1	72,8	67,0	53,8	92,0	
13	Świętokrzyskie	105,5	75,8	61,8	53,3	50,5	86,2	
14	Warmińsko-mazurskie	134,7	93,3	87,8	74,4	55,2	84,7	
15	Wielkopolskie	114,8	.	79,0	79,0	68,9	100,1	
16	Zachodniopomorskie	118,1	99,5	94,1	85,3	72,2	90,6	
	maksimum	134,7	99,5	94,1	86,0	X		
	minimum	104,5	69,1	60,0	53,3			
	różnica w %	28,9	44,1	56,8	61,3			

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W listopadzie 2014r., w porównaniu z październikiem br., w skupie na rynek produktów świeżych wyższe były ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 20%), kapusty białej (o 14%), kalafiorów gruntowych (o 8%) oraz buraków ćwikłowych i marchwi (po 2%). Obniżyły się natomiast ceny skupu pieczarek (o 2%). Stabilne były ceny skupu cebuli. W zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu cebuli obieranej (o 31%), kapusty białej (o 10%) i kalafiorów różyczkowanych (o 3%). Obniżyły się ceny skupu marchwi na kostkę (o 4%) i brokułów różyczkowanych (o 2%). Stabilne były ceny buraków. W firmach skupujących warzywa na eksport zmalały ceny skupu kapusty pekińskiej i buraków ćwikłowych (po 7%) i marchwi (o 4%). Wzrosły ceny skupu ziemniaków (o 3%). Stabilne były ceny kapusty białej, selerów, cebuli i porów. W handlu hurtowym wzrosły ceny pomidorów spod osłon (o 102%), ogórków spod osłon (o 62%), kalafiorów gruntowych (o 45%) i ogórków gruntowych (o 37%). Obniżyły się ceny kapusty białej (o 34%), buraków ćwikłowych (o 3%) i cebuli (o 2%). Stabilne były ceny marchwi.

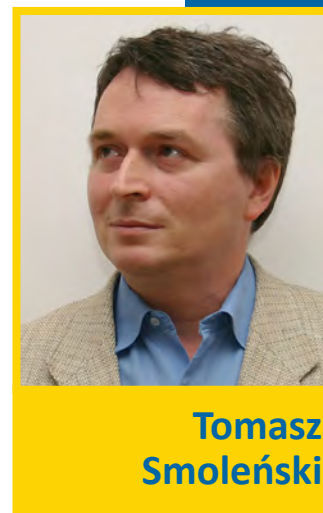
W relacji do listopada ub.r., potaniała większość gatunków warzyw, na rynku krajowym, w eksporcie i w przetwórstwie (w zależności od kierunku zagospodarowania), przy czym najbardziej: kapusta biała (o 44-49%), cebula (o 29-58%) i marchew (o 7-49%). Na rynkach hurtowych spadły ceny większości gatunków warzyw, przy czym najbardziej: kapusty białej (o 61%), cebuli (o 49%), buraków ćwikłowych (27%) i marchwi (o 15%). Odnotowano wzrost cen hurtowych ogórków spod osłon (o 67%), kalafiorów gruntowych (30%) i pomidorów spod osłon (o 16%).

W październiku br., w stosunku do września br., obniżyły się ceny detaliczne większości gatunków warzyw: kapusty białej (o 15%), kalafiorów (o 13%), cebuli (o 12%), selerów i buraków ćwikłowych (po 11%), marchwi (o 7%) i porów (o 2%). Wzrosły natomiast ceny ogórków gruntowych (o 51%) pomidorów (o 12%) i papryki (o 6%). W relacji do cen detalicznych z października 2013r. potaniała kapusta biała (o 42%), cebula (o 25%), buraki ćwikłowe i kalafiory (po 22%), marchew (o 18%), pory (o 16%), papryka (o 6%), pieczarki i ogórki gruntowe (po 1%). Wzrosły jedynie ceny pomidorów (o 10%). Wśród przetworów warzywnych zmiany cen nie przekraczały 1%.

We wrześniu 2014 r., w stosunku do analogicznego okresu w 2013r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wyprodukowano więcej konserw warzywnych (o 74 %), soku pomidorowego (o 29%), marynat (o 27 %) i warzyw mrożonych (o 18%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

We wrześniu 2014 r. eksport warzyw świeżych wyniósł 33,8 tys.t, a jego wartość 18,5 mln EUR. W porównaniu z wrześniem 2013 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych zmalał o 16%, a jego wartość obniżyła się o 22 %. Do spadku eksportu przyczyniła się niższa niż rok temu sprzedaż pomidorów (o 43%), marchwi (o 8%) i kalafiorów (o 7%). W tym samym okresie wyeksportowano 48,9 tys.t przetworów warzywnych o wartości 37,3 mln EUR. W stosunku do września 2013r., wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 9%, a jego wartość spadła o 1%. Mniej niż we wrześniu 2013r. sprzedano suszy (o 25%) i mrożonek (o 19%).

We wrześniu 2014 r. zaimportowano 13,4 tys. t warzyw świeżych o wartości 8,9 mln EUR. W relacji do września 2013 r. import warzyw świeżych był większy o 11%, a jego wartość zwiększyła się o 42%. Większy import spowodowany był wzrostem przywozu pomidorów (o 63%), cebuli (o 41%) i papryki (o 35%). Import przetworów warzywnych wyniósł 17,1 tys. t, a jego wartość 17,4 mln EUR. W tym czasie stwierdzono spadek wolumenu (o 9%) importu przetworów warzywnych przy niższej (o 8%) jego wartości. Mniej zaimportowano przede wszystkim marynat (o 20%), koncentratu pomidorowego (o 17%) i mrożonek (o 15%).

Saldo handlu zagranicznego świeżymi warzywami we wrześniu br. było dodatnie i wyniosło 9,6 mln EUR. Dodatkowo saldo przetworami warzywnymi osiągnęło poziom 19,9 mln EUR. W stosunku do września ub.r. saldo w handlu świeżymi warzywami zmalało o 7,9 mln EUR, a w handlu przetworami warzywnymi wzrosło o 1,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pomidory gruntowe ^c	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2013 X	1,26	1,83	0,67	0,77	0,83	-	-	1,67	2,88	2,72	5,43
XI	1,13	1,77	0,49	0,66	0,80	-	-	-	3,45	-	5,18
XII	1,22	1,78	0,47	0,65	0,83	-	-	-	5,62	-	5,55
2013 I-XII	1,06	1,70	0,59	1,07	0,79	2,24	1,89	1,54	4,13	2,47	5,24
2014 I	1,14	1,79	0,56	0,73	0,80	-	-	-	-	-	5,19
II	1,25	1,78	0,59	0,77	0,88	-	-	-	-	-	5,34
III	1,14	1,74	0,57	0,68	0,86	-	-	-	-	-	5,29
IV	1,25	1,77	0,71	0,81	0,86	-	-	-	6,75	-	5,14
V	1,54	1,97	0,98	0,95	0,87	-	-	-	3,41	-	4,91
VI	1,58	2,43	1,42	0,95	0,96	-	2,10	-	3,52	1,54	4,98
VII	1,33	2,25	0,37	0,99	0,77	1,72	1,18	-	3,20	1,78	5,23
VIII	0,68	1,77	0,28	0,65	0,57	1,58	0,91	1,13	1,32	1,32	5,02
IX	0,60	1,53	0,22	0,57	0,54	2,41	1,94	1,31	2,20	1,99	5,19
X	0,48	1,29	0,22	0,54	0,50	-	-	1,60	3,45	1,50	5,00
XI	0,48	1,21	0,25	0,55	0,51	-	-	-	4,13	1,62	4,91
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2014</u> X 2014	100	94	114	102	102	x	x	x	120	108	98
<u>XI 2014</u> XI 2013	42	68	51	83	64	x	x	x	120	x	95

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2013 X	1,38	0,62	0,27	0,29	-	1,00	1,51	1,22	-	-	-
XI	1,39	0,61	0,27	0,29	-	-	1,25	1,10	-	-	-
XII	1,27	0,60	0,27	0,33	-	-	-	1,20	-	-	-
2013 I-XII	1,08	0,51	0,27	0,26	1,14	0,83	1,51	1,13	1,91	0,59	0,35
2014 I	1,09	0,60	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
II	1,15	0,59	-	0,38	-	-	-	-	-	-	-
III	1,16	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
IV	1,35	-	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
V	1,42	0,65	-	0,40	-	-	-	-	-	-	-
VI	1,41	0,65	-	-	1,67	-	-	-	-	-	-
VII	1,26	-	-	-	1,17	0,78	1,68	0,98	1,79	-	-
VIII	1,01	-	-	0,35	1,22	0,78	1,58	1,01	1,38	0,60	-
IX	0,75	0,30	0,27	0,28	-	0,75	1,57	1,06	-	0,64	0,33
X	0,75	0,31	0,26	0,30	-	-	1,57	1,11	-	0,57	-
XI	0,98	0,34	0,25	0,30	-	-	1,54	1,14	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2014</u> X 2014	131	110	96	100	x	x	98	103	x	x	x
<u>XI 2014</u> XI 2013	71	56	93	103	x	x	123	104	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemniaki
2013 IX	1,90	1,13	1,18	0,83	1,48	2,88	0,64	2,50	1,60	0,92	-	0,61	0,72
X	2,75	-	0,79	0,61	1,06	3,10	0,60	2,50	1,20	0,90	1,20	0,61	0,70
XI	3,67	-	0,76	0,53	1,07	3,30	0,58	1,75	1,14	0,92	1,30	0,59	0,72
XII	-	-	0,81	0,53	1,08	-	0,58	1,80	0,95	0,96	1,38	0,59	-
2013 I-XII	3,22	1,05	1,33	0,56	1,03	3,78	0,86	1,93	1,31	0,81	1,58	0,66	-
2014 I	-	-	1,21	0,55	1,08	-	0,61	1,86	0,95	0,97	1,40	0,60	0,74
II	-	-	1,49	0,52	1,05	-	0,66	1,75	1,04	0,95	1,40	0,64	0,83
III	-	-	1,46	0,54	1,09	-	0,68	1,88	1,16	0,94	1,41	0,69	0,76
IV	5,00	-	1,70	0,75	1,21	-	0,71	2,10	1,31	0,94	1,42	0,76	0,72
V	3,90	-	1,50	0,97	1,38	-	0,92	-	-	1,32	-	0,78	0,80
VI	2,83	-	0,85	0,64	1,26	-	1,05	-	-	1,50	-	0,90	-
VII	2,55	1,26	0,75	0,50	0,65	4,63	0,57	-	-	1,11	-	0,56	-
VIII	1,00	0,79	0,95	0,40	0,50	2,98	0,52	-	-	0,65	-	0,46	0,30
IX	3,80	0,92	1,10	0,35	-	2,88	0,49	-	-	0,44	-	0,43	0,29
X	3,25	-	0,74	0,27	-	2,70	0,46	-	0,60	0,43	1,10	0,44	0,32
XI	-	-	0,69	0,27	-	-	0,44	-	0,60	0,43	1,10	0,41	0,33
Wskaźnik zmian w %													
$\frac{XI\ 2014}{X\ 2014}$	x	x	93	100	x	x	96	x	100	100	100	93	103
$\frac{XI\ 2014}{XI\ 2013}$	x	x	91	51	x	x	76	x	53	47	85	69	46

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne*	Marynaty
2013 VIII	2 304	50 644	14 026	10 823
IX	2 463	66 869	19 551	5 860
X	3 003	77 851	17 860	5038
XI	2 858	67 222	16 115	3 597
XII	2 342	47 426	15 146	2 523
2013 I-XII	30 615	497 747	144 354	46 027
2014 I	2 862	42 644	17 119	2 308
II	2 995	45 504	17 669	1 945
III	3 832	44 192	22 859	2 151
IV	3 462	31 189	19 514	1 452
V	2 837	28 850	15 824	1 482
VI	2 544	27 921	23 864	1 877
VII	3 001	54 582	30 109	9 369
VIII	3 069	54 273	24 013	11 999
IX	3 175	78 845	34 079	7 447
Wskaźnik zmian w %				
$\frac{IX\ 2014}{IX\ 2013}$	129	118	174	127

*/ w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014									IX 2014 IX 2013 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
Warzywa ogółem	31021	40550	40290	53780	35810	32779	36701	37356	41781	53392	65369	61701	42263	43204	34419	33785	84					
Cebula	5483	7179	7232	7585	6985	7040	9179	9778	12557	17950	20146	11064	6112	6452	6850	7494	104					
Kapusta	1171	1437	1484	3888	2333	2283	3743	3648	6608	9532	19504	14400	3573	1947	1527	1548	104					
Marchew	2160	2824	1935	4143	2984	4640	5042	5043	5972	4957	4040	2342	1866	3086	1592	1775	92					
Ogórki	1356	1109	597	820	365	990	508	508	466	430	1163	1194	1225	1798	1010	712	119					
Pomidory	12150	14793	12833	18800	5505	1771	1307	1358	1056	1500	6529	19228	17101	16594	11306	7277	57					
Kalafiory	3481	3053	4665	4634	4651	302	401	496	593	639	478	1734	4257	6036	3939	4329	93					
Przetwory ogółem	46936	44197	53441	67007	60923	48081	56537	56495	57946	61887	50180	43388	38425	42580	36547	48877	91					
Susze	2350	2314	2032	2127	2133	1964	2482	2482	2250	3418	2067	2223	2100	2205	1736	1525	75					
Marynaty	3228	3881	3985	3847	4445	3285	3348	3350	3291	3995	3440	2886	2492	3159	3852	4474	112					
Konserwy	4227	4039	5089	7715	7768	5957	4755	4756	4578	5541	4681	4139	3406	4252	5549	5876	115					
-kapusta kwasz.	464	418	780	985	1072	918	646	647	648	711	762	573	468	486	437	748	96					
Mrożonki	30988	27546	37797	42432	41485	32480	40488	40378	41954	41970	34166	27748	25216	27315	20989	30553	81					
Pieczarki i ich przetwory	19095	17400	19896	23514	24535	24658	24889	24986	23940	26949	24890	21549	21625	19635	18484	21456	108					
Warzywa ogółem	20085	21711	23802	30358	18156	15902	15854	16108	17784	21614	28477	35646	27521	25451	16828	18456	78					
Cebula	2467	3061	3064	3433	3295	3042	3626	3826	4657	5969	6115	4231	2999	2943	2771	2834	92					
Kapusta	370	481	406	837	489	475	724	695	1291	1723	3336	3085	931	494	290	305	75					
Marchew	821	679	434	739	578	961	1055	1055	1441	1228	1072	607	465	728	357	438	101					
Ogórki	853	838	477	787	406	1265	709	710	593	492	1085	1000	834	1001	612	483	101					
Pomidory	9098	7795	8778	14065	4892	1710	1341	1384	1084	1626	6620	14921	13733	11872	5421	5439	62					
Kalafiory	1856	1737	2777	2566	1962	277	340	378	455	443	350	1140	2109	3518	2110	2728	98					
Przetwory ogółem	33801	30967	37552	44876	44366	34923	40987	40520	41487	45548	37302	33589	29290	33113	28301	37294	99					
Susze	3596	3687	3796	3941	3697	2951	4565	4566	4151	5230	4049	3962	3603	3825	3147	3958	104					
Marynaty	2758	3213	3577	3464	3979	5424	2952	2954	2912	3704	3121	2674	2298	2798	3235	3802	106					
Konserwy	4800	4224	4942	7169	6960	590	5090	5088	4812	5520	5124	4328	3826	4715	5300	5763	117					
-kapusta kwasz.	260	251	476	586	674	590	407	409	429	476	493	360	313	349	284	447	94					
Mrożonki	17317	15266	20837	24139	24221	18851	22781	22296	23301	23437	19058	15681	14179	15716	12011	17731	85					
Pieczarki i ich przetwory	28013	25377	28976	33781	35364	35463	36306	36495	34804	38702	35760	30790	30743	27553	27307	30848	106					

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014									IX 2014 IX 2013 (%)	
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX							
	24592	14304	12124	23571	43454	45597	463745	54604	61868	69659	73282	53868	37423	21388	12 401	13410							
Warzywa ogółem	8074	2724	3514	6985	8267	6106	71401	5526	12038	11708	10233	13373	9820	4010	3 860	4960		111					
Cebula	17	1012	327	139	77	112	9330	126	191	741	7342	1499	220	29	13	10		141					
Kapusta	3941	82	1776	134	185	312	31317	780	636	1188	2622	5418	7583	751	81	110		3					
Marchew	2228	3792	1680	3239	6045	6181	45936	6697	5872	5979	2038	755	2048	3250	1 689	1328		6					
Ogórki	4624	3140	2160	4401	13023	16254	140169	19736	17198	19179	18020	15970	8556	6938	3 836	3526		79					
Pomidory	2714	611	664	2740	5656	4564	45361	4985	4931	5989	6927	5484	4448	4061	630	894		163					
Papryka	432	680	166	382	409	440	6811	306	305	363	681	510	729	328	237	180		135					
Czosnek	15641	14317	18745	19007	17146	18908	202619	17931	18689	20440	18682	18839	15468	15888	13 062	17060		109					
Przetwory ogółem	3267	2750	3442	3434	2716	3356	39561	4019	4214	3959	4298	2964	4066	3068	2 616	2909		91					
Mrożonki	2092	924	966	2279	1951	2301	16446	2007	2086	1494	1721	2882	2110	1913	1 263	908		85					
Susze	711	678	1361	1432	1573	1229	14073	1376	1165	1451	1434	1442	889	719	841	1091		94					
Marynaty	2874	3010	4472	5302	4899	5782	46796	3008	3068	4979	4156	2814	2527	3249	2 998	3772		80					
Konserwy																		84					
-kukurydza																							
konserw.	943	1045	2217	2134	2061	2557	17818	817	966	2383	1606	867	731	855	1 353	2246		101					
Koncentrat pomid.	4654	5015	6166	4215	3935	3718	58577	5189	5620	6153	4814	6428	3533	4652	3 411	5130		83					
Warzywa ogółem	16205	8249	6262	15433	30623	48736	420421	56114	53967	61585	58832	37655	27342	17478	7 826	8902		142					
Cebula	1588	618	732	1328	1469	1086	14388	1125	2217	3032	2393	3379	2595	1038	723	685		94					
Kapusta	5	194	89	44	12	26	3920	44	88	371	2502	385	85	15	7	4		4					
Marchew	1708	69	74	80	109	221	12067	389	394	696	913	1514	1546	343	96	107		145					
Ogórki	1023	1530	743	1907	4231	7006	40942	7578	6607	4356	1307	394	914	1457	676	625		84					
Pomidory	3529	1968	1800	3792	9690	18920	143729	22166	19215	23433	21147	12918	7619	5612	2 905	3724		207					
Papryka	4934	623	439	2417	5446	5725	70830	7108	7414	8646	9136	8413	9352	5751	661	844		192					
Czosnek	575	846	271	627	589	691	10748	583	496	607	993	752	651	555	379	283		104					
Przetwory ogółem	15167	14677	19036	18569	17316	20108	207827	18423	18579	21856	20599	19554	15668	16336	14 263	17429		92					
Mrożonki	2690	2153	2838	2680	2240	2858	32123	3267	3321	3234	3461	2315	2938	2411	1 982	2292		81					
Susze	2311	2101	1815	2495	2254	2564	28613	2463	2359	2262	3757	3258	2576	2274	2 072	1913		105					
Marynaty	751	764	1481	1425	1486	1422	14479	1427	1251	1555	1427	1519	1008	835	820	1168		79					
Konserwy	3735	3933	5485	6461	6073	7160	58830	4077	3928	6236	5209	3552	3538	4490	3 746	4638		85					
-kukurydza																							
konserw.	1000	1139	2355	2292	2216	2708	19106	848	1066	2596	1706	941	817	945	1 387	2306		98					
Koncentrat pomid.	3716	3837	5212	3235	3096	3597	47936	4813	5334	5947	4351	6646	3169	3934	3 518	4524		142					

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2013 VII	0,45	0,32	0,38	0,63	0,75	0,53	1,49	0,81	0,56	0,51
VIII	0,43	0,33	0,24	0,76	0,53	0,57	1,51	0,78	0,60	0,52
IX	0,42	0,27	0,22	0,80	0,68	0,60	1,50	0,83	0,61	0,54
X	0,45	0,22	0,18	0,96	0,75	0,55	1,44	0,82	0,59	0,52
XI	0,47	0,21	0,19	1,11	0,89	0,42	1,45	0,84	0,63	0,51
XII	0,43	0,21	0,21	1,28	0,97	0,92	1,46	0,85	0,64	0,50
2013 I-XII	0,35	0,21	0,26	0,98	0,80	0,58	1,49	0,80	0,47	0,50
2014 I	0,39	0,19	0,21	1,40	1,02	0,76	1,49	0,84	0,63	0,49
II	0,37	0,20	0,24	1,27	1,03	0,77	1,48	0,83	0,66	0,51
III	0,33	0,18	0,25	1,15	1,08	0,69	1,46	0,87	0,67	0,50
IV	0,30	0,17	0,27	0,93	1,01	0,73	1,45	0,87	0,65	0,50
V	0,38	0,21	0,26	0,84	0,78	0,66	1,44	0,90	0,63	0,50
VI	0,49	0,26	0,25	0,68	0,80	0,50	1,42	0,87	0,67	0,50
VII	0,46	0,25	0,24	0,56	0,72	0,58	1,42	0,82	0,72	0,51
VIII	0,40	0,19	0,22	0,61	0,48	0,54	1,47	0,80	0,65	0,58
IX	0,38	0,20	0,25	0,68	0,75	0,63	1,43	0,82	0,60	0,63
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2014</u> <u>VIII 2014</u>	95	105	114	111	156	117	97	103	92	109
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	90	74	114	85	110	105	95	99	98	117

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntowe ^a
VI	1,20	0,64	1,70	1,25	2,33	-	2,93	3,42	3,51
2013 VII	1,66	0,82	1,96	1,68	2,30	-	2,28	3,74	2,78
VIII	1,37	1,17	1,14	1,18	2,37	1,31	2,24	1,66	3,17
IX	1,24	1,01	0,95	1,00	2,47	1,25	2,31	2,07	2,66
X	1,23	0,79	0,83	0,92	4,52	1,34	2,75	2,81	2,71
XI	1,23	0,77	0,81	0,92	6,94	-	3,56	3,73	2,27
XII	1,26	0,83	0,81	0,96	-	-	6,70	4,15	-
2013 I-XII	1,10	0,70	1,15	0,97	3,49	1,30	5,23	6,47	2,85
2014 I	1,20	0,85	0,83	1,02	-	-	13,00	-	-
II	1,18	0,86	0,88	1,11	-	-	10,96	-	-
III	1,14	0,76	0,84	1,11	-	-	-	13,74	-
IV	1,30	0,89	0,90	1,05	-	-	3,35	3,18	-
V	1,75	1,20	1,04	1,08	-	-	2,41	3,90	-
VI	1,78	1,54	1,25	1,31	3,12	-	1,43	3,84	1,89
VII	1,50	0,95	0,95	1,05	1,82	1,56	1,14	2,72	2,03
VIII	1,02	0,50	0,83	0,80	1,75	1,75	1,59	1,31	2,47
IX	0,72	0,51	0,73	0,68	1,78	1,73	1,57	2,97	2,71
X	0,64	0,47	0,69	0,69	4,33	1,88	3,65	2,14	2,03
XI	0,63	0,31	0,69	0,67	5,93	-	5,93	4,33	2,94
Wskaźnik zmian w %									
<u>XI 2014</u> <u>X 2014</u>	98	66	100	97	137	x	162	202	145
<u>XI 2014</u> <u>XI 2013</u>	51	39	85	73	96	x	167	116	130

^{xa} ceny za sztukę Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2013 VIII	3,27	13,07	3,26	3,24	3,49	6,12	2,00
IX	3,34	13,03	3,27	3,22	3,44	6,14	1,99
X	3,61	13,10	3,36	3,25	3,34	6,21	1,98
XI	3,67	13,10	3,40	3,22	3,39	6,20	1,99
XII	3,60	12,91	3,41	3,26	3,39	6,20	1,99
2013 I-XII	3,31	12,83	3,33	3,31	3,51	6,18	2,00
2014 I	3,66	10,70	3,50	3,19	3,50	5,29	1,94
II	3,72	10,36	3,59	3,21	3,48	5,21	1,90
III	3,76	10,33	3,54	3,14	3,49	5,30	1,95
IV	3,76	10,33	3,61	3,12	3,49	5,28	1,98
V	3,72	10,46	3,63	3,11	3,39	5,33	1,99
VI	3,74	10,38	3,64	3,10	3,42	5,26	1,99
VII	3,70	10,38	3,63	3,14	3,37	5,24	1,99
VIII	3,61	10,42	3,63	3,28	3,41	5,27	1,98
IX	3,20	10,40	3,65	3,31	3,44	5,29	1,95
X	3,54	10,31	3,61	3,29	3,42	5,21	1,95
Wskaźnik zmian w %							
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	111	99	99	99	99	98	100
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	98	79	107	101	102	84	98

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2013 VIII	2,72	3,85*	2,30	2,29	4,99	6,34	6,41	3,25	3,37	4,34	7,92
IX	2,32	2,13	1,88	1,91	4,33	4,94	4,96	3,24	3,88	3,75	8,13
X	2,16	1,65	1,74	1,78	3,85	4,67	5,51	4,27	5,13	4,28	7,70
XI	2,16	1,44	1,71	1,78	3,65	4,45	6,98	5,18	-	3,28	7,58
XII	2,16	1,49	1,70	1,78	3,56	4,33	8,48	6,89	-	4,76	7,95
2013 I-XII	2,10	1,34	2,17	1,97	3,85	6,05	10,35	6,15	4,63	5,26	7,68
2014 I	2,23	1,53	1,72	1,82	3,55	4,54	10,24	8,40	-	6,92	7,96
II	2,22	1,47	1,75	1,87	3,61	4,53	10,64	7,97	-	6,52	7,79
III	2,23	1,40	1,78	1,87	3,65	5,03	10,58	8,02	-	6,04	7,66
IV	2,24	1,44*	1,84	1,91	3,72	4,45	10,33	8,51	-	6,09	7,66
V	2,67	3,35*	2,10	1,95	4,57	4,63	10,80	5,74	6,02	5,02	7,47
VI	3,18	2,65*	2,26	2,55	5,12	5,39	11,96	4,97	4,35	3,41	7,50
VII	3,01	2,35*	2,07	2,27	5,84	5,47	10,97	4,77	3,23	3,32	7,65
VIII	2,33	2,19*	1,66	1,78	4,61	4,55	5,46	2,95	2,73	3,00	7,66
IX	1,84	1,13	1,53	1,56	3,96	4,03	4,98	4,22	3,36	3,86	7,58
X	1,61	0,96	1,43	1,39	3,51	3,94	5,28	4,71	5,07	3,34	7,50
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{X\ 2014}{IX\ 2014}$	88	85	93	89	89	98	106	112	151	87	99
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	75	58	82	78	91	84	96	110	99	78	97

* cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2013 VIII	5,54	15,10	8,28	9,40	8,42	10,25	3,89	6,20	9,11	4,26
IX	5,57	15,10	8,32	9,40	8,44	10,35	3,90	6,23	9,29	4,28
X	5,53	15,15	8,36	9,48	8,46	10,40	3,90	6,25	9,26	4,28
XI	5,69	15,30	8,34	9,46	8,46	10,30	3,90	6,28	9,31	4,29
XII	5,68	15,20	8,50	9,52	8,46	10,40	3,90	6,18	9,11	4,27
2013 I-XII	5,55	14,89	8,31	9,45	8,42	10,34	3,89	6,17	9,16	4,29
2014 I	5,83	15,55	8,52	9,52	8,42	10,50	3,88	6,25	9,20	4,24
II	5,79	15,40	8,52	9,54	8,44	10,40	3,89	6,25	9,34	4,28
III	5,90	15,55	8,52	9,46	8,34	10,45	3,88	6,28	9,29	4,27
IV	5,74	15,40	8,58	9,46	8,24	10,45	3,88	6,15	9,00	4,26
V	5,86	15,45	8,60	9,42	8,28	10,40	3,88	6,23	9,06	4,24
VI	5,90	15,50	8,60	9,44	8,34	10,35	3,88	6,28	9,09	4,21
VII	5,92	15,50	8,58	9,38	8,34	10,35	3,88	6,30	9,14	4,24
VIII	5,94	15,40	8,48	9,32	8,36	10,25	3,87	6,28	9,11	4,19
IX	5,91	15,20	8,58	9,44	8,48	10,30	3,88	6,30	9,18	4,13
X	5,89	15,00	8,60	9,34	8,54	10,30	3,87	6,30	9,20	4,13
Wskaźnik zmian w %										
<u>X 2014</u> IX 2014	100	99	100	99	101	100	100	100	100	100
<u>X 2014</u> X 2013	107	99	103	99	101	99	99	101	99	96

^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

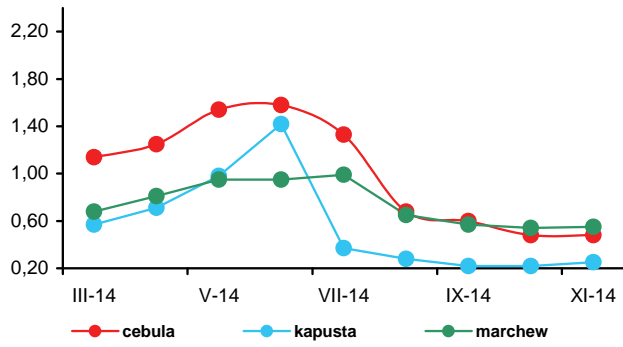
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

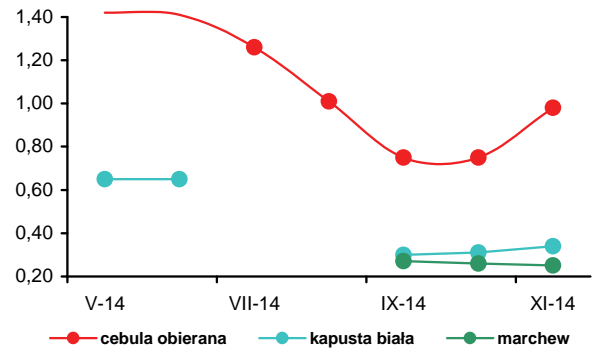
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafioły
2013 I	54	75	48	44	-	-
II	55	73	45	41	-	-
III	62	77	48	43	-	-
IV	65	76	49	44	-	-
V	64	69	51	48	52	49
VI	68	72	55	44	48	52
VII	64	79	52	42	45	48
VIII	68	81	51	38	42	45
IX	72	89	55	39	-	-
X	77	77	47	31	-	-
XI	76	82	48	39	-	-
XII	77	86	49	44	-	-
2014 I	79	86	51	38	-	-
II	85	79	48	38	-	-
III	87	82	41	38	-	-
IV	86	79	38	35	-	-
V	88	84	36	36	55	49
VI	89	91	35	32	49	55
VII	72	69	44	45	43	46
VIII	68	65	46	44	48	44
IX	64	61	48	49	-	-
X	66	60	49	48	-	-
XI	72	58	46	44	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemüse – Agrarmarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

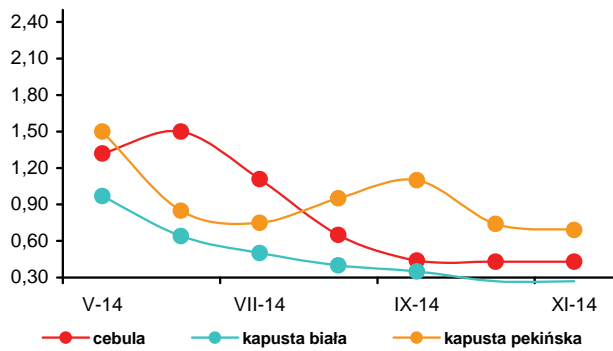
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

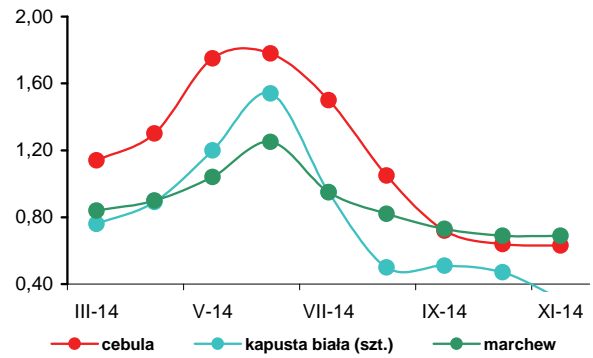
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

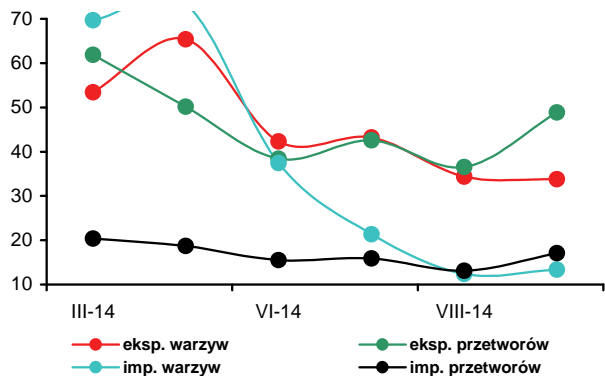
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

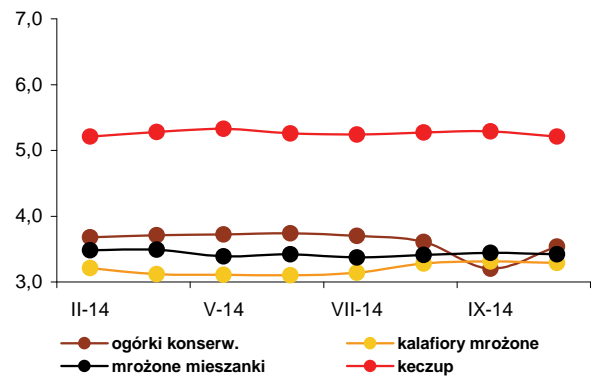
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

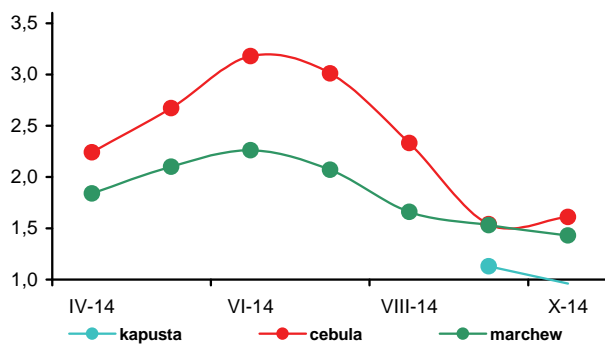
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

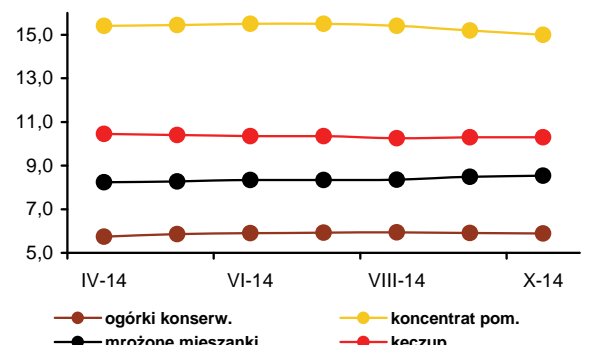
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Bożena Nosecka

Irena Strojewska

Wysoka podaż jabłek na rynku krajowym spowodowana rekordowymi zbiorami i rosyjskim embargiem wpłynęła na głęboki spadek cen skupu tych owoców w listopadzie w relacji do listopada roku poprzedniego. Ceny jabłek na rynkach hurtowych były o 33% niższe, w spółdzielniach ogrodniczych o 37%, a w firmach eksportujących o 49%. Zakłady przetwórcze oferowały ceny niższe o 44%. Gruszki potaniały na rynku hurtowym o 4%, w skupie na eksport o 14%, a w spółdzielniach ogrodniczych podrożały o 23%. Tańsze na rynkach hurtowych były pomarańcze i mandarynki (o 3%). Wyższe były tylko ceny cytryn (o 2%), winogron (o 2%) oraz bananów (o 4%). W listopadzie br. w porównaniu do października ceny jabłek na rynkach hurtowych obniżyły się o 2%. Nie zmieniły się ceny oferowane przez firmy eksportowe, a wzrosły o 3% w spółdzielniach ogrodniczych. Ceny gruszek wzrosły w hurcie o 7%, w spółdzielniach ogrodniczych o 9% i w skupie na eksport o 13%. Na rynkach hurtowych podrożały także winogrona (o 23%), a potaniały cytryny (o 28%), mandarynki (o 19%), banany (o 5%) oraz pomarańcze (o 2%).

W październiku 2014 r. w relacji do października 2013 r. średnie ceny detaliczne owoców spadły o 2,5%, a przetworów owocowych wzrosły o 1,8%, przy obniżeniu cen żywności i napojów bezalkoholowych o 2,2%. Jabłka potaniały o 26,4%, owoce jagodowe o 10,0% owoce pestkowe o 0,7%, a owoce mrożone o 0,8%. Wzrosły ceny bananów (o 9,6%), owoców cytrusowych (o 7,4%), a także owoców suszonych i orzechów (o 5,8%).

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych we wrześniu 2014 r. w relacji do września 2013 r. wzrosła o 10%. Produkcja soków pitnych wytwarzanych z jabłek wzrosła o 4%, a soków wytwarzanych z owoców cytrusowych spadła o 6%. Produkcja pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zwiększyła się o 17%. Więcej wyprodukowano soków zagęszczonych (o 1%). Obniżyła się produkcja owoców mrożonych

(o 28%), dżemów (o 14%), a także kompotów i owoców pasteryzowanych (o 5%). We wrześniu 2014 r., w porównaniu do sierpnia br., zmniejszyła się produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych (o 11%), kompotów i owoców pasteryzowanych (o 1%) oraz owoców mrożonych (o 33%), a wzrosła produkcja soków zagęszczonych (o 47%), a także a także dżemów (o 15%). W miesiącach I-IX 2014 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych zwiększyła się w relacji do analogicznego okresu 2013 r. o 23% do 424,4 tys. ton, soków z jabłek o 52%, pozostałych soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 21%, i soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych o 6%. Obniżyła się natomiast o 1% produkcja soków zagęszczonych, o 2% kompotów i owoców pasteryzowanych, o 5% mrożonek i o 47% dżemów.

Średnie ceny zbytu pitnych soków jabłkowych były w październiku 2014 r. niższe niż w październiku 2013 r. o 13%, a pitnych soków pomarańczowych wyższa o 6%. Ceny zbytu dżemów produkowanych z czarnych porzeczek wzrosły o 3%, a produkowanych z truskawek spadły o 1%.

We wrześniu 2014 r. wielkość eksportu przetworów owocowych była o 6% mniejsza, a owoców świeżych o 27%. O zmniejszeniu eksportu owoców świeżych zdecydował spadek zagranicznej sprzedaży jabłek (o 39%). Większy był jedynie eksport śliwek (o 42%). W grupie przetworów owocowych zmniejszył się eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 18%) oraz mrożonek (o 2%), a wzrósł dżemów (o 28%) i truskawek w puszkach (o 8%). Wpływy z eksportu owoców świeżych i ich przetworów zmniejszyły się o 13% do 124,2 mln euro. Import owoców świeżych obniżył się o 22% do 80,2 tys. ton. Mniejszy był też przywóz przetworów owocowych (o 13%). Obniżył się import zagęszczonych soków (o 24%), przetworów w puszkach (o 8%) i suszy (o 35%). Wzrósł jedynie import dżemów (o 12%) oraz owoców mrożonych (o 28%). Dodatkowo saldo obrotów owocami i ich przetworami wyniosło 8,8 mln euro, wobec 21,3 mln euro we wrześniu 2013 r. W okresie I-IX 2014 r. dodatnie saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 163,1 mln euro, wobec 340,3 mln euro w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wartość eksportu zmniejszyła się o 13%, a importu o 2% do odpowiednio 1294,9 i 1131,8 mln euro.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2013 IX	1,61	2,00	-	-	-	1,94	1,78
X	1,22	1,99	-	-	-	2,03	1,94
XI	1,16	1,85	-	-	-	-	2,05
XII	1,25	2,17	-	-	-	-	-
2013 I-XII	1,54	2,21	4,42	3,02	2,83	2,19	2,16
2014 I	1,23	2,37	-	-	-	-	-
II	1,39	-	-	-	-	-	-
III	1,32	-	-	-	-	-	-
IV	1,37	-	-	-	-	-	-
V	1,36	-	6,79	-	-	-	-
VI	1,34	-	3,18	-	-	-	-
VII	1,34	-	3,5	2,39	4,69	2,36	1,74
VIII	1,12	2,27	-	2,00	4,85	1,53	1,04
IX	0,99	1,66	-	-	-	-	1,15
X	0,71	2,10	-	-	-	-	1,62
XI	0,73	2,28	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XI 2014</u> X 2014	103	109	x	x	x	x	x
<u>XI 2014</u> XI 2013	63	123	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg) ^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2013 IX	0,46	-	-	-	-	5,64	1,80	-	-	0,83
X	0,52	-	-	-	-	5,17	-	-	-	-
XI	0,45	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2013 I-XII	0,39	3,03^a	1,80^a	1,70^a	1,47^a	4,46^a	1,62^a	2,42^a	1,79^a	0,95^a
2014 I	0,40	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,35	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,30	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,30	2,77	1,51	1,50	0,65	5,51	-	-	-	-
VII	-	2,58	-	1,46	0,60	4,26	-	1,18	0,94	-
VIII	0,20	-	-	-	-	4,02	1,25	1,54	1,30	0,65
IX	0,15	-	-	-	-	5,26	1,40	-	-	0,70
X	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	0,70
XI	0,25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XI 2014</u> X 2014	139	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XI 2014</u> XI 2013	56	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czereśnie	Śliwki
2013 X	0,96	1,34	1,40	0,99	0,96	0,98	0,97	1,88	1,95	-	-	1,82
XI	1,01	1,50	1,38	0,98	0,99	0,99	0,98	1,90	1,98	-	-	-
XII	1,07	1,60	1,49	1,01	1,01	1,01	1,03	1,85	2,01	-	-	-
2013 I-XII	1,31	1,83	1,79	1,25	1,28	1,30	1,27	2,41	2,15	3,83	4,40	1,64
2014 I ^a	1,17	2,10	1,80	0,99	1,15	1,15	1,24	1,92	2,03	-	-	-
II ^a	1,19	1,97	1,76	1,13	1,15	1,15	1,24	2,01	2,25	-	-	-
III ^a	1,11	1,79	1,65	1,02	1,04	1,04	1,12	2,04	2,18	-	-	-
IV ^a	1,15	1,83	1,65	1,09	1,06	1,07	1,14	2,23	2,23	-	-	-
V ^a	1,19	1,80	1,68	1,11	1,11	1,13	1,18	-	-	-	-	-
VI	1,15	1,80	1,61	1,03	1,04	1,09	1,15	-	-	2,92	5,50	-
VI ^{PI}	1,14	1,80	1,60	1,08	1,05	1,08	1,13	-	-	5,25	4,00	-
VIII	0,90	-	-	0,97	-	-	-	1,40	-	10,50	-	0,82
IX	0,55	0,90	0,85	-	0,51	0,55	0,60	1,33	1,50	-	-	0,99
X	0,52	0,85	0,80	0,40	0,46	0,47	0,47	1,42	1,50	-	-	1,20
XI	0,52	0,94	0,80	0,40	0,45	0,45	0,47	1,69	1,70	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XI 2014</u> X 2014	100	111	100	100	96	100	119	113	100	x	x	x
<u>XI 2014</u> XI 2013	51	63	58	41	45	48	89	86	51	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2013 VIII	7 286	8 119	29 689	24 915	58 748	3 873	5 937
IX	7 923	7 746	26 607	44 074	34 078	4 853	4 689
X	13 563	10 089	26 950	71 208	15 468	3 957	5 227
XI	10 228	11 647	23 501	40 447	13 722	3 426	5 193
XII	9 336	10 400	22 300	14 595	12 122	2 877	6 139
2013 I-XII	94 438	109 574	278 857	296 363	368 528	46 332	64 678
2014 I	6 929	8 608	24 383	10 980	13 019	3 885	5 210
II	10 281	8 059	24 311	11 321	14 632	3 657	5 487
III	12 222	9 283	28 251	11 848	16 533	3 512	5 758
IV	11 732	12 346	25 646	11 586	11 902	4 103	5 845
V	9 974	9 816	25 336	13 757	13 159	4 044	5 387
VI	11 115	9 111	22 702	12 840	84 182	4 087	4 506
VII	9 984	7 079	38 244	21 687	96 253	3 582	5 906
VIII	12 780	10 496	29 255	30 288	36 652	3 660	4 513
IX	8 240	7 258	30 998	44 472	24 461	4 192	4 455
Wskaźniki zmian (%)							
<u>IX 2014</u> VIII 2013	64	69	106	147	67	115	99
<u>IX 2014</u> IX 2013	104	94	117	101	72	86	95

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego), b/ ze względu na zmiany w klasyfikacji GUS dane z 2011 r. nie są porównywalne z danymi w latach poprzednich

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2013												2014*									IX 2014 IX 2013 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX						
	77 473	41 385	51 698	97 843	103 242	117 095	1 515 250	145 392	161 241	154 625	182 487	157 244	117 880	86 241	43 163	37 943						
Owoce świeże	31 005	14 300	28 807	74 233	76 712	81 692	1 230 449	120 364	142 959	140 653	171 796	145 361	86 183	40 926	11 790	17 555	73					
Jabłka	173	2 589	6 492	7 918	7 188	5 507	41 957	4 717	3 999	3 462	2 901	1 671	414	416	1 294	4 807	74					
Gruszki	3 885	471	251	220	162	95	14 332	269	208	376	440	928	14 001	2 431	870	86	34					
Truskawki	359	2 327	3 639	1 530	78	35	8 380	10	10	34	93	8	118	1 428	4 508	5 179	142					
Śliwki	4 244	5 418	3 237	1 080	600	362	16 221	248	386	139	75	55	782	5 233	4 798	3 015	93					
Maliny	8 370	2 405	46	-	26	-	11 410	65	34	77	6	1	734	7 098	400	20	44					
Wiśnie	83 795	76 269	71 825	75 391	76 025	55 719	837 093	63 914	60 157	70 683	67 781	68 008	67 044	74 556	64 732	67 578	94					
Przetwory owocowe	25 312	19 108	22 448	24 437	23 230	14 497	263 456	16 884	13 420	18 020	17 919	21 510	17 145	16 656	16 116	18 332	82					
Zagęszczony sok jabłkowy	718	509	441	447	564	492	7 131	506	572	621	637	341	760	693	485	475	108					
Truskawki w puszkach	428	637	717	437	178	262	4 487	298	361	582	554	334	377	536	641	514	72					
Wiśnie w puszkach	2 744	2 731	2 424	2 533	2 663	2 240	29 807	2 024	2 189	2 795	2 764	2 727	2 472	3 339	2 805	3 110	128					
Dżemy	33 847	33 245	28 989	24 648	24 046	18 920	310 174	25 299	26 082	28 718	25 673	25 104	28 304	29 361	25 548	28 544	98					
Mrożonki	69 212	42 273	33 170	42 606	45 347	54 221	727 881	58 405	63 822	59 644	68 014	61 477	59 205	61 330	40 517	27 238	82					
Owoce świeże	15 488	5 609	8 688	21 937	23 706	27 769	446 607	39 726	48 847	47 965	58 404	50 576	29 406	14 802	3 830	5 236	60					
Jabłka	177	1 537	3 589	4 084	4 014	3 274	27 012	2 906	2 418	1 987	1 765	1 148	301	280	462	1 571	44					
Gruszki	5 781	940	430	551	198	135	19 307	301	364	478	648	1 201	12 713	2 444	1 335	226	52					
Truskawki	317	1 381	2 222	1 168	66	29	5 624	8	11	28	154	15	94	1 087	2 253	2 027	91					
Śliwki	4 873	7 284	5 556	2 003	1 342	856	23 933	595	844	279	164	135	1 398	6 692	5 868	4 394	79					
Maliny	7 492	2 014	43	1	17	1	10 179	60	37	77	6	1	733	4 716	232	25	58					
Wiśnie	117 598	107 402	109 972	103 750	95 424	72 036	1 179 141	87 804	79 231	90 462	87 386	86 996	84 517	94 880	87 040	96 956	88					
Przetwory owocowe	34 272	26 277	30 063	32 929	30 232	18 481	362 987	21 938	17 319	22 363	21 908	25 802	20 607	20 036	17 483	19 870	66					
Zagęszczony sok jabłkowy	1 039	769	740	719	817	796	11 763	745	869	972	958	489	912	983	711	700	95					
Truskawki w puszkach	489	760	919	567	269	385	6 343	436	513	780	651	464	508	623	788	640	70					
Wiśnie w puszkach	4 246	4 465	4 201	4 644	4 693	3 645	49 071	4 146	3 725	4 276	4 319	4 162	3 918	5 246	4 564	5 495	131					
Dżemy	41 796	42 100	39 891	33 095	31 507	24 856	416 442	33 805	34 528	37 476	33 481	32 396	32 816	35 319	33 641	37 345	94					
Mrożonki																						

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERIGZ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszególnienie	2013												2014*								IX 2014 IX 2013 (%)
	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX					
Owoce świeże	121 149	130 392	102 376	112 770	119 244	148 708	1 361 078	125 122	107 917	101 268	91 070	99 268	101 843	132 374	118 978	80 178	78				
Banany	22 530	17 221	21 772	25 092	27 335	22 459	299 745	29 411	26 642	24 637	24 556	31 816	22 299	19 404	21 985	16 905	78				
Owoce cytrusowe	10 399	11 056	12 825	31 877	52 941	99 334	489 822	71 329	59 013	49 728	36 785	22 850	13 857	12 131	9 731	12 149	95				
Brzoskwinie i nekt.	28 626	32 534	17 592	5 413	261	30	97 050	67	6	53	75	4 841	19 482	36 356	31 087	12 513	71				
Winoogrona	7 005	17 302	18 578	18 673	14 096	6 187	114 237	4 495	3 877	4 267	5 951	6 135	3 452	6 686	13 000	14 604	79				
Arbuzy	37 088	31 467	5 203	987	371	302	110 262	375	270	990	2 178	11 213	24 853	38 499	25 834	3 762	72				
Jabłka	1 991	2 947	11 180	12 306	1 713	711	42 332	427	1 010	1 587	2 027	1 759	2 343	3 013	1 148	2 932	26				
Przetwory razem	28 901	27 675	30 826	30 426	32 063	35 446	364 191	29 857	31 966	33 806	30 163	30 104	22 383	22 566	22 917	26 810	87				
Soki zagęszczone	11 553	13 442	15 895	13 839	15 503	19 095	182 317	16 978	17 645	18 619	15 292	16 559	9 558	7 579	9 090	12 057	76				
-sok pomarańczowy	2 106	2 807	2 285	2 359	2 907	2 932	29 948	2 361	1 999	2 867	2 923	2 908	2 579	2 358	2 299	2 354	103				
Mrożonki	6 234	4 276	3 652	3 617	2 870	2 772	44 239	2 704	3 117	3 487	3 056	3 611	2 555	4 533	4 780	4 686	128				
Susze	1 032	1 139	2 061	1 922	2 287	1 470	17 117	1 413	1 241	1 077	882	1 028	870	1 202	1 015	1 348	65				
Dżemy	689	533	713	667	628	599	7 815	628	674	796	869	632	866	863	674	797	112				
Przetwory puszkow.	9 210	8 201	8 396	10 070	10 540	11 260	110 420	7 925	8 929	9 516	9 959	8 217	8 377	8 301	7 280	7 738	92				
-ananasy	1 950	1 409	1 430	1 663	1 835	2 798	20 215	1 295	1 248	1 639	1 462	1 350	850	1 529	962	1 061	74				
-brzoskwinie	1 787	1 983	2 008	2 134	2 968	3 218	25 174	1 160	1 515	2 439	2 882	1 318	1 176	998	1 359	1 750	87				
Owoce świeże	85 713	85 948	75 843	83 772	92 118	110 308	1 060 704	96 074	85 587	90 067	84 146	91 484	82 973	85 341	80 380	72 352	95				
Banany	13 142	10 724	13 167	13 108	15 890	13 989	186 331	18 461	17 259	18 223	18 985	21 162	13 403	11 522	13 422	11 829	90				
Owoce cytrusowe	8 786	10 120	10 850	22 509	31 773	58 409	323 645	42 774	35 425	29 629	21 499	17 196	11 891	12 022	12 224	13 549	125				
Brzoskwinie i nekt.	25 822	23 512	10 131	2 827	150	34	78 504	69	12	127	122	5 063	16 978	22 157	17 656	8 071	80				
Winoogrona	7 805	14 959	14 740	15 668	12 795	8 028	122 824	7 330	6 307	7 628	9 026	8 083	4 069	8 487	11 896	12 097	82				
Arbuzy	7 221	5 593	884	376	302	241	30 699	303	273	821	1 708	5 039	8 507	6 794	4 193	709	80				
Jabłka	1 542	1 182	1 735	1 914	704	606	16 762	438	849	1 307	1 749	1 599	1 825	1 717	729	694	40				
Przetwory razem	44 930	42 843	46 024	47 196	46 435	41 604	514 033	40 034	39 548	43 686	42 426	41 633	37 931	37 004	38 088	43 023	93				
Soki zagęszczone	13 364	14 692	15 625	15 638	16 278	14 830	181 749	12 830	12 203	14 961	15 343	15 508	12 198	10 140	10 298	11 663	75				
-sok pomarańczowy	3 573	4 581	3 797	3 906	4 903	5 102	50 435	4 133	3 535	4 900	5 048	4 602	4 228	4 076	4 047	4 146	109				
Mrożonki	10 987	8 209	6 018	5 827	4 763	4 636	72 922	4 362	4 913	5 809	4 805	6 140	4 107	7 827	8 096	7 507	125				
Susze	2 549	2 823	4 645	4 482	5 366	3 964	40 891	3 939	3 399	3 269	2 550	3 043	2 456	3 477	3 047	4 492	97				
Dżemy	1 339	1 033	1 353	1 268	1 109	1 224	14 973	1 167	1 102	1 439	1 361	1 290	1 372	1 295	1 075	1 105	82				
Przetwory puszkow	16 383	15 894	18 160	19 356	18 565	16 463	199 566	17 361	17 372	17 722	18 200	15 485	17 525	14 079	15 407	17 939	99				
-ananasy	1 494	1 169	1 324	1 355	1 517	2 522	17 023	1 158	1 036	1 405	1 270	1 302	726	1 259	948	965	73				
-brzoskwinie	1 393	1 451	1 470	1 643	2 398	2 746	19 708	1 072	1 331	2 092	2 431	1 194	1 004	878	1 260	1 409	96				

*) dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2013 VIII	0,39	0,59	1,99	0,55	1,34	0,84	1,35	1,04	1,38	1,51	1,19
IX	0,30	0,55	1,72	0,97	1,72	0,93	1,34	1,02	1,34	1,68	1,28
X	0,30	0,52	2,51	0,74	1,86	2,45	1,29	0,97	1,35	1,61	1,30
XI	0,31	0,56	1,22	0,82	2,24	0,65	1,33	0,94	1,30	1,45	1,51
2013 XII	0,34	0,59	1,42	0,67	2,36	2,99	1,33	0,96	1,27	1,62	1,47
2013 I-XII	0,36	0,64	1,35	0,48	1,48	0,89	1,41	1,16	1,38	1,65	1,41
2014 I	0,33	0,62	1,12	0,99	2,40	0,91	1,27	0,95	1,30	1,47	1,47
II	0,34	0,60	1,75	0,65	2,19	1,06	1,28	0,94	1,29	1,52	1,42
III	0,34	0,57	1,27	0,65	2,00	1,00	1,30	0,94	1,24	1,57	1,34
IV	0,34	0,61	1,47		2,19	0,99	1,29	0,97	1,22	1,50	1,18
V	0,35	0,69	1,29	0,69	2,46	1,08	1,29	0,95	1,20	1,43	1,39
VI	0,34	0,73	0,91	0,65	1,79	1,00	1,03	0,93	1,20	1,20	1,35
VII	0,36	0,67	1,01	0,40	1,28	0,66	1,22	0,83	1,20	1,42	1,16
VIII	0,32	0,36	1,53	0,88	1,22	0,58	1,25	0,85	1,08	1,46	1,23
IX	0,30	0,33	2,63	0,47	1,46	1,24	1,29	0,97	1,08	1,47	1,24
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>IX 2014</u> VIII 2014	94	92	172	53	120	214	103	114	100	101	101
<u>IX 2014</u> IX 2013	100	60	153	48	85	133	96	95	81	88	97

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW, i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
201 XI	1,65	1,65	1,68	1,59	1,65	2,73	-	-	-	2,52	4,02	4,85	5,40	4,30	5,58
XII	1,54	1,48	1,52	1,55	1,55	2,66	-	-	-	-	4,20	4,55	4,46	4,74	7,04
201 I-XII	1,79	1,65	1,67	1,68	1,67	4,31	8,27	3,99	8,50	2,87	4,15	5,34	5,70	4,15	8,56
201 I	1,61	1,62	1,59	1,64	1,65	2,92	-	-	-	-	3,95	4,67	4,64	4,16	9,04
II	1,70	1,68	1,69	1,72	1,69	3,07	-	-	-	-	4,25	4,49	4,52	4,06	10,45
III	1,68	1,66	1,69	1,69	1,66	2,80	-	-	-	-	4,61	4,39	4,84	4,01	11,60
IV	1,75	1,73	1,76	1,76	1,79	3,05	-	-	-	-	4,87	4,49	5,01	3,98	11,55
V	1,81	1,76	1,89	1,84	1,86	3,83	8,81	-	-	-	4,40	5,83	4,90	3,82	10,57
VI	1,77	1,74	1,78	1,79	1,80	4,19	3,24	-	7,99	-	4,05	6,71	6,72	3,92	10,92
VII	1,69	1,68	1,73	1,76	1,75	3,63	6,11	3,67	8,32	3,55	3,70	7,24	5,36	3,96	7,84
VIII	1,97	-	-	-	-	3,94	7,38	3,46	10,50	2,38	3,86	7,58	6,17	4,45	5,67
IX		1,16	1,18	1,25	1,20	2,63	8,33	-	-	1,38	4,31	11,28	5,71	4,18	4,78
X	1,12	1,14	1,16	1,19	1,15	2,46	9,88	-	-	1,89	4,38	6,87	6,53	4,23	4,66
XI	1,10	1,05	1,15	1,20	1,08	2,63	-	-	-	-	4,18	4,94	5,26	4,16	5,71
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XI 2014</u> X 2014	98	92	99	101	94	107	x	x	x	x	95	72	81	98	123
<u>XI 2014</u> XI 2013	67	64	68	75	65	96	x	x	x	x	104	102	97	97	102

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2013	VIII	7,43	8,83	2,23	2,33
	IX	7,43	8,83	2,23	2,37
	X	7,50	8,77	2,22	2,36
	XI	7,50	8,80	2,21	2,34
	XII	7,53	8,80	2,19	2,29
2012	I-XII	7,47	8,80	2,22	2,39
2014	I	7,73	9,00	2,16	2,39
	II	7,60	9,23	2,14	2,42
	III	7,70	9,10	2,15	2,40
	IV	7,70	9,13	2,13	2,37
	V	7,70	9,10	2,15	2,45
	VI	7,77	8,97	2,15	2,43
	VII	7,63	8,97	2,13	2,45
	VIII	7,83	8,83	2,12	2,44
	IX	7,87	8,87	2,11	2,48
	X	7,70	8,67	1,94	2,50
Wskaźniki zmian cen (%)					
<u>X 2014</u>		98	98	92	101
IX 2014					
<u>X 2014</u>		103	99	87	106
X 2013					

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące		Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2013	VIII	3,91	7,17	5,04	-	-	15,54	7,98	4,90	6,38	7,47	8,37
	IX	3,11	5,03	3,68	-	-	15,24	6,75	4,85	6,20	8,82	8,17
	X	2,72	4,44	4,06	-	-	-	6,85	4,69	5,85	7,33	7,19
	XI	2,66	4,72	-	-	-	-	7,50	4,60	5,42	6,16	5,80
	XII	2,67	5,06	-	-	-	-	9,01	4,83	4,70	5,90	4,93
2012	I-XII	2,95	6,72	6,40	20,95	9,78	15,71	10,57	4,95	5,38	6,80	6,83
2014	I	2,71	5,28	-	-	-	-	13,27	4,87	4,53	5,96	4,98
	II	2,77	5,53	-	-	-	-	13,42	4,89	4,50	5,92	5,34
	III	2,78	5,69	-	-	-	-	13,71	5,28	4,57	5,94	6,02
	IV	2,77	5,74	-	-	-	-	13,15	5,52	4,57	5,94	6,41
	V	2,93	6,50	-	25,21	12,38	-	11,96	5,33	4,75	7,11	6,36
	VI	3,03	6,70	10,23	12,62	5,24	-	11,03	5,03	4,92	7,82	7,22
	VII	3,17	6,35	5,54	11,89	8,25	15,94	10,24	4,63	5,16	8,33	7,26
	VIII	2,85	5,39	3,28	-	-	15,42	7,49	4,57	5,37	10,67	7,14
	IX	2,25	4,36	2,75	-	-	15,16	6,16	4,87	5,58	12,87	7,85
	X	2,00	4,11	3,87	-	-	-	6,54	5,07	5,58	8,16	7,54
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>X 2014</u>		89	94	141	x	x	x	106	104	100	63	96
IX 2014												
<u>X 2014</u>		74	93	95	x	x	x	95	108	95	111	105
X 2013												

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok jablkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2013 VIII	14,22	3,78	4,57	16,74	7,42	6,40
IX	14,31	3,82	4,61	16,76	7,44	6,36
X	14,11	3,83	4,60	16,82	7,48	6,31
XI	14,19	3,82	4,58	16,72	7,46	6,34
XII	14,25	3,79	4,51	16,74	7,40	6,21
2013 I-	14,20	3,80	4,56	16,80	7,43	6,39
2014 I	14,17	3,79	4,53	16,80	7,52	6,33
II	14,11	3,81	4,53	16,74	7,50	6,38
III	13,89	3,80	4,51	16,68	7,46	6,34
IV	13,89	3,81	4,46	16,46	7,38	6,24
V	13,94	3,81	4,47	16,60	7,40	6,31
VI	14,00	3,80	4,47	16,66	7,40	6,38
VII	14,00	3,83	4,47	16,62	7,36	6,45
VIII	13,89	3,80	4,47	16,32	7,34	6,38
IX	13,83	3,78	4,48	16,64	7,34	6,38
X	13,58	3,75	4,47	16,60	7,34	6,38
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>IX 2014</u> VIII 2014	98	99	100	100	100	100
<u>IX 2014</u> IX 2013	96	98	97	99	98	101

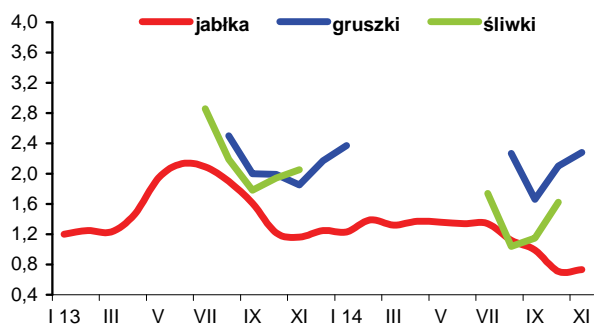
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

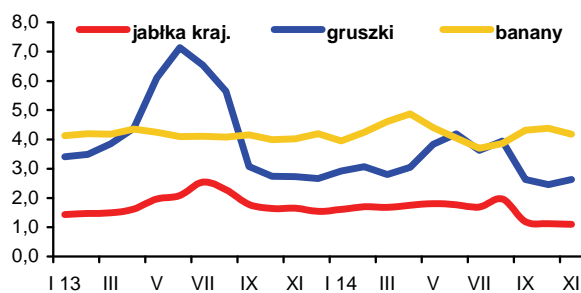
Miesiące	Jabka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2013 V	85	87	-	59	46	-
V	87	89	68	61	47	-
VI	-	85	65	55	54	45
VII	-	84	63	54	49	49
VIII	93	87	-	55	48	46
IX	89	75	-	53	45	32
X	87	79	-	48	44	34
XI	88	66	-	49	46	-
XII	81	68	-	52	49	-
2014 I	89	72	-	55	53	-
II	77	79	-	59	52	-
III	82	65	-	55	48	-
IV	79	69	-	52	51	-
V	82	74	74	48	49	-
VI	78	69	67	45	46	35
VII	72	66	66	47	52	31
VIII	62	65	-	49	56	26
IX	59	67	-	51	58	29
X	56	68	-	55	54	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i Markt Woche Grosshandelsabgabepreise Obst und Gemuse – Agramarkt Informations-Gesellschaft mbH (AMI) z poszczególnych miesięcy.

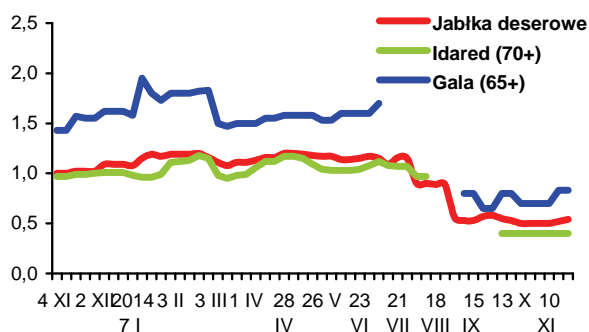
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2013 - 2014 r. (zł/kg)

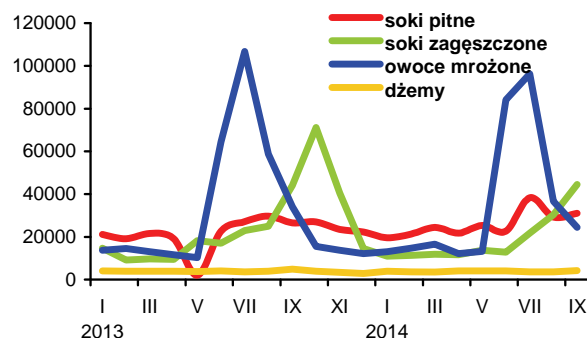
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2013 -2014 (zł/kg)

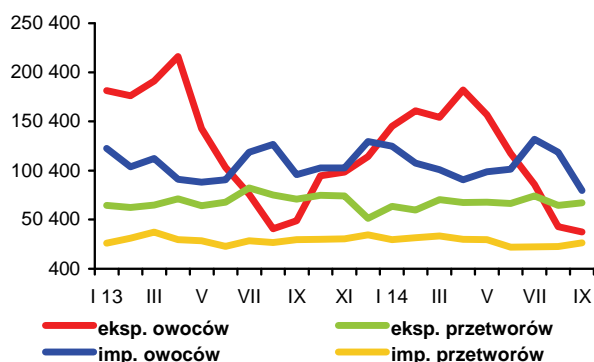
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XI 2013 r. do XI 2014 r. (zł/kg)

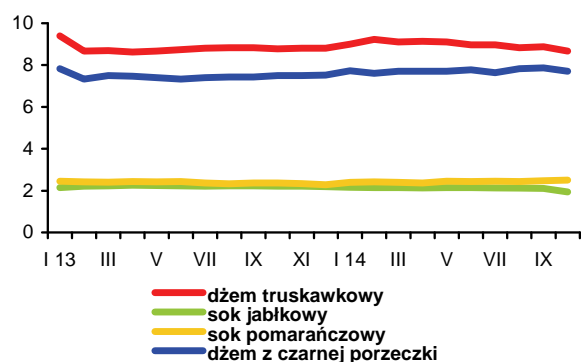
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2013 - 2014 r. (tony)

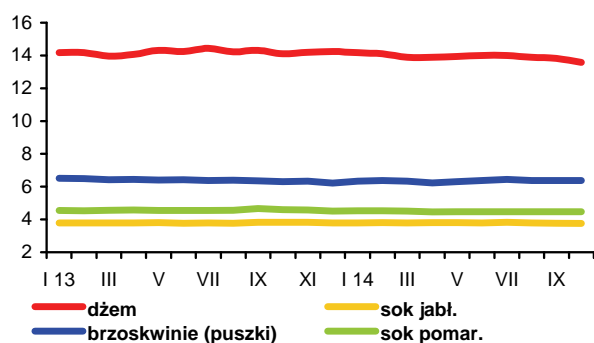
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2013 - 2014 r. (tony)

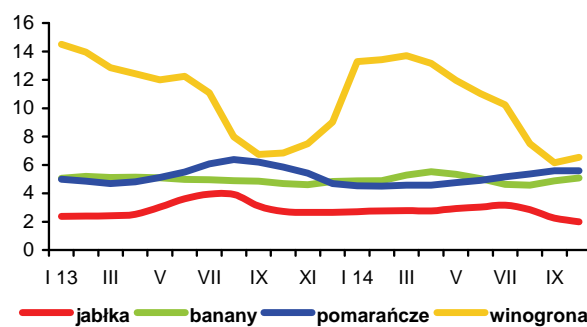
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2013 - 2014 r. (zł/kg)

W listopadzie odnotowano nieznaczny wzrost cen masła na europejskich giełdach towarowych (do 2973 EUR/t, wobec 2939 EUR/t w październiku). Natomiast w dalszym ciągu taniało mleko w proszku i sery dojrzewające. Za chudy proszek mleczny płacono 1916 EUR/t, a za pełny 2280 EUR/t, tj. odpowiednio o 6 i 4% mniej niż w październiku. Ceny serów typu Edam, Gouda spadły o 4-5% do 2900-3000 EUR/t. W tym czasie na giełdzie w Chicago masło potaniało o 12%, ser Cheddar o 10%, chude mleko w proszku o 9%, a pełny proszek mleczny o 1% (wg firmy CLAL i Komisji Europejskiej).

Pogarszająca się koniunktura na światowym rynku powoduje, że krajowe ceny mleka surowego i produktów jego przerobu systematycznie spadają. W październiku, mimo sezonowego zmniejszenia podaży, ceny skupu mleka obniżyły się do 124,38 zł/hl, tj. o 0,2% w porównaniu z wrześniem. Tym samym były one o 19,2% niższe niż w grudniu i o 13,0% niższe niż w październiku 2013 r. W okresie dziesięciu miesięcy 2014 r. średni poziom cen skupu mleka wyniósł 138,95 zł/hl i był o 6,9% wyższy niż w analogicznym okresie 2013 r., na czym zaważył silny wzrost cen w I półroczu.

Potaniały również jałówki. Na targowiskach płacono za nie 1898 zł/szt., tj. o 1,5% mniej niż we wrześniu i o 2,8% mniej niż przed rokiem. Natomiast krowy mleczne podrożały do 3279 zł/szt., tj. odpowiednio o 2,7% i 5,0%.

Ceny zbytu przetworów mlecznych spadły średnio o ok. 1% w porównaniu z wrześniem. Najgłębsze były obniżki cen mleka w proszku (o 3,4-5,9%), a najmniejsze śmietany, serów twarogowych i serków homogenizowanych smakowych (o 0,1-0,6%). Potaniały również sery dojrzewające (o 1,2-1,9%), masło z dodatkiem oleju, serki twarogowe i serki homogenizowane zwykłe (o 1,0-1,4%) oraz mleko spożywcze (o 0,5-2,0%), z wyjątkiem chudego mleka świeżego w opakowaniu kartonowym (wzrost cen o 0,5%). Zahamowany został spadek cen masła w blokach, które były minimalnie wyższe niż we wrześniu. Natomiast podrożało mleko zagęszczone (o 0,7%), przy stabilnych cenach jogurtów. W porównaniu z październikiem 2013 r. ceny zbytu produktów mlecznych obniżyły się średnio o ok. 6%, o czym zadecydował głęboki spadek cen mleka w proszku (o 22-27%), masła w blokach (o 23%), serów dojrzewających (o 18-22%), a także masła konfekcjonowanego i masła z dodatkiem oleju (po 13%).

Na rynku detalicznym ceny artykułów mlecznych były średnio o 0,3% niższe niż we wrześniu. Podrożało tylko mleko zagęszczone i w proszku (o 0,6%). Najbardziej obniżyły się ceny mleka spożywczego (o 0,6%), a najmniej serów dojrzewających i topionych (o 0,2%), przy stabilnych cenach twarogów. Śmietana, jogurty oraz pozostałe napoje i produkty mleczne potaniały o 0,4-0,5%. Ceny masła spadły o 0,2%. W ciągu roku przetwory mleczne podrożały średnio o 1,0%, a masło potaniało o 3,7%.

Dostawy mleka w październiku zmalały do 842,6 mln l, tj. o 2,7% w porównaniu z wrześniem, ale były o 6,3% większe niż przed rokiem. Od stycznia do października rolnicy dostarczyli ok. 8,7 mld l mleka, czyli o ok. 8% więcej niż w tym samym okresie 2013 r.

Większy skup surowca w 2014 r. umożliwił wzrost produkcji mleka w proszku, które do czerwca cieszyło się dużym popytem zarówno krajowym, jak i eksportowym. W okresie trzech kwartałów 2014 r. wyprodukowano 173,7 tys. ton, tj. o 63% więcej proszku mlecznego niż przed rokiem. Produkcja proszku chudego wzrosła o 71%, a pełnego o 40%. Zwiększono także produkcję śmietany (o 7%), masła i tłuszczów

Jadwiga Seremak-Bulge

Teresa Zdziarska

mlecznych (o 6%) oraz twarogów i serów dojrzewających (o 1-2%), przy ograniczeniu wytwarzania serów topionych (o 5%) oraz serów pleśniowych i proszkowanych (o 30%). Produkcję mleka płynnego zmniejszono o 7%, serwatki o 6% (w tym suszonej o 11%), jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych o 3-4%, a mleka i śmietany zagęszczonej o 1%.

Eksport przetworów mlecznych, po znacznym spadku w sierpniu, we wrześniu zwiększył się o 11% w skali miesiąca (do 226 mln l w przeliczeniu na mleko surowe). Z powodu niższych cen transakcyjnych jego wartość wzrosła tylko o 1% (do 144,5 mln EUR). Przy mniejszych o 11% wydatkach na import, dodatnie saldo wymiany zwiększyło się do 92,6 mln EUR, tj. o 10% w stosunku do sierpnia, ale było wyraźnie mniejsze niż w miesiącach wcześniejszych.

W trzech kwartałach 2014 r. sprzedaż zagraniczna przetworów mlecznych wyniosła 2,15 mld l w przeliczeniu na mleko surowe i była o 26% większa niż w tym samym okresie 2013 r. Wpływy z eksportu wzrosły o 17% do 1,51 mld EUR. W tym czasie import zwiększył się ilościowo o 34% do 1,15 mln l, a wartościowo o 20% do 598 mln EUR. W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych wzrosła o 17% do 1,01 mld l w ekwiwalencie surowca, a dodatnie saldo obrotów poprawiło się o 15% do 914 mln EUR.

Zwiększono eksport wszystkich przetworów mlecznych, z wyjątkiem kazeiny (spadek eksportu o 32%) oraz jogurtów i innych niż jogurty fermentowanych napojów mlecznych (spadek minimalny). Najsilniej wzrosła sprzedaż zagraniczna mleka w proszku (o prawie 70%), za które uzyskiwano ceny o 11% wyższe niż przed rokiem. Udział proszku mlecznego w wartości eksportu przetworów mlecznych zwiększył się z 15 do 24%. Eksport mleka płynnego i śmietany wzrósł o 23%, masła i lodów po 7%, serwatki o 2,5%, a serów i twarogów o 1%.

Większy niż przed rokiem był też import przetworów mlecznych, przede wszystkim półproduktów do wtórnego przetwórstwa lub na reeksport, tj. mleka zagęszczonego i w proszku (o 59%), a także mleka płynnego i śmietany, serwatki oraz kazeiny (o 17-21%). Przywóz masła i lodów wzrósł po 10%, jogurtów i innych fermentowanych napojów mlecznych o 7%, a serów i twarogów o 6%.

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2012 I-XII	9 584,4	119,78	.
2013 I-XII	9 643,0	135,64	.
2013 IX	798,8	138,34	138,40
X	792,7	143,02	142,83
XI	745,8	150,03	153,07
XII	786,5	153,93	155,26
2014 I	809,2	153,65	149,49
II	757,3	151,65	148,83
III	852,3	150,31	147,58
IV	850,0	145,47	141,59
V	932,7	139,89	137,78
VI	910,8	135,73	134,12
VII	932,1	133,97	132,77
VIII	912,5	128,17	126,48
IX	865,7	124,68	124,64
X	842,6	124,38	124,63
Wskaźnik zmian w %95,7			
<u>X 2014</u> IX 2014	97,3	99,8	100,0
<u>X 2014</u> X 2013	106,3	87,0	87,3

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2012 I-XII	2 691,1	116,0	38,9	450,0	359,2	171,6	385,8	312,7
2013 I-XII	3 025,1	108,2	45,6	433,7	350,6	172,5	405,2	312,9
2013 ^a VIII	270,5	8,4	3,2	40,1	30,0	13,7	32,8	27,5
IX	255,8	8,2	3,5	31,7	27,6	14,3	31,3	25,4
X	240,2	7,8	3,4	36,2	28,0	14,3	33,7	26,0
XI	223,1	6,0	3,3	33,0	25,9	13,1	34,5	25,3
XII	250,2	9,3	4,4	28,2	27,6	16,8	32,6	25,6
2014 ^a I	217,4	11,1	4,9	36,1	26,8	15,5	34,7	26,2
II	208,8	11,7	5,4	33,2	26,1	13,0	31,8	22,3
III	235,2	13,8	5,4	39,1	31,0	15,2	36,9	25,5
IV	231,6	16,0	4,0	36,3	32,4	14,5	36,6	24,3
V	237,5	17,8	4,1	39,2	36,5	15,1	35,2	26,3
VI	225,9	18,2	3,1	35,2	35,4	14,8	31,9	26,4
VII	234,1	16,9	3,4	36,7	34,5	15,9	32,4	29,2
VIII	233,3	14,4	4,3	34,5	29,6	14,7	31,5	25,7
IX	228,1	15,1	4,1	32,8	29,3	16,0	32,4	25,2
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>IX 2014</u> VIII 2014	97,8	104,5	95,6	95,0	98,9	108,5	102,8	98,0
<u>IX 2014</u> IX 2013	89,1	184,2	118,3	103,3	106,0	111,8	103,3	99,2

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2013 IX	1,82	2,18	13,84	16,06	18,19	18,30	0,87	5,80	10,31	16,67
X	1,82	2,22	13,62	16,41	18,16	18,46	0,88	5,86	10,33	16,96
XI	1,84	2,25	13,50	16,49	18,19	18,47	0,87	5,91	10,34	17,15
XII	1,88	2,24	13,87	16,51	18,46	18,77	0,87	5,90	10,42	17,41
2014 I	1,91	2,28	14,02	16,63	17,71	18,65	0,92	5,91	10,38	17,50
II	1,94	2,28	14,16	16,37	16,66	18,04	0,93	5,92	10,46	17,21
III	1,94	2,27	14,08	16,21	16,32	17,72	0,93	5,86	10,45	16,60
IV	1,95	2,23	13,13	15,60	16,09	17,54	0,93	5,81	10,36	15,52
V	1,95	2,18	12,35	15,00	15,20	17,21	0,93	5,80	10,36	14,54
VI	1,96	2,14	12,30	14,81	15,14	17,16	0,94	5,74	10,32	14,34
VII	1,97	2,12	12,30	14,60	15,27	17,16	0,98	5,72	10,34	14,47
VIII	1,98	2,11	11,71	14,24	15,02	16,95	0,97	5,71	10,36	14,35
IX	1,97	2,08	10,58	13,20	13,93	16,09	0,97	5,67	10,25	13,47
X	1,94	2,07	9,96	12,75	13,95	16,07	0,97	5,66	10,21	13,25
XI ^a	1,94	2,00	8,28	10,74	12,65	14,32	.	5,48	9,32	12,60
Wskaźnik zmian w %										
X 2014 IX 2014	98,5	99,5	94,1	96,6	100,1	99,9	100,0	99,8	99,6	98,4
X 2014 X 2013	106,6	93,2	73,1	77,7	76,8	87,1	110,2	96,6	98,8	78,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR notowane w dniach 24-30 XI 2014 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2013 IX	2,67	2,84	15,80	3,43	4,62	0,71	1,25	1,70	13,94	21,52
X	2,73	2,89	15,63	3,39	4,67	0,72	1,26	1,71	14,04	22,11
XI	2,74	2,91	15,77	3,37	4,70	0,72	1,25	1,73	14,01	22,59
XII	2,76	2,93	15,87	3,39	4,74	0,72	1,27	1,73	14,23	22,65
2014 I	2,81	2,98	16,09	3,38	4,76	0,73	1,27	1,75	14,26	23,15
II	2,84	3,01	16,17	3,35	4,75	0,73	1,28	1,75	14,28	23,35
III	2,82	3,05	16,50	3,36	4,74	0,73	1,26	1,75	14,30	23,30
IV	2,80	3,00	16,74	3,37	4,66	0,73	1,28	1,74	14,31	22,98
V	2,78	3,01	16,88	3,39	4,68	0,73	1,26	1,77	14,32	22,45
VI	2,79	3,03	16,85	3,36	4,60	0,73	1,25	1,75	14,31	21,99
VII	2,78	3,00	16,93	3,36	4,61	0,72	1,25	1,74	14,35	21,67
VIII	2,76	2,98	16,94	3,35	4,57	0,72	1,26	1,73	14,42	21,60
IX	2,76	2,95	16,84	3,37	4,49	0,73	1,26	1,71	14,42	21,32
X	2,74	2,94	16,83	3,39	4,49	0,73	1,25	1,72	14,41	20,92
Wskaźnik zmian w %										
X 2014 IX 2014	99,3	99,7	99,9	100,6	100,0	100,0	99,2	100,6	99,9	98,1
X 2014 X 2013	100,4	101,7	107,7	100,0	96,1	101,4	99,2	100,6	102,6	94,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

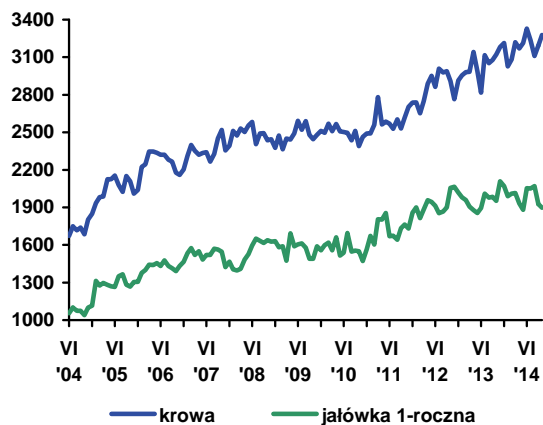
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	111,5	177,6	31,2	297,2	110,4	48,7	50,9	12,2	132,7	33,6
2013 I-XII	94,6	207,6	32,5	300,6	107,9	84,2	60,9	13,6	166,0	30,4
2013 VIII	6,8	19,0	2,0	25,7	9,2	7,5	5,4	0,9	14,8	2,1
IX	7,2	18,0	2,5	26,8	8,3	7,8	5,6	1,3	14,2	2,1
X	7,9	18,1	2,0	33,3	8,7	9,0	5,7	1,3	14,0	2,7
XI	7,9	17,3	2,3	29,0	9,3	7,0	5,7	1,5	12,8	2,5
XII	6,3	15,3	1,8	21,2	7,5	12,1	5,0	1,3	16,9	2,2
2014 I	9,4	16,7	2,8	22,4	10,0	12,5	5,7	1,0	14,2	2,8
II	13,9	16,7	3,6	23,7	9,3	11,7	5,6	1,1	13,3	2,5
III	12,1	18,1	3,6	28,2	9,5	13,7	4,7	2,1	14,3	2,6
IV	17,6	18,6	3,4	26,9	9,0	12,3	5,9	1,1	16,2	2,9
V	15,3	16,5	3,8	29,5	9,0	12,2	5,0	0,9	18,2	2,7
VI	15,2	17,7	3,4	30,0	9,0	8,9	4,9	0,9	17,3	2,9
VII	17,5	20,8	2,6	31,9	9,2	6,5	5,7	1,2	17,7	2,6
VIII	10,0	15,9	2,5	31,5	8,6	6,6	5,0	1,1	18,9	2,8
IX	11,4	17,1	2,2	43,4	8,9	4,7	4,5	1,2	13,6	2,8
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)										
<u>IX 2014</u> VIII 2014	113,6	107,9	88,1	137,6	104,2	71,5	91,5	113,8	71,7	100,2
<u>IX 2014</u> IX 2013	158,9	95,2	90,0	161,7	107,8	59,7	81,5	89,1	95,5	132,5

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

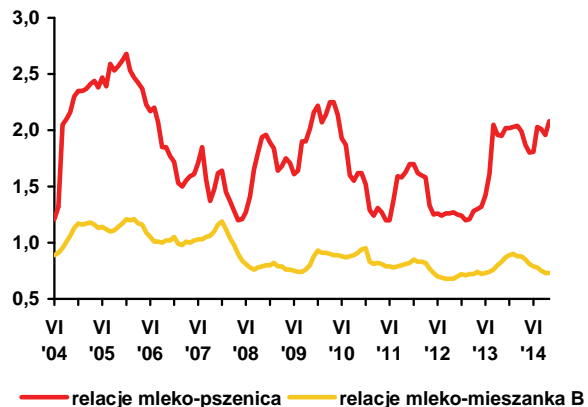
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2012 I-XII	2 111	3 116	2 952	617	1 056	2 016	3 338	3 857	528	1 200
2013 I-XII	2 778	3 332	3 770	760	1 108	1 838	3 627	4 384	636	1 404
2013 VIII	2 853	3 392	4 157	741	1 106	1 997	3 624	4 596	615	1 486
IX	2 912	3 395	4 100	785	1 093	1 921	3 791	5 456	665	1 534
X	2 907	3 472	4 134	755	1 122	1 863	3 762	4 540	697	1 468
XI	3 033	3 580	4 204	740	1 046	2 033	3 881	4 566	692	1 470
XII	3 167	3 542	4 242	751	1 136	1 617	3 974	4 516	727	1 628
2014 I	3 199	3 491	4 092	755	1 224	1 696	3 921	4 700	651	1 689
II	3 192	3 444	3 775	813	1 178	1 826	3 698	4 525	514	1 687
III	3 211	3 494	3 534	787	1 201	1 588	4 049	4 064	542	1 602
IV	3 223	3 317	3 477	795	1 172	1 502	3 563	4 122	474	1 554
V	3 042	3 195	3 271	794	1 204	1 562	3 731	4 121	407	1 506
VI	2 953	3 055	3 330	782	1 186	1 977	3 677	3 980	501	1 573
VII	2 794	3 157	3 473	777	1 217	1 977	3 809	3 904	525	1 593
VIII	2 786	3 182	3 362	688	1 216	2 220	3 752	4 108	411	1 510
IX	2 433	3 107	3 088	575	1 212	2 263	3 855	3 734	434	1 489
Wskaźnik zmian w %										
<u>IX 2014</u> VIII 2014	87,3	97,6	91,9	83,6	99,7	101,9	102,7	90,9	105,6	98,6
<u>IX 2014</u> IX 2013	83,6	91,5	75,3	73,2	110,9	117,8	101,7	68,4	65,3	97,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie wstępnych danych CAAC.

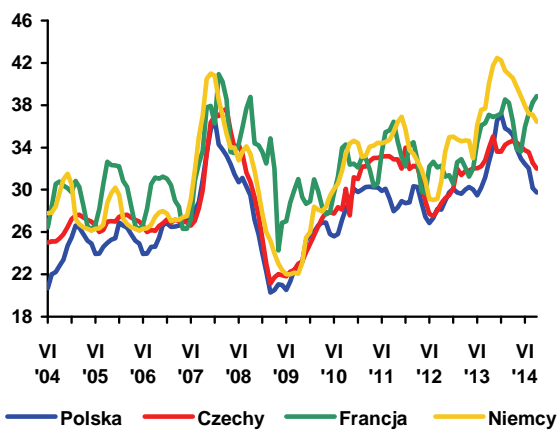
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

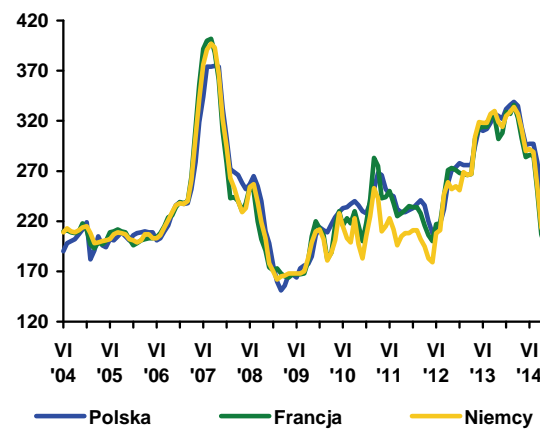
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

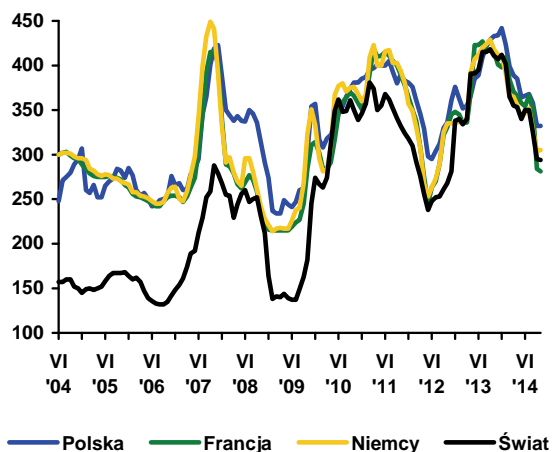
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

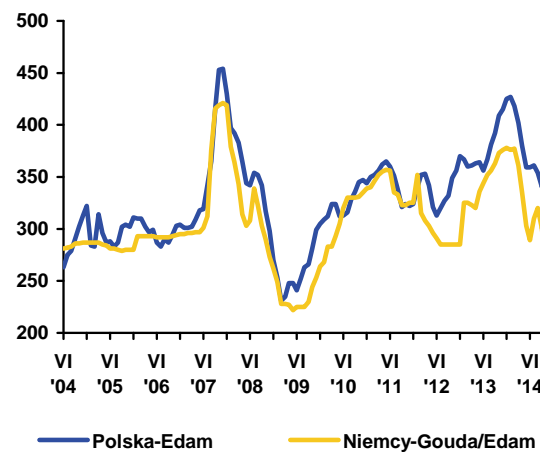
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ - PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

**Dorota
Pasińska**

USDA przewiduje, że światowa produkcja wołowiny w 2014 r. wzrośnie o 0,3%, natomiast w 2015 r. spadnie o 1,4%. Głównymi producentami wołowiny pozostaną Brazylia, USA, UE, Chiny i Indie. Warunki handlu zagranicznego w 2014 r. będą trudniejsze między innymi z powodu wzrostu produkcji światowej. Dodatkowe utrudnienie stanowi nałożone przez Rosję embargo na import niektórych produktów wołowych z UE, USA, Kanady, Australii i Norwegii. USDA przewiduje, że światowe obroty wzrosną zarówno w 2014 r. jak

i w 2015 r. Importowi będzie sprzyjać popyt ze strony krajów azjatyckich (w szczególności Chin i Hongkongu). Dominującą pozycję w eksporcie nadal będą zajmować: Brazylia, USA, Australia i Indie, zaś w imporcie: USA, Rosja, Japonia, Hongkong i Chiny.

Utrzymujące się od początku roku słabe tendencje spadkowe spowodowały, że cena skupu bydła w Polsce w pierwszych 10 miesiącach 2014 r. była niższa o 3,7% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniosła 6,02 zł/kg. W październiku w porównaniu z poprzednim miesiącem cena skupu spadła o 3,9% do 5,62 zł/kg w.ż. pod wpływem większej podaży.

Polska wołowina jest nadal konkurencyjna cenowo, a polskie ceny były niższe o około 20% niż średnio w UE-28. W trzecim tygodniu listopada średnia cena rynkowa tuszy młodego bydła męskiego w Polsce wzrosła do 296,37 EUR/100 kg, zaś w UE-28 do 369,52 EUR/100 kg.

Skup żywca wołowego (bez cieląt) w pierwszych 10 miesiącach 2014 r. był większy o 12,8% niż w analogicznym okresie roku poprzedniego i wyniósł 431,3 tys. ton w. ż., z tego w październiku wzrósł w porównaniu z wrześniem o 4,6% do 32,0 tys. ton. W tym miesiącu w przedsiębiorstwach przemysłu mięsnego zatrudniających 50 i więcej pracowników wytworzono 16,3 tys. ton mięsa wołowego wbc, tj. o 0,6% mniej niż przed miesiącem i o 2,4% mniej niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Łącznie w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy 2014 r. produkcja mięsa wołowego wyniosła 158 tys. ton wbc, tj. o 0,6% mniej niż przed rokiem.

Eksport żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych dziewięciu miesiącach 2014 r. był mniejszy o ok. 3% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego (248,5 tys. ton w wadze produktu). Było to wypadkową zmniejszenia eksportu mięsa wołowego świeżego i schłodzonego o ok. 8% (do 161,7 tys. ton), bydła żywego o 22,7% (do 15,4 tys. ton) oraz wzrostu eksportu mięsa mrożonego o ok. 20% (do 52,7 tys. ton), konserw wołowych o ok. 4% (do 14,5 tys. ton), a także mięsa solonego, wędzonego i suszonego z 0,4 do 4,2 tys. ton. O ok. 30% zmniejszyła się liczba

wyeksportowanych sztuk bydła, o czym zdecydowało przede wszystkim zmniejszenie o ok. 31% liczby wyeksportowanych cieląt. Spadek wywozu cieląt spowodowany był obniżeniem średniej ceny o ok. 4,8% do 180 EUR/szt. Dominującą pozycję w polskim eksporcie, podobnie jak przed rokiem, miało mięso wołowe schłodzone i mrożone, którego udział w strukturze ilościowej wywozu wynosił około 86%.

Głównymi rynkami zbytu polskiego bydła, podobnie jak przed rokiem, były Włochy (41,9 tys. sztuk), Holandia (40,4 tys. sztuk), Hiszpania (19,2 tys. sztuk) a mięsa mrożonego i chłodzonego Włochy (49,9 tys. ton), Niemcy (32,2 tys. ton), Holandia (25,5 tys. ton), Hiszpania (17,3 tys. ton) i Francja (12,3 tys. ton).

Łączny import żywca wołowego, mięsa oraz przetworów wołowych w pierwszych dziewięciu miesiącach 2014 r. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o ok. 22% do 30,5 tys. ton wagi produktu, co stanowiło 12% eksportu produktów wołowych. Było to uwarunkowane przede wszystkim 32% zwiększeniem importu żywca wołowego (do 18,8 tys. ton). Import cieląt o wadze do 80 kg zwiększył się o ok. 50% (do 26,9 tys. szt.) i był o ok. 9,0 tys. sztuk większy niż przed rokiem. Zmieniła się struktura towarowa importowanego żywca wołowego. Udział cieląt o wadze do 80 kg wzrósł o 3 pkt. proc. do 37%, przy jednoczesnym spadku jego ceny o około 3,6% do 197 EUR/szt. Udział bydła o wadze od 80 kg do 160 kg (z wyłączeniem przeznaczonych do uboju i hodowlanych czystorasowych) również wzrósł (o 3 pkt. proc.), natomiast udział bydła o masie większej niż 300 kg przeznaczonego do uboju (z wyłączeniem jałówek, krów i hodowlanych czystorasowych) spadł o 5 pkt. proc. Dodatnia różnica (17 EUR/szt.) pomiędzy cenami importowanych cieląt (197 EUR/szt.) i eksportowanych cieląt (180 EUR/szt.) wynikała między innymi z wyższej wagi importowanych sztuk (o 4 kg), która wynosiła średnio 70 kg oraz zróżnicowanych kierunków geograficznych wywozu i przywozu. Głównym rynkiem zaopatrzenia w bydło żywe, podobnie jak przed rokiem, były Litwa (22,1 tys. szt.) i Słowacja (15,4 tys. szt.). Przywóz wołowiny wzrósł o ok. 12,6% do 10,4 tys. ton, w tym wołowiny świeżej i schłodzonej o ok. 28% do 7,8 tys. ton, a wołowiny mrożonej zmalał o 18% do 2,6 tys. ton. Największymi dostawcami wołowiny chłodzonej i mrożonej były: Niemcy (2,5 tys. ton), Irlandia (2,3 tys. ton), Słowacja (1,5 tys. ton), Wielka Brytania (1,2 tys. ton) i Czechy (1,0 tys. ton). Znaczny wzrost importu produktów wołowych skutkowało obniżeniem dodatniego salda obrotów handlu zagranicznego sektora wołowego do ok. 700,5 mln EUR.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ¹	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2012	I-XII	528,4	321,1	28,3	272,9	26,3	11,7	13,2
2013	I-XII	645,5	334,5	25,4	289,9	36,9	22,8	12,0
2013	VII	28,5	32,5	2,4	28,2	2,1	1,1	0,7
	VIII	24,5	26,9	2,1	23,2	2,4	1,1	1,1
	IX	26,3	29,6	2,0	26,0	3,6	2,4	1,0
	X	28,8	29,1	2,1	25,3	3,8	2,8	0,9
	XI	25,7	26,2	1,9	22,7	4,2	3,2	0,9
	XII	23,5	24,3	1,4	21,2	3,9	2,7	1,0
2014	I	23,4	23,9	2,0	20,3	3,9	2,7	1,1
	II	24,4	25,0	1,5	22,0	4,0	2,8	1,1
	III	26,3	28,4	1,4	25,2	3,7	2,1	1,4
	IV	28,5	27,2	1,6	23,3	3,4	2,1	1,2
	V	29,0	32,9	2,1	28,2	3,3	2,2	1,0
	VI	25,9	29,8	1,5	26,0	2,9	1,8	1,0
	VII	27,9	28,1	1,8	24,3	2,8	1,7	1,0
	VIII	25,1	25,8	1,6	22,0	2,8	1,3	1,3
	IX	30,6	27,4	1,8	23,3	3,7	2,2	1,3
	X	32,0	-	-	-	-	-	-
w % skupu	sprzed roku	1,11	-	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	1,05	-	-	-	-	-	-

Źródło: Na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

¹ Dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2013	VII	6,05	10,16	25,98	26,27	4,29	4,34
	VIII	6,02	9,48	25,89	26,29	4,30	4,37
	IX	6,11	9,21	25,80	26,37	4,22	4,31
	X	6,11	9,65	25,75	26,44	4,21	4,32
	XI	6,04	10,04	25,78	26,58	4,26	4,40
	XII	6,10	9,69	25,63	26,40	4,20	4,33
2014	I	6,17	9,51	25,33	26,37	4,11	4,27
	II	6,12	9,46	25,23	26,31	4,12	4,30
	III	6,00	9,65	25,11	26,22	4,19	4,37
	IV	6,11	9,70	25,17	26,26	4,12	4,30
	V	6,05	9,90	25,11	26,32	4,15	4,35
	VI	5,99	9,70	25,10	26,18	4,19	4,37
	VII	5,89	9,68	25,13	26,24	4,27	4,46
	VIII	5,99	9,55	25,09	26,22	4,19	4,38
	IX	5,85	9,38	25,02	26,19	4,28	4,48
	X	5,62	9,40	24,93	26,10	4,44	4,64
w % ceny	sprzed roku	0,92	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	0,96	-	-	-	-	-

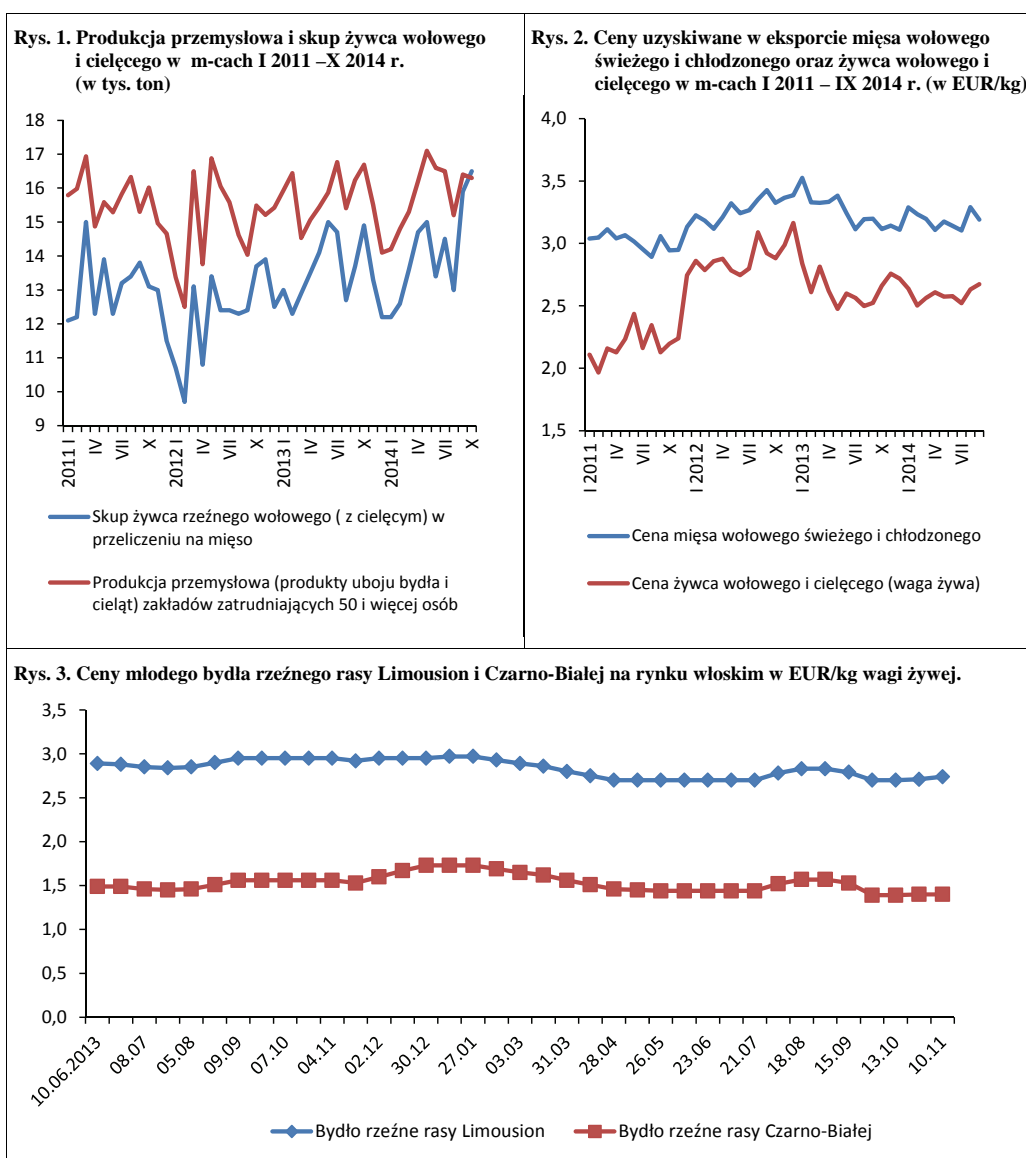
* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014
	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.	3 tyg.
	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca	m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):									
Bydło ogółem	5,89	5,89	5,91	5,91	5,78	5,81	5,80	5,48	5,66
Byki do 2 lat	6,61	6,53	6,52	6,51	6,44	6,56	6,63	6,37	6,58
Krowy	4,60	4,77	4,73	4,73	4,59	4,56	4,51	4,12	4,18
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	11,40	11,14	11,47	11,05	11,19	10,78	10,48	10,66	10,38
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):									
ćwierci z byków do 2 lat	12233	11881	11932	11872	11755	12096	12216	11732	12278
ćwierci z krów rzeźnych	9746	9874	9941	9778	9381	9290	9245	8763	8862
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła męskiego:									
UE	387,35	381,29	375,00	370,87	363,46	369,97	373,30	365,76	369,52
Polska	293,77	302,76	300,24	302,90	300,17	300,69	302,66	294,81	296,37

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej), FAMMU.

Rozwój sytuacji na rynku wieprzowiny jest nadal niejednoznaczny. Czynnikiem sprzyjającym poprawie opłacalności jest tegoroczny spadek cen zbóż i pasz. Jednakże jego korzystny wpływ niwelują spadki cen skupu trzody, choć nie całkowicie. Spadek cen skupu trzody, będący wynikiem nałożonego w końcu stycznia przez Rosję embarga, a także rozwijającej się wzrostowej tendencji produkcji wieprzowiny, pogłębił się w miarę upływu czasu. W I półroczu 2014 r. cena skupu trzody była niższa od ubiegłorocznej o 6%, w III kwartale o 13%, a w październiku o 20% (4,61 zł/kg w. ż.). Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w listopadzie wyniesie ona około 4,40 zł/kg i będzie także niższa o około 20% od ceny sprzed roku. Podobna sytuacja utrzyma się także w grudniu.

Spadek targowiskowych cen zbóż był mniejszy niż cen trzody. W III kwartale cena żyta była niższa o 10%, a jęczmienia o 6% niż rok wcześniej. W rezultacie opłacalność chowu mierzona relacją cen trzody do cen targowiskowych żyta zawężała się z 1:8,6 w III kwartale 2013 r. do 1:8,3 w III kwartale 2014 r., a relacja cen trzody do cen targowiskowych jęczmienia rozszerzyła się w tym okresie z 1:6,6 do 1:7,1.

W październiku spadek cen żyta wyniósł 10%, a jęczmienia 13%. Relacja cen trzoda:żyto zawężała się z 1:8,6 w październiku 2013 r. do 1:7,8, a relacja cen trzoda:jęczmień z 1:6,9 do 1:6,4. Pogorszenie i tak już anemicznej opłacalności chowu i prawdopodobnie nadal niski poziom cen trzody pod dużym znakiem zapytania stawiają rozwój pogłowia trzody w pierwszej połowie roku, a podaży żywca wieprzowego w II półroczu.

Skala spadku przeciętnych cen w UE-28 i polskich cen wyrażonych w euro była identyczna i także nasilała się wraz z upływem czasu. W stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku ceny te były niższe - w I półroczu o 6%, w III kwartale o 12%, w październiku o 20%, a w listopadzie o 18%.

Powodem spadku cen było rosyjskie embargo i związany z nim spadek eksportu w warunkach rosnącej podaży. W okresie I-IX 2014 r. eksport wieprzowiny

Jan Małkowski

**Danuta
Zawadzka**

z UE-28 do krajów trzecich był prawie o 8%, czyli o 187 tys. ton mniejszy niż przed rokiem. Komisja Europejska przewiduje, że produkcja wieprzowiny w 2015 r. może być o ok. 1%, czyli o 171 tys. ton większa niż w 2014 r. Jednocześnie Komisja zakłada, że eksport do krajów trzecich będzie zbliżony do tegorocznego. Nadwyżka podaży na rynku może więc być podobna do obecnej, co z pewnością nie będzie sprzyjać wzrostowi cen.

Rozwój cen skupu żywca wieprzowego znajduje odzwierciedlenie w rozwoju cen detalicznych wieprzowiny. W październiku 2014 r. średnia cena detaliczna surowego mięsa wieprzowego była o 6,8% niższa niż rok wcześniej i o 5,6% niższa niż w grudniu 2013 r. W 2015 r. nie oczekuje się istotnych zmian cen detalicznych wieprzowiny. Stwierdzenie to dotyczy także jej spożycia.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	Wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2013	I	96,7	107,2	58,3	131,6	47,4	105,3	10,9
	II	85,9	98,4	55,5	108,6	43,7	92,4	11,8
	III	93,5	97,1	59,9	109,5	59,3	95,6	0,6
	IV	91,9	106,3	59,6	119,7	47,2	109,5	12,4
	V	89,6	95,8	57,5	113,0	53,9	114,2	3,6
	VI	81,0	98,3	62,4	137,7	51,2	98,8	11,2
	VII	89,4	108,6	66,0	118,1	54,2	102,1	11,8
	VIII	84,4	98,9	67,0	110,4	52,5	87,4	14,5
	IX	87,2	107,5	60,8	108,6	52,4	108,1	8,4
	X	96,7	99,2	72,6	114,0	58,5	111,0	14,1
	XI	90,6	99,4	68,8	113,3	53,9	109,1	14,9
	XII	91,8	100,7	64,7	122,8	52,6	113,1	12,1
2014	I	94,2	97,4	66,7	114,4	52,9	111,6	13,8
	II	83,7	97,5	50,6	91,2	44,8	102,5	5,8
	III	107,7	115,2	49,7	83,0	55,3	93,3	-5,6
	IV	114,4	124,6	56,3	94,5	57,5	121,8	-1,2
	V	91,4	102,0	62,3	108,3	49,5	91,8	12,8
	VI	95,6	118,0	47,9	76,8	52,4	102,3	-4,5
	VII	105,1	117,5	57,0	86,4	53,7	99,1	3,3
	VIII	102,0	120,8	58,7	87,6	60,2	114,7	-1,5
	IX	116,3	133,4	68,0	111,8	54,7	104,4	13,3
	X	120,1	124,2	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanek T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanek T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanek T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2013	I	5,13	6,5	5,6	153,10	3,4	274,32	1,9	171
	II	5,18	6,6	5,6	154,80	3,3	274,46	1,9	163
	III	5,36	6,8	5,9	155,05	3,5	274,26	2,0	168
	IV	5,30	6,7	5,6	156,45	3,4	274,91	1,9	172
	V	5,16	6,7	5,6	155,81	3,3	274,94	1,9	168
	VI	5,56	7,3	6,1	155,51	3,6	275,28	2,0	165
	VII	5,80	7,7	6,4	155,04	3,7	275,58	2,1	166
	VIII	5,97	9,2	7,5	152,59	3,9	275,00	2,2	167
	IX	5,96	8,9	7,5	149,58	4,0	274,39	2,2	177
	X	5,73	8,7	6,9	146,97	3,9	273,90	2,1	175
	XI	5,47	8,3	6,6	144,96	3,8	273,14	2,0	172
	XII	5,28	7,8	6,3	144,50	3,7	273,31	1,9	169
2014	I	5,06	7,4	5,9	143,59	3,5	273,11	1,9	170
	II	4,60	6,8	5,3	143,56	3,2	272,53	1,7	167
	III	4,73	7,0	5,4	143,27	3,3	271,81	1,7	160
	IV	5,02	7,3	5,8	144,86	3,5	270,59	1,9	169
	V	5,02	7,5	5,9	144,68	3,5	272,41	1,8	175
	VI	5,31	8,0	6,3	144,53	3,7	271,59	2,0	168
	VII	5,33	8,0	6,4	143,99	3,7	270,99	2,0	165
	VIII	5,19	8,6	6,8	142,33	3,6	269,95	1,9	161
	IX	4,95	8,4	6,7	140,28	3,5	267,44	1,9	162
	X	4,61	7,9	6,4	139,03	3,3	266,19	1,7	165

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2013 I	6,72	13,98	20,00	12,74	15,84	23,92	16,07	113,3	119,6	126,1
II	6,79	13,66	19,91	12,71	15,27	23,78	16,04	111,8	119,4	126,2
III	7,03	13,76	19,94	12,74	15,16	23,77	16,11	110,2	119,2	126,5
IV	6,95	13,70	19,84	12,76	15,21	23,78	15,99	111,0	119,9	125,3
V	6,77	13,71	19,88	12,73	15,13	23,80	15,87	110,4	119,7	124,5
VI	7,29	13,84	19,93	12,74	15,16	23,80	16,11	109,5	119,4	126,5
VII	7,60	14,06	20,01	12,80	15,47	24,09	15,85	110,0	120,4	123,8
VIII	7,82	14,28	20,20	12,95	15,62	24,18	15,93	109,4	119,7	123,0
IX	7,81	14,44	20,43	13,08	16,06	24,36	16,08	111,2	119,2	122,9
X	7,51	14,27	20,47	13,05	15,73	24,62	16,11	110,2	120,3	123,4
XI	7,17	14,06	20,49	13,03	15,57	24,50	15,97	110,7	119,6	122,6
XII	6,92	14,04	20,44	12,99	15,51	24,51	15,72	110,5	119,9	121,0
2014 I	6,63	13,83	20,39	12,92	15,43	24,49	15,90	111,6	120,1	123,1
II	6,03	13,31	20,23	12,83	15,01	24,47	15,83	112,8	121,0	123,4
III	6,20	13,10	20,13	12,79	14,53	24,49	15,84	110,9	121,7	123,8
IV	6,58	13,40	20,19	12,83	14,76	24,55	15,87	110,1	121,6	123,7
V	6,58	13,44	20,21	12,81	15,02	24,57	15,80	111,8	121,6	123,3
VI	6,96	13,53	20,21	12,82	15,03	24,32	15,75	111,1	120,3	122,9
VII	7,00	13,56	20,33	12,86	15,23	24,40	15,90	112,3	120,0	123,6
VIII	6,82	13,49	20,30	12,87	15,08	24,47	15,80	111,8	120,5	122,8
IX	6,50	13,41	20,27	12,86	14,93	24,37	15,89	111,3	120,2	123,6
X	6,05	13,02	20,20	12,82	14,59	24,24	15,94	112,1	120,0	124,3

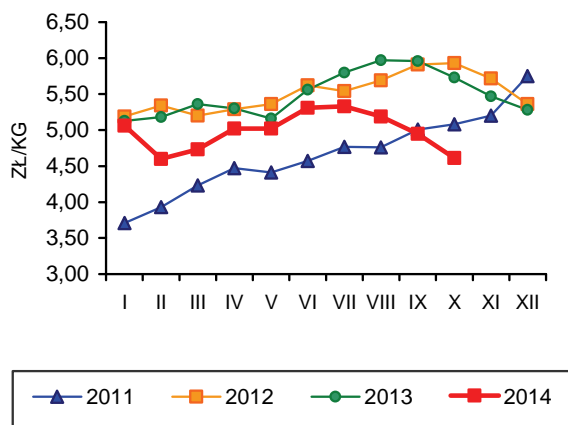
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

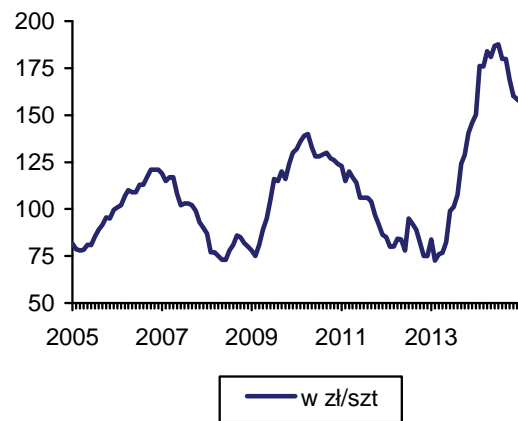
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2012 IX	190,11	191,61	194,99	172,29	100,8	98,3	111,2
X	189,09	193,27	193,21	175,62	102,2	100,0	110,1
XI	180,28	183,63	184,72	169,85	101,9	99,4	108,1
XII	172,95	173,95	173,89	167,27	100,6	100,0	104,0
2013 I	169,93	165,81	169,35	159,84	97,6	97,9	103,7
II	171,12	166,30	171,03	156,70	97,2	97,2	106,1
III	171,95	170,04	171,36	155,16	98,9	99,2	109,6
IV	170,86	171,89	171,43	154,39	100,6	100,3	111,3
V	165,45	164,74	163,53	150,93	99,6	100,7	109,1
VI	172,08	172,89	170,82	154,16	100,5	101,2	112,1
VII	181,09	179,81	177,84	159,75	99,3	101,1	112,6
VIII	190,07	187,97	189,82	165,69	98,9	99,0	113,4
IX	191,04	187,49	185,86	169,39	98,1	101,1	110,7
X	180,44	181,19	177,27	166,78	100,4	102,2	108,6
XI	171,55	169,44	168,18	162,94	98,8	100,7	104,0
XII	170,13	168,41	170,18	158,40	99,0	99,0	106,3
2014 I	159,69	159,53	159,78	151,40	99,9	99,8	105,4
II	154,69	149,20	155,26	147,95	96,5	96,1	100,8
III	153,65	149,30	156,28	143,22	97,2	95,5	104,2
IV	161,51	160,70	163,56	148,26	99,5	98,3	108,4
V	163,90	163,05	166,47	150,31	99,5	97,9	108,5
VI	170,88	171,07	176,48	155,83	100,1	96,9	109,8
VII	169,51	170,12	171,23	152,73	100,4	99,4	111,4
VIII	164,80	162,18	167,28	149,69	98,4	96,9	108,3
IX	161,48	158,52	164,75	150,14	98,2	96,2	105,6
X	143,49	144,97	144,41	134,14	101,0	100,4	108,1
XI	141,10	140,80	143,60	135,70	99,8	98,1	103,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

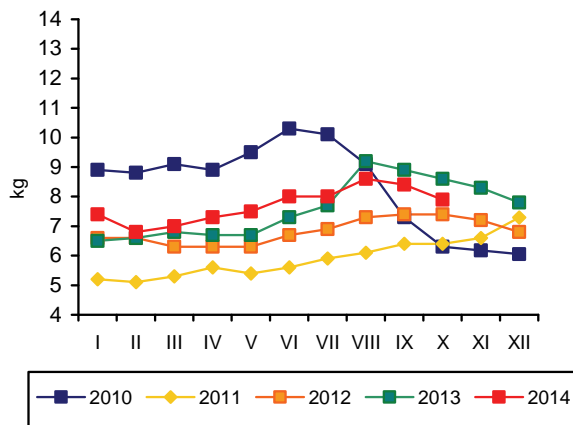
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

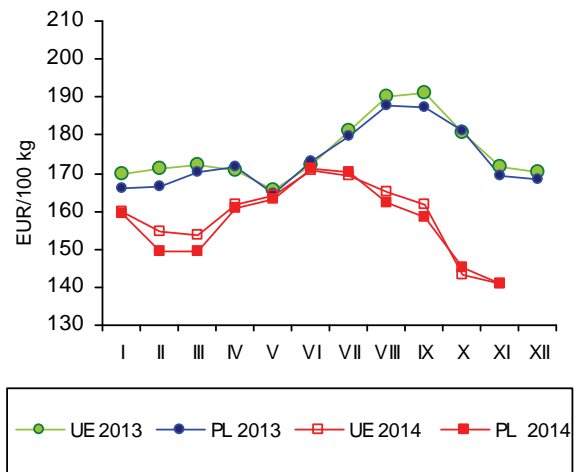
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

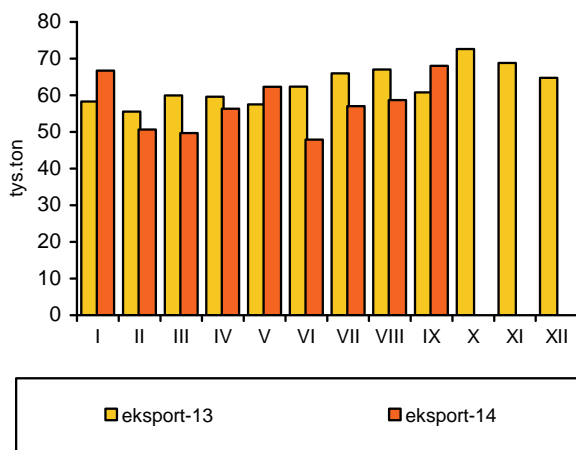
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

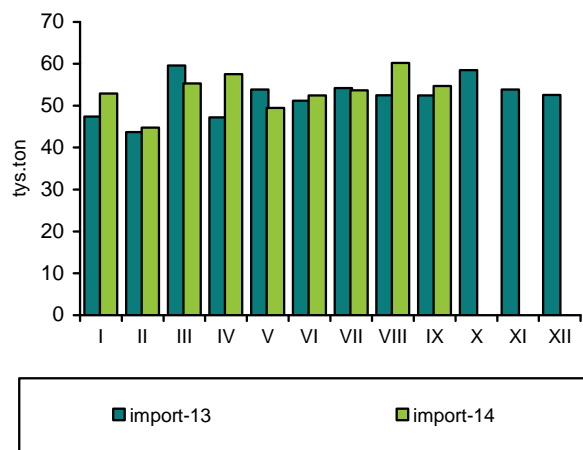
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w październiku 2014 r. ok. 179 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 4,6% więcej niż przed miesiącem i o 2,3% więcej niż przed rokiem. W okresie dziesięciu miesięcy br., zakłady przemysłowe wyprodukowały o 6,7%, tzn. o ok. 101 tys. ton mięsa drobiowego więcej niż w analogicznym okresie 2013 r. (1611 tys. ton).

W tym samym czasie sprzedano za granicę o 20,8%, tj. o ok. 87 tys. ton więcej mięsa drobiowego niż przed rokiem a eksport stanowił 31% przemysłowej produkcji drobiu. Import mięsa drobiowego obniżył się o ok. 9%, tj. o 2,9 tys. ton. Poprawiło się więc dodatnie saldo obrotów handlu zagranicznego drobiem w ujęciu ilościowym.

Pełnoporcjowe mieszanki pasz przemysłowych dla kurcząt brojlerów potaniały w październiku 2014 r. o 6,3%, a dla indyków o 5,2% w relacji rok do roku. Przeciętna cena skupu kurcząt w listopadzie br. wyniosła 3,47 zł/kg i była o 0,3% wyższa niż dwanaście miesięcy wcześniej. Za indyki rzeźne płacono o 0,5% mniej niż przed rokiem. W listopadzie br. ceny skupu kurcząt były o 2,8% niższe a indyków o 1,2% wyższe w porównaniu do poprzedniego miesiąca. Relacja cen żywiec/pasza ukształtowała się w październiku 2014 r. na rynku kurcząt na poziomie 2,79 wobec 2,70 w analogicznym miesiącu 2013 r., a na rynku indyków na poziomie 4,47 wobec 4,44 przed rokiem. Optymalność produkcji kurcząt i indyków rzeźnych poprawiła się. Udział ceny skupu w cenie zbytu w przypadku kurcząt nie zmienił się, natomiast w produkcji indyków obniżył się nieznacznie bo z 66,6% do 65,9%.

Od maja do października br. średnie ceny zbytu uzyskiwane przez zakłady przemysłowe za tuszki kurcząt były niższe niż w analogicznych miesiącach 2013 r. W listopadzie kurczęta patroszone były sprzedawane po cenach zbliżonych do ubiegłorocznych. Na rynku indyków takiej prawidłowości nie było, a ceny zbytu wahały się w poszczególnych miesiącach. W listopadzie br. tuszki indycze podrożały o 5,2% w porównaniu z październikiem i były o 0,6% wyższe niż w roku poprzednim.

Na rynku detalicznym od września br. obniżają się ceny kurcząt patroszonych. W październiku były one o 3,3% niższe w relacji do września i o 1,8% niższe w relacji rok do roku. Jest to najniższa cena detaliczna kurcząt notowana w br.

Korzystne relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim nieznacznie się pogorszyły. W październiku br. średnie ceny sprzedaży mięsa kurcząt w Unii Europejskiej o 46,4% przewyższały polskie ceny wyrażone w euro. Przed rokiem były wyższe o 49,7%. Przeciętna cena sprzedaży kurcząt w UE-28 obniżyła się w tym czasie o 4,5 %, podczas gdy w Polsce zmalała o 2,3%. Spadek cen drobiu notowano w większości z obserwowanych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

W pierwszym kwartale br. spożycie mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wyniosło 1,49 kg na jednego mieszkańca i było mniejsze o 2,6% w porównaniu z analogicznym okresem przed rokiem. Natomiast konsumpcja wędlin powróciła do przeciętnego poziomu obserwowanego w latach poprzednich, tj. 0,2 kg na mieszkańca. W drugim kwartale spożycie mięsa drobiowego wzrosło do 1,51 kg, i było o 4,9% większe niż w analogicznym okresie przed rokiem. Konsumpcja wędlin drobiowych nadal malała. Jej poziom był o 5,3% mniejszy niż w drugim kwartale 2013 r. W całym pierwszym półroczu br. konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 1%, a wędlin obniżyła się o 2,6% w porównaniu z tym samym okresem poprzedniego roku.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
I	96,4	111,0	133,0	146,0	162,0
II	96,5	101,0	122,0	131,0	142,0
III	118,0	110,0	136,0	148,0	157,0
IV	101,0	116,0	126,0	157,0	169,0
V	139,0	116,0	137,0	151,0	163,0
VI	112,0	118,0	137,0	144,0	145,0
VII	116,0	112,0	132,0	157,0	169,0
VIII	112,0	114,0	139,0	151,0	154,0
IX	119,0	116,0	134,0	150,0	171,0
X	125,0	128,0	156,0	175,0	179,0
XI	123,0	127,0	142,0	162,0	
XII	122,0	127,0	133,0	155,0	
RAZEM	1368,0	1396,0	1627,0	1827,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014
I	3891	3522	45841	53970
II	3603	2682	43155	50531
III	4100	3028	48769	55744
IV	3577	2770	50005	58141
V	2897	3378	48230	61340
VI	2654	2962	45957	55061
VII	2676	3096	47790	59111
VIII	3172	3134	42630	52216
IX	4167	3305	47005	60449
X	3813		57095	
XI	2985		53390	
XII	2199		40647	
RAZEM	39734		570514	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiąc	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	1581	1357	3,71	3,49	6,58	6,41	7,33	7,20
II	1562	1351	3,92	3,72	6,63	6,48	7,29	7,31
III	1564	1373	4,02	3,70	6,72	6,73	7,67	7,47
IV	1540	1379	3,88	3,64	6,54	6,77	7,66	7,32
V	1540	1370	3,99	3,69	6,88	6,72	7,64	7,31
VI	1522	1377	4,05	3,89	6,99	6,79	7,85	7,63
VII	1512	1365	4,25	3,93	7,01	6,72	8,08	7,66
VIII	1458	1335	4,18	3,91	7,02	6,85	7,96	7,75
IX	1389	1314	4,09	3,72	7,01	6,39	7,94	7,39
X	1365	1279	3,70	3,57	6,85	6,76	7,28	7,15
XI	1354		3,46	3,47	6,59	6,60	6,95	
XII	1344		3,50		6,61		6,94	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1387	1630	1433	5,86	5,57	5,78	9,01	8,39	8,84
II	1400	1621	1434	5,71	5,72	5,71	8,90	8,77	8,51
III	1414	1630	1451	5,67	5,69	5,68	8,54	9,42	8,60
IV	1446	1622	1442	5,43	5,71	5,72	8,94	8,46	9,57
V	1502	1588	1443	5,37	5,71	5,86	8,83	8,49	8,70
VI	1546	1565	1448	5,45	5,99	6,01	8,84	9,20	8,83
VII	1583	1569	1451	5,51	6,17	5,94	8,68	8,75	8,78
VIII	1636	1549	1410	5,38	6,22	6,00	8,35	8,68	8,89
IX	1635	1497	1416	5,30	6,24	6,04	8,33	9,17	8,83
X	1628	1437	1363	5,51	6,38	6,03	8,38	9,18	8,80
XI	1592	1423		5,67	6,13	6,10	8,64	9,20	9,26
XII	1624	1410		5,66	6,09		9,05	9,47	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca,

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2013 I	134,71	256,00	197,30	166,20	230,00	197,50	198,12	194,75
II	139,52	256,00	197,50	166,80	230,00	200,00	189,95	192,14
III	147,95	256,68	196,40	164,41	230,00	200,00	179,57	193,23
IV	140,82	258,77	194,80	165,09	230,00	202,60	178,55	194,22
V	150,27	259,00	194,97	168,14	230,81	201,81	177,12	197,31
VI	148,12	262,27	196,24	168,30	235,00	204,40	183,08	200,10
VII	152,47	264,00	194,04	168,91	235,00	203,00	187,40	200,38
VIII	151,56	264,87	194,40	166,97	235,00	203,00	195,55	200,86
IX	144,27	265,97	194,63	168,49	235,00	203,00	186,78	197,62
X	128,01	266,00	195,25	169,45	233,26	201,48	182,01	191,62
XI	121,20	266,00	187,02	166,61	225,00	197,60	172,82	187,84
XII	130,40	266,00	182,96	166,12	225,00	198,71	169,58	189,83
2014 I	130,39	266,00	182,49	168,23	225,00	200,84	178,00	191,63
II	141,02	266,00	183,21	163,63	225,00	205,64	183,85	193,19
III	137,24	266,71	183,76	162,18	227,87	208,80	192,08	193,80
IV	137,13	267,00	182,97	163,23	230,00	209,00	194,20	195,73
V	137,00	267,87	183,79	163,30	221,97	210,29	194,11	194,81
VI	150,81	268,00	183,10	163,95	220,00	211,00	182,96	195,94
VII	146,05	268,00	183,44	161,95	220,00	211,00	170,59	196,20
VIII	148,64	268,90	180,54	159,77	220,00	208,74	169,64	192,79
IX	133,21	265,17	181,87	159,19	219,43	206,00	164,36	187,35
X	125,12	263,39	181,39	161,23	215,00	201,96	157,49	183,14

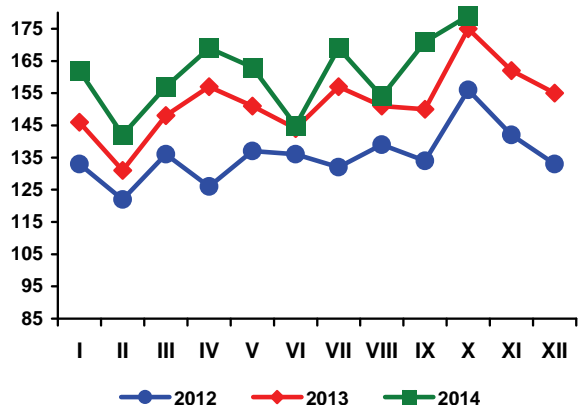
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

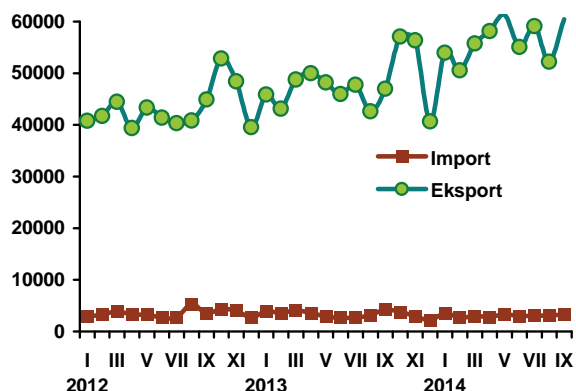
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
I	1,50	1,53	1,49	0,21	0,20	0,20
II	1,48	1,44	1,51	0,20	0,19	0,18
III	1,50	1,45		0,20	0,19	
IV	1,60	1,60		0,20	0,18	

Źródło: Dane GUS.

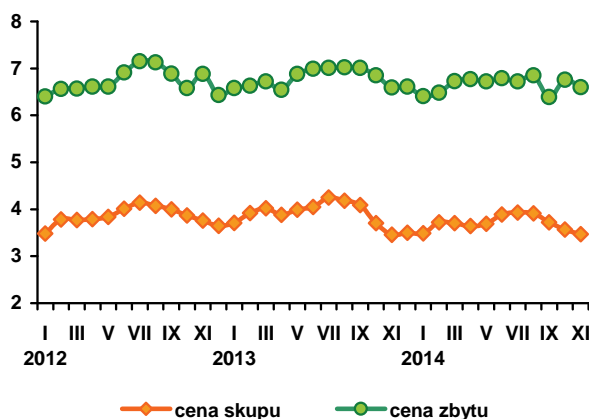
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

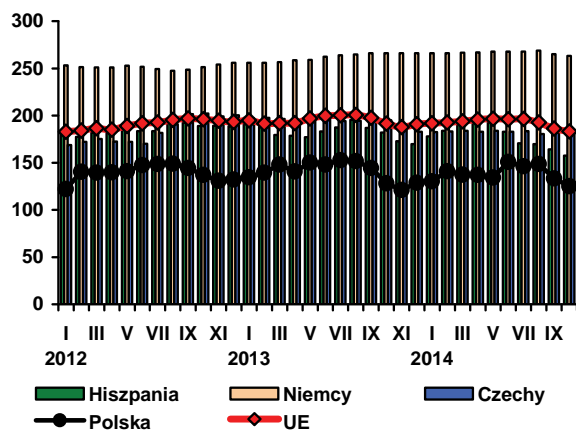
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

W październiku br. ceny jaj spożywczych nadal wykazywały tendencję wzrostową, z wyjątkiem jaj średnich. Przeciętna cena jaj wszystkich klas wagowych wyniosła 33,57 zł/100 sztuk i była o 1,1% wyższa niż we wrześniu i o 4,2% wyższa niż przed rokiem. W relacji rok do roku, jaja największe – klasy XL podrożały o 0,2%, duże – klasy L o 10,5% i małe – klasy S o 10,6%. Ceny jaj średnich, klasy M obniżyły się o 1,3%.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przerobu przemysłowego wzrosły w listopadzie br. o 12,7% w relacji do poprzedniego miesiąca i o 19,7% w relacji do listopada 2013 r.

Przeciętna opłacalność produkcji jaj poprawiła się w październiku 2014 r. w porównaniu do tego samego okresu poprzedniego roku. Ceny jaj uzyskiwane przez producentów wzrosły, a mieszanki pasz przemysłowych dla kur niosek potaniały o ok. 7%. Relacja cen jaj do cen paszy była więc korzystniejsza niż przed rokiem. W październiku 2014 r. za wartość 100 jaj można było kupić o 2,5 kg paszy więcej niż dwanaście miesięcy wcześniej.

Przeciętne ceny detaliczne jaj spożywczych ustabilizowały się na poziomie 0,51 zł/szt. Jest to poziom o 3,8% niższy niż w październiku 2013 r., ale o ok. 13% wyższy niż w analogicznym miesiącu 2011 r., tj. przed wymianą klatek.

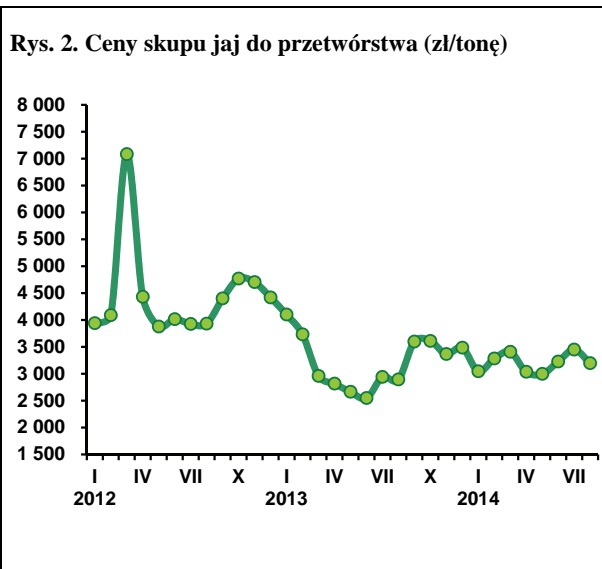
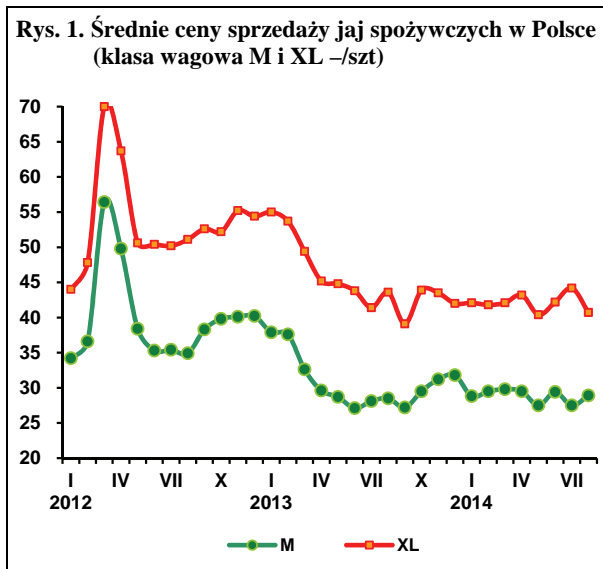
W Unii Europejskiej średnie ceny sprzedaży jaj konsumpcyjnych w październiku br. były o 0,3% wyższe niż przed rokiem. W Polsce, ceny jaj wyrażone w euro wzrosły w tym czasie o 5,2%. Proporcje cen polskich i przeciętnych cen unijnych pogorszyły się. W październiku br. 100 kg polskich jaj kosztowało o 0,72 euro więcej niż przeciętnie w Unii Europejskiej, podczas gdy rok wcześniej, o 5,30 euro mniej. W październiku 2014 r. przeciętne ceny jaj w Niemczech były o 0,3% wyższe niż przed rokiem, we Francji nie zmieniły się, w Holandii wzrosły o 5,8%, a w Czechach o 7,8%.

We wrześniu 2014 r., wyeksportowano z Polski o 18% mniej jaj świeżych niż w roku poprzednim, natomiast eksport przetworów z jaj był o ponad 8% większy. Import jaj spożywczych zwiększył się o 50,2%, a przetworów z jaj o 0,5%. W okresie dziesięciu miesięcy

2014 r. sprzedano za granicę o 0,7% mniej jaj w skorupkach i o 2,6% mniej przetworów z jaj niż w analogicznym okresie 2013 r. W tym samym czasie import jaj świeżych zwiększył się o 17,6%, a jaj przetworzonych zmalał o 26,6%.

Bardzo wysokie ceny jaj w dwóch poprzednich latach znalazły odzwierciedlenie w dynamice spożycia bezpośredniego jaj. Od kilku lat obserwowana jest spadkowa tendencja tej konsumpcji. Przeciętne spożycie jaj na jednego mieszkańca w gospodarstwach domowych

obniżyło się również w pierwszym kwartale br.. Spadek wyniósł 12,1% w relacji rok do roku i 9,5% w relacji do pierwszego kwartału 2010 r. W drugim kwartale spożycie jaj w gospodarstwach domowych zwiększyło się o 12%. Jednak w całym pierwszym półroczu br. było o ok. 1% mniejsze niż przed rokiem i o 5,8 % mniejsze niż w analogicznym okresie 2010 r.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	2220	2336	18438	23071	548	475	2034	1739
II	1461	1483	14537	20999	655	333	1605	1444
III	1212	1791	15819	20199	662	367	1338	1485
IV	1748	1434	17662	15400	393	335	1631	1642
V	1432	2038	17530	17131	407	337	1631	1842
VI	1881	1613	16560	16224	475	374	1757	1515
VII	1590	1826	19823	15469	543	415	1705	1376
VIII	1740	2431	19854	14265	601	376	1258	1410
IX	2073	3115	19660	16091	490	492	1544	1674
X	1756		21076		462		2097	
XI	1453		20004		446		1990	
XII	1982		18350		375		1339	
RAZEM	20548		219313		6057		19929	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
I	55,00	42,10	41,40	30,80	37,90	28,80	30,00	21,30
II	53,70	41,80	39,10	32,90	37,60	29,50	29,20	20,80
III	49,40	42,10	37,00	29,90	32,60	29,80	25,60	21,00
IV	45,20	43,20	34,20	32,70	29,60	29,50	23,30	23,00
V	44,80	40,40	34,60	30,80	28,70	27,50	22,20	21,00
VI	43,80	42,20	31,50	32,10	27,10	29,40	18,60	19,50
VII	41,40	44,20	31,60	33,40	28,10	27,50	19,30	22,20
VIII	43,60	40,70	29,50	32,70	28,50	28,90	16,70	24,90
IX	39,10	42,70	32,80	34,40	27,20	31,10	20,60	28,60
X	43,90	42,80	32,30	35,00	29,50	30,80	20,40	24,20
XI	43,50	43,60	32,50	35,90	31,20	30,80	21,70	24,00
XII	42,00		33,90		31,80		22,90	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2011 I	115,01	90,50	91,61	85,51	54,35	102,91
II	117,90	93,61	98,74	84,65	63,93	105,93
III	108,50	93,50	112,52	93,16	76,35	111,37
IV	102,28	80,41	80,16	85,45	53,94	98,91
V	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VI	102,04	78,36	87,94	93,91	58,47	101,11
VII	114,07	81,27	101,25	116,82	73,83	111,44
VIII	113,68	96,87	109,96	121,54	84,65	117,75
IX	109,24	106,39	105,10	113,54	83,77	115,77
X	112,91	102,76	104,73	99,99	82,06	113,33
XI	118,47	104,73	122,93	114,01	92,40	123,08
XII	119,26	107,88	138,02	137,55	109,48	133,79
2012 I	128,89	116,84	131,92	149,59	125,03	140,46
II	154,00	134,81	163,63	157,69	136,28	153,60
III	221,41	213,58	227,54	209,31	194,26	195,43
IV	194,43	181,50	168,66	187,38	150,77	177,12
V	150,80	138,97	150,67	158,76	134,42	158,98
VI	142,29	124,31	138,20	139,97	124,73	151,66
VII	147,41	123,25	131,07	132,55	122,90	148,26
VIII	147,24	124,38	130,99	134,00	117,98	149,63
IX	154,31	130,54	139,31	138,46	131,30	149,63
X	162,35	137,53	153,65	148,98	145,00	161,69
XI	164,02	137,55	157,71	153,82	145,67	163,90
XII	167,89	137,91	168,22	156,65	146,08	166,67
2013 I	157,59	133,13	152,21	131,06	120,71	152,91
II	152,26	131,18	159,16	114,30	114,67	147,03
III	145,90	123,40	149,87	100,31	98,71	137,22
IV	128,06	107,11	113,92	92,49	82,43	123,86
V	123,59	92,35	93,69	86,69	82,16	117,30
VI	115,11	94,70	96,25	87,22	86,53	116,55
VII	116,98	91,42	90,81	88,47	87,65	117,44
VIII	113,78	90,04	91,71	89,65	85,10	117,02
IX	117,93	92,72	103,42	104,45	94,10	124,49
X	123,96	103,24	107,53	104,90	102,90	129,26
XI	126,95	100,81	112,26	113,48	105,27	133,14
XII	128,99	103,06	116,82	112,17	102,55	133,59
2014 I	119,32	103,61	112,75	103,78	91,68	127,62
II	123,06	102,44	121,69	98,75	96,71	128,52
III	119,16	108,00	123,78	102,57	102,00	129,25
IV	121,37	107,93	119,22	95,45	93,47	125,33
V	119,43	99,66	104,84	94,54	90,16	120,87
VI	121,40	94,09	107,55	101,45	100,47	123,49
VII	124,02	93,99	104,57	107,72	100,24	125,81
VIII	124,10	94,69	96,62	102,06	89,97	122,66
IX	128,93	100,17	106,98	110,02	100,67	127,50
X	130,42	111,33	107,80	104,88	108,92	129,70

Źródło: Dane MRiRW.

Po czterech miesiącach spadkowej tendencji cen jagniąt, a także owiec ciężkich, ceny te zaczęły rosnąć i to nie tylko sezonowo, ale także w skali roku. W listopadzie przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 633 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% wyższa niż w październiku br. i o 9% wyższa niż w listopadzie 2013 r. Zmiany cen owiec ciężkich przedstawiały się odmiennie, bo w stosunku do niskich cen z października br., listopadowa cena wynosząca 493 EUR/100 kg wzrosła o 5%, ale w stosunku do ceny sprzed roku była wyższa tylko o 2%. Prawdopodobnie w grudniu kontynuowane będą wzrosty cen zarówno jagniąt, jak i owiec ciężkich. W przypadku cen jagniąt roczna stopa wzrostu może być wyższa od dotychczasowej, ale w przypadku cen owiec ciężkich stopa wzrostu będzie raczej niska.

Cena polskich owiec ciężkich wyniosła w listopadzie 368 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 1% wyższa od ceny z października br., ale jednocześnie o 1% niższa od ceny z listopada 2013 r. Brak wzrostu tej ceny w stosunku do roku poprzedniego, w sytuacji gdy przeciętne ceny w UE-28 wzrosły znacznie nie jest dobrą zapowiedzią na grudzień. Gdyby cena w grudniu była o 1% wyższa od ceny z listopada, to jej poziom nie przekroczyłby 375 EUR/100 kg, a to by oznaczało spadek w stosunku do grudnia ub. roku o 7%. Gdyby cena ta wzrosła o 3% w stosunku do listopada to mogła by wynieść około 380 EUR/100 kg i tym samym będzie o około 5% niższa w porównaniu z ubiegłym rokiem.

Polskie ceny skupu nie osiągną więc ubiegłorocznego poziomu 8,23 zł/kg i choć deprecjacja złotego w skali roku będzie działała na ich korzyść to ceny te będą niższe od ubiegłorocznych o kilka procent, a być może

o więcej. Nadziei na wzrost polskich cen nie stwarza też rynek włoski, na którym są sprzedawane polskie jagnięta. W listopadzie ich cena wyniosła 666 EUR/100 kg i była o 2% niższa od ceny październikowej i o 1% niższa od ceny sprzed roku. W grudniu cena jagniąt na rynku włoskim przekroczy z pewnością poziom z grudnia 2013 r., kiedy był wyjątkowo niski.

Ceny uzyskane w grudniu są ważne głównie z tego powodu, że w okresie Bożego Narodzenia sprzedaje się najwięcej owiec, a także w związku z tym, że wyznaczają one poziom cen na początek przyszłego roku. Prawdopodobny poziom cen owiec ciężkich w końcówce roku oznacza, że ich ceny na początku 2015 r. będą oscylowały wokół cen sprzed roku. Może to także dotyczyć całego 2015 r., gdyż Komisja Europejska przewiduje, że w 2015 r. zarówno ceny jagniąt jak i owiec ciężkich wzrosną średnio po około 1%.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	Zmiana w % 2014/2013
I półrocze	770	767	750	98
II półrocze	690	761	740	97
Rok	1 460	1 528	1 490	98

a) prognoza IERiGŻ-PIB. Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2013	100,2	66,2	253,1	138,9	105,9	134,9	118,6	113,2	126,5	98,5	85,5	149,0	1491
2014	89,3	79,3	70,9	211,0	93,0	113,8	109,7	68,0	73,7	x	x	x	1250*
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,1	119,8	28,0	151,9	87,8	84,4	92,5	60,1	58,3	x	x	x	83,8
Import 2013	84,0	14,6	63,4	110,7	60,5	64,3	63,2	66,6	114,9	81,0	52,3	46,0	821
2014	85,2	50,2	48,5	58,2	84,8	114,7	116,7	65,0	78,9	x	x	x	850*
miesiąc roku poprzedniego = 100	101,4	343,8	76,5	52,6	140,2	178,4	184,7	97,6	68,7	x	x	x	103,5

*Prognoza IERiGŻ-PIB Źródło: Dane CAAC

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2013	6,00	5,52	7,58	7,06	6,14	6,69	6,56	6,40	6,71	5,95	6,65	8,23
2014	6,40	6,50	4,62	8,16	6,35	6,36	6,02	6,62	6,77	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,7	117,8	60,9	115,6	103,4	95,1	91,8	103,4	100,9	x	x	x

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
X 2013	7,5	16,0	1,79	3,81
XI	7,5	16,0	1,80	3,83
XII	8,9	18,9	2,13	4,53
I 2014	7,8	16,7	1,87	3,99
II	8,0	16,9	1,91	4,05
III	8,2	17,4	1,96	4,17
IV	8,6	18,2	2,05	4,36
V	8,4	17,9	2,01	4,28
VI	8,1	17,2	1,96	4,17
VII	8,1	17,3	1,96	4,17
VIII	7,9	16,8	1,88	4,00
IX	7,8	16,6	1,86	3,96
X	7,8	16,6	1,86	3,96

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynekowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
2012/2013	51,25	51,66	51,66	50,05	52,61	52,55	51,41	51,97	51,54	51,60	51,49	51,44
2013/2014	51,60	51,50	53,04	52,83	52,11	52,08	52,89	52,73	51,57	52,40	53,46	52,90
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,7	99,7	102,7	105,6	99,0	99,1	102,9	101,5	100,1	101,6	103,8	102,8

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2012/13	620,2	595,9	542,6	538,6	547,5	560,9	580,8	609,6	634,7	648,7	630,0	581,5
2013/14	586,8	552,3	537,3	534,7	588,6	581,6	582,5	580,9	589,2	602,3	625,0	632,5
miesiąc roku poprzedniego = 100	94,6	92,7	99,0	99,3	107,5	103,7	100,3	95,3	92,8	92,9	99,2	108,8
Włochy												
2012/2013	610,8	612,0	611,7	645,2	588,3	577,5	575,5	589,5	636,5	687,3	707,2	671,3
2013/2014	698,4	572,5	548,6	544,9	657,2	597,8	600,5	616,6	634,2	682,9	682,4	666,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	114,3	93,5	89,7	84,5	111,7	103,5	104,3	104,6	99,8	99,4	96,5	99,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2012/2013	458,2	433,6	432,2	484,4	519,0	538,2	533,2	517,0	496,3	482,7	476,1	483,6
2013/2014	485,9	488,0	490,3	516,0	556,9	575,6	569,6	508,7	482,1	469,4	470,5	493,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	106,1	112,5	113,4	106,5	107,3	106,9	106,8	98,4	97,1	97,2	98,8	102,0
Wielka Brytania												
2012/2013	425,2	397,5	411,4	495,4	539,3	575,3	570,7	528,7	483,9	461,6	458,3	474,3
2013/2014	471,9	480,6	499,9	543,8	582,7	607,8	617,9	514,7	471,0	450,0	446,9	482,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	120,9	121,5	109,8	108,0	105,6	108,3	97,4	97,3	97,5	97,5	101,7

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2012/2013 NZD/szt. 15 kg	59,53	56,70	53,50	50,90	51,52	45,68	63,02	65,35	66,41	65,31	72,20	76,48
2013/2014 NZD/szt. 15 kg	69,35	64,92	65,91	64,95	68,12	58,86	76,22	78,35	78,23	76,94	81,87	82,34
miesiąc roku poprzedniego = 100	116,4	114,5	123,2	127,6	132,2	128,9	120,9	119,9	117,8	117,8	113,4	107,7

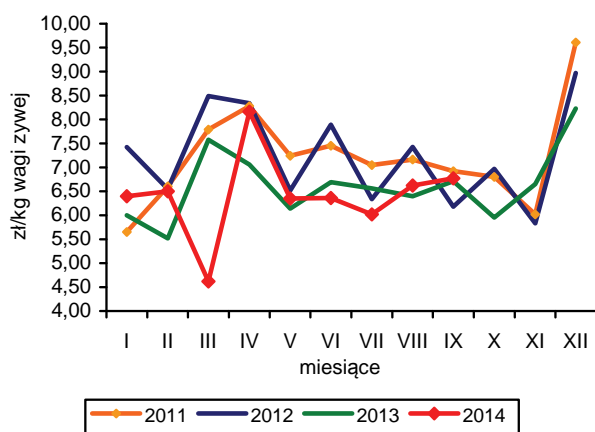
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

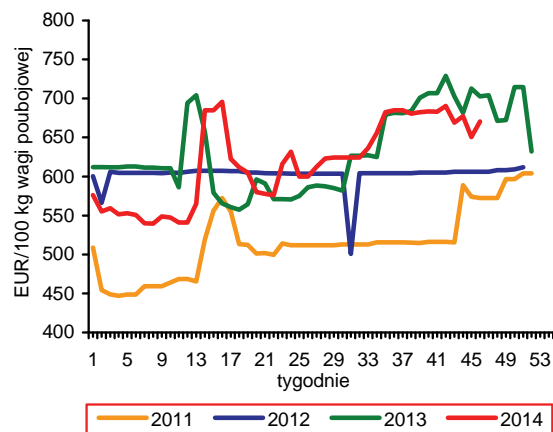
Wyszczególnienie	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2012/2013 AUD/100 kg cwe	331	346	380	433	408	443	471	497	453	439	398	407
2013/2014 AUD/100 kg cwe	423	423	504	556	572	570	585	551	479	495	438	463
miesiąc roku poprzedniego = 100	127,8	122,3	132,6	128,4	140,2	128,7	124,2	110,9	105,7	112,7	110,1	113,8

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

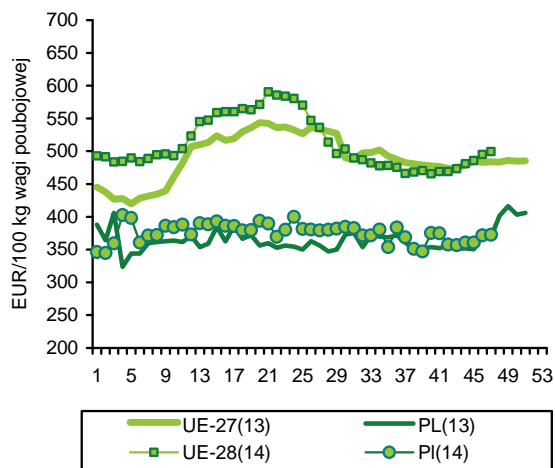
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

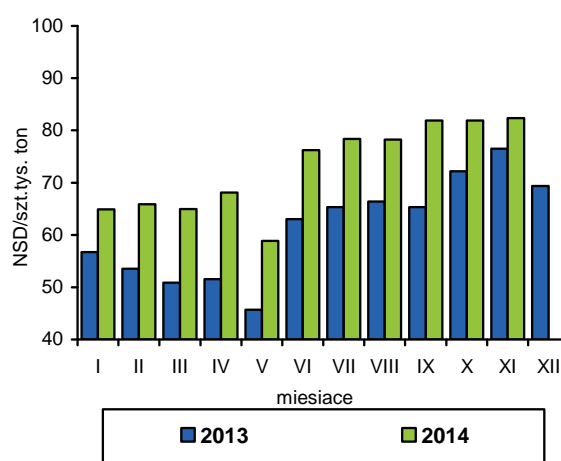
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

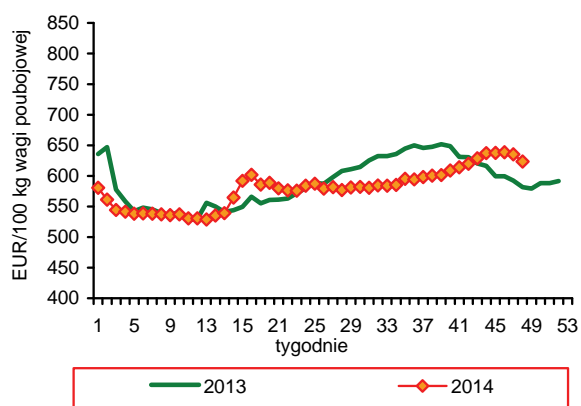
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Polsce

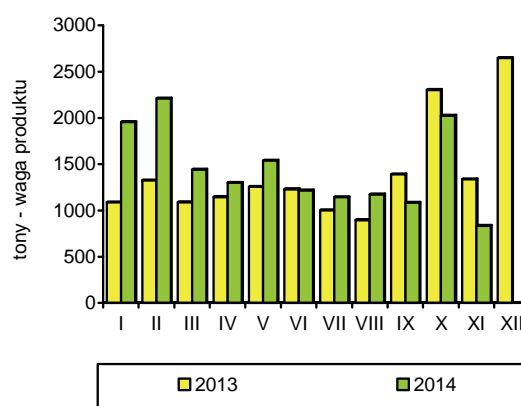
Rys. 4. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W październiku 2014 r. krajowi rybacy osiągnęli bardzo dobre wyniki w połowach bałtyckich. Wyładunki ryb w portach wyniosły 8,8 tys. ton i były 3,7-krotnie większe niż w analogicznym miesiącu roku poprzedniego. Należy jednak pamiętać, że w roku ubiegłym rybacy w tym czasie nie mogli już połować szprotów i śledzi, ze względu na wyczerpanie dostępnych limitów. Połowy pozostałych dwóch najważniejszych ekonomicznie gatunków – dorszy i śledzi były jednak także o ok. 17-22% większe niż w październiku ub.r. Łącznie w okresie styczeń–październik 2014 r. połowy bałtyckie wyniosły 104,0 tys. ton i były o 18,4% mniejsze niż przed rokiem. Spadek ten wynikał jednak wyłącznie z mniejszych o 34% wyładunków szprotów, przy wzroście połowów pozostałych gatunków: stroni o 9,9%, śledzi o 4,3% i dorszy o 3,7%. Wykorzystanie kwot połowowych na koniec października br. wyniosło odpowiednio 86% dla szprotów, 77% dla śledzi i 41% w przypadku dorszy.

Produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 50 osób) wyniosła w okresie trzech kwartałów 2014 r. 264,0 tys. ton i była o 8,6% mniejsza niż w tym samym okresie roku poprzedniego. Spadek produkcji wystąpił przede wszystkim w odniesieniu do całych ryb morskich mrożonych (o 46,3% do 28,7 tys. ton) oraz wędzonych łososi (o 8,4% do 36,5 tys. ton). W pierwszym przypadku wynikało to z mniejszych połowów krajowych szprotów, a w odniesieniu do łososi – spadku eksportu. Zwiększyła się natomiast produkcja przetworów i konserw (o 2,1% do 142,3 tys. ton), w tym głównie z makreli (o 13,8% do 7,8 tys. ton) oraz łososi (o 11,8% do 7,4 tys. ton), przy nieznacznie mniejszej niż przed rokiem produkcji przetworów ze śledzi (o 1,7% do 66,5 tys. ton). W strukturze pogłębionego przetwórstwa ryb i owoców morza dominują marynaty z 40,9% udziałem, następnie konserwy (25,6%) i prezerwy (8,4%). W produkcji pozostałych przetworów, które stanowiły w analizowanym okresie 25,1% wolumenu dominują wyroby kulinarne i garmażeryjne, różnego rodzaju sałatki, paprykarze i pasztety z ryb. Z produktów o mniejszym stopniu przetworzenia odnotowano znaczny wzrost produkcji mrożonych filetów z ryb morskich (o 11,1% do 19,3 tys. ton).

W okresie styczeń–wrzesień 2014 r. eksport trzech największych grup towarowych: filetów, ryb wędzonych oraz przetworów i konserw nie zmienił się w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego i wyniósł

168,4 tys. ton (w wadze produktu). Nieznaczny spadek wywozu filetów i ryb wędzonych został zrekompensowany zwiększonym wywozem przetworów i konserw. Wartość eksportu tych produktów zwiększyła się jednak o 5,7% do prawie 4,0 mld zł, pod wpływem wyższych cen transakcyjnych (głównie filetów i ryb wędzonych). W strukturze gatunkowej eksportu dominują łososi i śledzie z 52% udziałem w wolumenie i 67% w jego wartości (brak danych o eksporcie burtowym uniemożliwia pełną analizę eksportu, głównie ryb świeżych i mrożonych). Import ryb, przetworów rybnych i owoców morza zwiększył się w tym okresie o 1,5% do 353,5 tys. ton, przy wyższej dynamice przyrostu jego wartości (wzrost o 5,3% do 4,5 mld zł). Więcej niż w ciągu 3 kwartałów 2013 r. sprowadziliśmy głównie dorszy (o 23% do 35,8 tys. ton), pstrągów (o 20% do 9,6 tys. ton), łososi (o 12% do 101,7 tys. ton) oraz mintajów (o 4% do 27,2 tys. ton). Największe spadki przywozu dotyczyły pang (o 27,6% do 4,9 tys. ton), tuńczyków (o 26% do 6,7 tys. ton), makreli (o 17% do 25,4 tys. ton) oraz śledzi (o 8% do 54,7 tys. ton). Tendencje cenowe w imporcie poszczególnych gatunków były zróżnicowane. Najsilniej wzrosły ceny krewetek, czarniaków, tilapii i łupaczy (o 12-18%), nieznacznie podrożały mintaje, makrele (o 3-5%), natomiast niższe ceny płacono za importowane śledzie, morszczuki i tuńczyki (o 8%). Ceny transakcyjne pozostałych ważniejszych gatunków ryb były podobne jak przed rokiem.

W październiku 2014 r. ceny detaliczne ryb i owoców morza nieznacznie wzrosły w relacji do września (o 0,06%), wyłącznie pod wpływem wyższych cen ryb świeżych i chłodzonych (o 0,19%) i ryb mrożonych (o 0,30%). Pozostałe grupy produktów potaniały w porównaniu z poprzednim miesiącem, w tym najbardziej świeże i chłodzone owoce morza (o 2,64%). W okresie styczeń–październik 2014 r. ryby i owoce morza były średnio o 0,14% droższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, ale w porównaniu z październikiem 2013 r. spadek cen wyniósł 0,95%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2010 I-XII	58 837	24 748	12 196	11 229	2 672	109 577	92 945	9 563
2011 I-XII	56 490	29 881	11 861	9 725	2 542	110 497	51 258	6 151
2012 I-XII	63 115	27 114	14 884	10 089	5 198	120 361	36 928	5 805
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2013 X	-	181	1 115	656	404	2 356	2 653	5
XI	-	547	1 751	618	177	3 093	4 183	297
XII	-	277	2 196	756	118	3 347	4 153	2 680
2014 ^{a,b} I	3 283	560	914	1 120	55	5 932	1 986	531
II	9 940	1 646	1 067	3 013	20	15 686	4 141	337
III	14 326	3 566	987	2 666	379	21 924	4 214	353
IV	13 716	2 475	1 228	1 088	576	19 083	3 041	161
V	7 110	1 721	1 140	434	302	10 707	2 271	180
VI	2 123	2 636	972	544	862	7 137	130	1
VII	341	999	204	719	1 743	4 006	632	7
VIII	102	1 343	127	595	1 802	3 969	4 019	4
IX	663	3 938	919	549	644	6 713	1 979	5
X	1 688	4 871	1 308	800	167	8 834	2 239	61
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{X\ 2014}{X\ 2013}$	x	2691,2	117,3	122,0	41,3	375,0	84,4	1220,0
$\frac{I-X\ 2014}{I-X\ 2013}$	65,8	104,3	103,7	109,9	140,7	81,6	117,0	71,3

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 02.10.2014 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2010 I-XII	10 516	41 335	104 398	165 431	93 393	10 920	9 825	321 680
2011 I-XII	8 384	36 228	82 449	182 415	97 385	12 191	11 110	309 476
2012 I-XII	7 607	69 646	85 908	191 346	99 447	12 614	9 596	354 507
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2013 IX	440	3 540	6 869	17 105	8 303	1 094	745	27 954
X	779	4 445	8 599	19 267	9 406	1 517	981	33 090
XI	1 018	4 167	9 567	19 314	10 866	1 090	800	34 066
XII	901	3 070	11 866	16 901	9 562	891	685	32 738
2014 I	719	5 640	6 504	16 387	7 297	1 306	892	29 250
II	916	7 881	6 784	17 387	8 590	1 356	793	32 968
III	767	13 077	7 702	18 846	9 423	1 252	825	40 392
IV	964	9 594	8 089	16 096	7 871	1 161	754	34 743
V	816	5 560	5 760	14 646	6 065	934	926	26 782
VI	511	4 053	5 171	13 529	5 950	660	874	23 264
VII	262	3 014	5 909	13 028	6 465	604	821	22 213
VIII	192	3 374	6 156	14 322	6 474	761	918	24 044
IX	333	5 103	6 882	18 038	8 420	997	960	30 356
Wskaźnik zmian (%)								
$\frac{IX\ 2014}{IX\ 2013}$	75,7	144,2	100,2	105,5	101,4	91,1	128,9	108,6
$\frac{I-IX\ 2014}{I-IX\ 2013}$	96,6	70,4	94,6	102,1	98,3	91,3	113,8	91,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2010 I-XII	325,9	96,0	55,2	37,8	66,9	465,9	189,3	86,9	38,1	113,1
2011 I-XII	351,5	113,9	53,7	38,6	64,5	450,9	185,2	86,3	36,7	113,1
2012 I-XII	364,7	114,9	60,0	45,9	75,1	465,5	176,4	77,5	37,5	140,6
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2013 IX	27,0	9,5	5,2	4,0	4,4	42,7	16,7	7,7	3,9	11,1
X	31,1	10,7	6,2	4,8	4,2	48,8	19,8	8,1	3,9	13,6
XI	30,3	10,5	5,9	5,3	4,5	54,8	22,2	9,8	4,9	14,4
XII	32,2	10,7	5,7	6,2	5,8	53,0	20,4	9,2	3,4	16,1
2014 ^b I	28,3	10,0	5,1	4,0	6,0	43,2	16,5	10,1	4,7	9,1
II	29,5	10,6	5,7	3,7	5,5	41,8	13,7	10,1	3,9	11,3
III	32,3	10,5	5,9	4,3	5,4	47,1	15,4	9,6	4,7	14,3
IV	32,4	9,9	5,8	4,8	3,9	40,7	12,6	7,6	3,1	13,6
V	31,0	8,7	5,5	3,7	7,4	35,0	11,1	5,3	2,8	12,4
VI	29,8	8,6	4,9	3,5	7,7	32,4	10,2	4,5	2,8	11,5
VII ^c	23,0	8,9	4,9	4,1	1,1	34,0	11,4	5,4	3,5	10,8
VIII ^c	22,5	8,4	4,4	3,4	3,0	33,2	12,1	4,9	2,9	10,8
IX ^c	24,7	9,7	5,0	4,1	2,2	46,3	16,8	8,0	4,4	13,9
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	91,5	101,9	95,4	103,2	50,5	108,5	100,3	104,0	111,4	124,8
<u>I-IX 2014</u> <u>I-IX 2013</u>	80,8	101,8	98,3	97,4	56,3	101,6	95,3	95,0	107,9	112,6

^a z eksportem burtowym ^b dane wstępne, ^c bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	mintaj	panga	morszczuk		
						03047500 ^b	03046200 ^b	03047415 ^b	Chiny	Wietnam
2010 I-XII	3,77	3,68	4,15	4,36	4,26	6,27	5,89	9,40	19,21	9,65
2011 I-XII	6,03	6,42	5,49	5,24	5,17	6,13	6,73	11,53	17,86	10,47
2012 I-XII	7,87	7,71	5,82	6,36	5,79	6,66	6,79	12,17	15,89	14,66
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,71	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	14,36
2013 IX	5,76	5,72	5,77	6,39	5,51	6,90	5,61	12,12	18,23	14,03
X	5,56	6,19	6,01	4,51	5,91	6,24	5,72	11,62	19,81	12,66
XI	6,20	5,91	5,68	6,09	4,83	5,72	5,39	11,16	20,73	13,90
XII	5,91	5,46	5,85	6,69	4,63	5,90	5,40	11,08	24,85	13,55
2014 ^a I	5,91	5,65	6,54	6,17	5,34	6,57	5,43	10,67	25,11	12,67
II	5,84	5,59	6,28	5,98	5,27	6,38	5,28	11,44	24,58	13,71
III	5,52	5,29	5,92	6,09	5,98	6,47	5,50	11,15	23,05	13,13
IV	5,99	5,41	6,23	6,05	5,88	7,06	6,11	10,75	23,50	11,55
V	5,41	4,91	6,00	6,38	5,67	7,69	5,82	10,88	21,69	12,47
VI	4,89	4,87	5,27	5,66	5,69	7,50	6,45	10,93	19,22	12,50
VII	5,17	4,89	5,30	5,62	5,58	7,24	5,88	11,14	19,87	11,34
VIII	5,12	4,89	5,18	5,62	5,77	7,18	5,75	11,89	18,19	12,01
IX	5,05	5,59	4,45	5,59	5,14	6,92	6,46	11,51	18,79	12,48
Wskaźnik zmian (%)										
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	87,6	97,7	77,1	87,5	93,3	100,3	115,1	95,0	103,1	89,0
<u>I-IX 2014</u> <u>I-IX 2013</u>	83,4	81,4	114,6	107,3	99,5	103,5	98,3	94,8	96,8	85,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2010 I-XII	7,52	17,37	18,38	17,91	44,75	36,45	42,46	2,57	0,50
2011 I-XII	7,25	21,82	18,97	18,71	49,39	43,02	36,71	2,50	0,85
2012 I-XII	13,25	22,56	19,76	19,42	42,27	44,64	47,68	3,35	0,97
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,2	49,9	45,44	50,36	3,21	1,17
2013 IX	9,11	19,72	20,27	19,33	50,92	45,60	50,83	2,88	-
X	10,40	22,59	20,23	18,89	50,95	47,00	47,15	2,73	-
XI	10,37	19,75	19,68	17,71	52,19	49,05	48,82	-	-
XII	10,39	19,43	19,72	16,87	53,92	48,98	46,24	2,73	-
2014 ^a I	10,13	23,18	19,31	15,48	54,23	48,83	43,07	2,58	-
II	9,80	23,48	19,78	16,33	54,92	49,12	43,43	2,63	1,89
III	9,78	18,78	19,57	17,23	55,17	48,68	47,48	2,57	1,64
IV	9,94	20,29	19,23	17,07	54,84	49,79	47,37	2,31	1,56
V	9,40	25,04	19,94	15,74	54,28	50,88	56,10	2,55	1,51
VI	9,44	19,95	14,97	16,75	53,30	50,38	70,03	2,60	1,31
VII	9,56	18,05	19,27	16,60	53,30	48,96	74,55	2,54	b.d.
VIII	9,52	20,83	20,35	20,77	53,70	49,11	67,56	2,40	b.d.
IX	10,09	18,83	15,79	20,54	54,25	49,53	60,19	2,34	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
<u>IX 2014</u> <u>IX 2013</u>	110,8	95,5	77,9	106,3	106,5	108,6	118,4	81,3	x
<u>I-IX 2014</u> <u>I-IX 2013</u>	86,1	101,3	91,3	92,4	111,4	112,2	104,7	76,6	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2010 I-XII	9,38	-	11,10	60%	10,80	62%	7,02	46%	6,41	69%	7,23	65%
2011 I-XII	11,46	-	12,31	59%	12,39	65%	8,60	-	7,56	75%	9,18	75%
2012 I-XII	11,41	-	12,31	56%	13,95	65%	9,26	-	9,20	73%	12,73	79%
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2013 X	11,01	-	13,19	60%	14,56	66%	8,90	-	9,78	75%	11,81	74%
XI	10,61	-	13,14	59%	14,57	67%	9,06	-	9,92	77%	11,49	72%
XII	10,55	-	13,17	60%	14,52	66%	9,32	-	9,92	77%	11,03	71%
2014 I	10,40	-	12,84	57%	14,51	66%	10,04	-	9,97	78%	10,98	71%
II	10,33	-	12,97	58%	14,56	67%	9,83	-	9,72	76%	10,68	69%
III	10,47	-	12,90	58%	14,65	67%	9,93	-	9,73	76%	10,69	70%
IV	10,48	-	13,06	59%	14,65	67%	9,85	-	9,69	76%	10,20	67%
V	10,63	-	12,62	57%	14,68	68%	9,84	-	9,83	77%	10,49	69%
VI	10,83	-	12,68	58%	14,19	65%	10,26	-	9,70	76%	10,43	69%
VII	10,77	-	12,62	57%	14,14	65%	10,19	-	9,68	76%	10,39	68%
VIII	10,80	-	12,56	57%	14,16	65%	10,18	-	9,72	76%	10,35	68%
IX	10,97	-	12,73	57%	14,16	65%	10,21	-	9,64	75%	10,26	68%
X	10,83	-	12,98	58%	14,16	65%	10,31	-	9,62	76%	10,22	67%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>X 2014</u> <u>X 2013</u>	98,4	x	98,4	x	97,3	x	115,8	x	98,4	x	86,5	x
<u>I-X 2014</u> <u>I-X 2013</u>	97,8	x	102,3	x	102,4	x	115,9	x	101,2	x	86,0	x

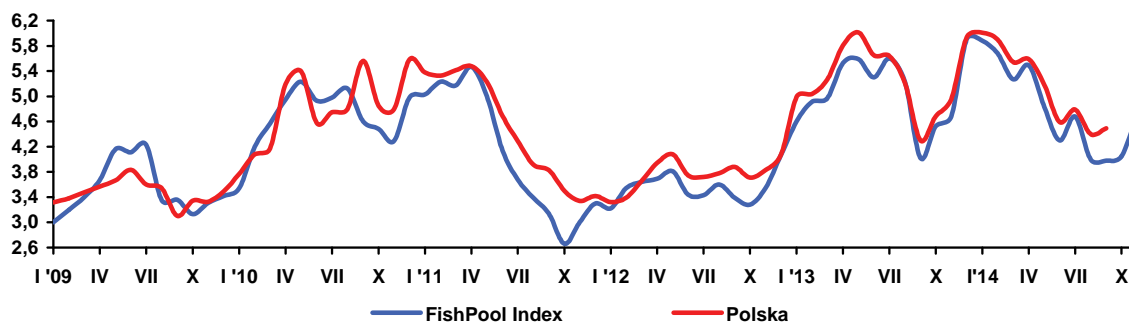
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

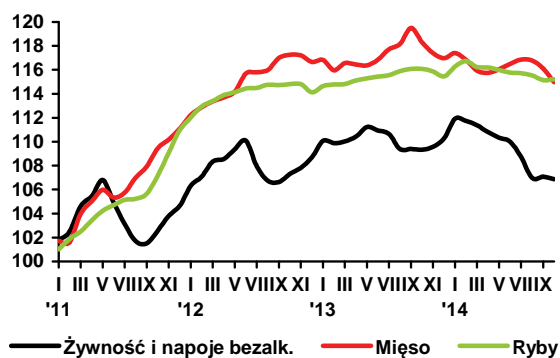
Miesiące	Filety mrożone			Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w śmietanie	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.		
2010I-XII	17,46	12,75	21,37	71,60	27,27	14,75	16,45	21,62	26,23	11,13	13,45
2011I-XII	18,93	12,97	23,70	74,89	30,38	16,07	17,52	22,61	26,88	12,31	14,52
2012I-XII	21,42	13,67	26,76	75,30	32,10	17,62	20,10	25,06	29,82	16,02	15,15
2013I-XII	21,83	13,20	26,65	75,70	31,94	16,54	20,95	27,50	33,41	16,05	14,60
2013 X	22,08	13,07	26,72	76,20	32,08	16,82	21,32	27,62	34,41	15,99	14,80
XI	21,87	13,01	26,66	76,40	32,27	16,93	21,30	27,94	34,35	15,99	14,79
XII	21,85	12,91	26,65	77,30	32,21	16,87	20,73	27,94	34,29	15,60	13,52
2014 I	21,87	12,84	26,18	77,90	32,14	16,91	20,90	28,19	34,12	15,55	13,85
II	21,85	12,74	26,25	78,70	32,07	16,95	21,10	28,19	34,23	15,56	14,25
III	21,79	12,63	26,31	77,70	31,79	16,80	21,03	28,00	34,29	15,33	14,36
IV	21,74	12,64	26,43	77,50	31,98	16,74	20,97	27,94	34,12	15,25	14,49
V	21,66	12,56	26,67	78,20	32,08	16,86	20,80	27,75	34,29	15,24	-
VI	21,66	12,50	26,85	78,00	31,87	16,87	20,62	27,69	34,18	15,21	-
VII	21,81	12,52	26,96	78,30	31,96	16,81	20,70	27,62	34,00	15,20	-
VIII	21,75	12,46	27,07	77,70	31,85	16,75	20,72	27,75	34,06	15,14	-
IX	21,74	12,42	27,40	76,90	31,57	16,62	20,77	27,94	33,88	15,16	-
X	21,76	12,49	27,57	76,60	31,71	16,66	20,90	27,75	33,94	15,16	14,43
Wskaźnik zmian (%)											
<u>X 2014</u> X 2013	98,6	95,6	103,2	100,5	98,8	99,0	98,0	100,5	98,6	94,8	97,5
<u>I-X 2014</u> I-X 2013	99,7	95,0	100,4	103,1	100,1	102,0	99,6	101,7	102,6	94,9	96,6

Źródło: Dane GUS.

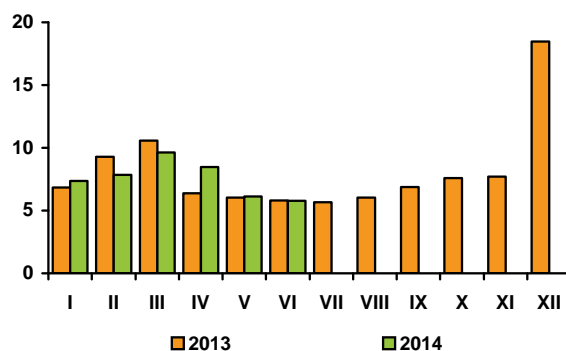
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

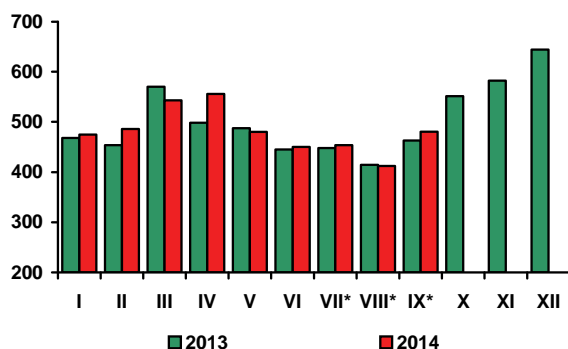
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2010=100)

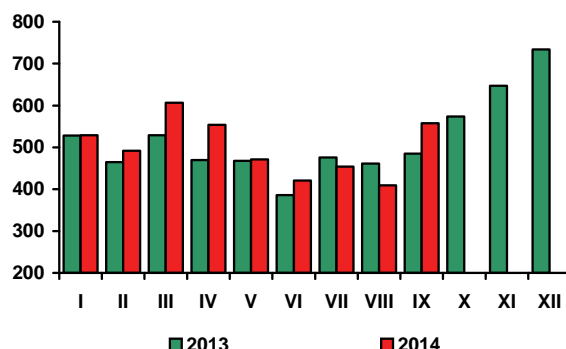
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* bez eksportu hurtowego w miesiącach VI-IX 2014

Źródło: Rys. 1-4 - European Price Report, rys. 5-6 - dane GUS, rys. 7-8 - dane CAAC.

W październiku 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się o 0,2%, wobec wzrostu o 0,1% we wrześniu, przy stabilizacji łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych. Najbardziej spadły ceny owoców (o 2,2%), cukru (o 1,5%) i mięsa (o 1,0%), w tym drobiowego o 2,6%, wieprzowego o 1,8% i wołowego o 0,4%. Istotnie zmniejszyły się ceny jabłek (o 10,8%) i owoców cytrusowych (o 9,8%), wzrosły natomiast ceny bananów (o 4,3%). Ceny makaronów, artykułów mleczarskich i tłuszczów jadalnych zmniejszyły się po 0,3%. Oleje roślinne potaniały o 0,9%, tłuszcze wieprzowe o 0,6%, masło o 0,2%, a margaryny oraz wędliny i pozostałe przetwory mięsne po 0,1%. Więcej niż we wrześniu konsumenci musieli natomiast płacić za warzywa (o 2,8%), ryż (o 1,3%), czekoladę (o 0,8%), jaja (o 0,3%), wyroby cukiernicze (o 0,2%) oraz pieczywo i ryby (po 0,1%).

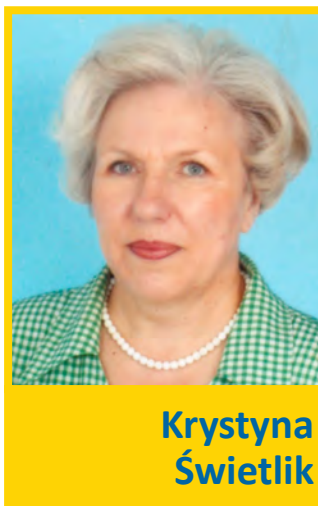
Utrzymujący się od lutego br. spadek krajowych cen żywności był efektem malejących cen surowców rolniczych, paliw i nośników energii, będących pochodną aktualnej sytuacji na światowych rynkach surowcowych związanej głównie z wyhamowaniem koniunktury w gospodarce globalnej. Taniejące surowce rolne, paliwa i nośniki energii przyczyniły się do spadku kosztów produkcji artykułów żywnościowych i transportu. Na dynamikę cen przełożyły się także skutki rosyjskiego embarga na polską żywność.

W październiku 2014 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych były o 2,2% niższe, w tym żywności o 2,4% niższe niż przed rokiem, przy stabilizacji cen napojów bezalkoholowych. Istotnie spadły ceny cukru (o 32,8%) i warzyw (o 9,6%, w tym ziemniaków o 42,1%, a warzyw świeżych o 4,1%). Ceny tłuszczów jadalnych zmały o 3,4%, w tym tłuszczów wieprzowych o 8,7%, olejów roślinnych o 4,3%, masła o 3,7%, a margaryn o 1,5%. Przeciętne ceny mięsa i przetworów mięsnych obniżyły się o 2,8%, w tym mięsa wieprzowego o 6,8%, drobiowego o 3,4% i wołowego o 1,5%, przy około 1,0% spadku cen wędlin. Spadek cen jaj wyniósł 2,6%, a owoców 1,3%. Potaniały zwłaszcza owoce krajowe, w tym najbardziej jabłka (o 26,4%), przy wzroście cen owoców południowych, w tym cytrusów o 7,4% i bananów o 9,6%. Ceny ryb i owoców morza obniżyły się o 1,0%. Łączne ceny pieczywa i produktów zbożowych nie uległy zmianie. Spadkowi cen ryżu (o 3,8%), mąki (o 2,6%), kasz i płatków (po ok. 1,0%) oraz pieczywa (o 0,1%) towarzyszył wzrost cen makaronów (o 0,4%), półproduktów mącznych (o 1,2% i pozostałych wyrobów piekarskich (o 0,9%).

W październiku br. więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za artykuły mleczarskie (o 1,0%, w tym sery twarogowe o 1,6%, śmietanę o 1,5%, mleko o 0,4%, a sery dojrzewające o 0,3%), lody (o 2,1%), czekoladę (o 1,9%), wyroby cukiernicze (o 0,5%) oraz dżemy, marmolady i miód (o 0,2%).

W okresie styczeń-październik 2014 r. średni poziom cen żywności i napojów bezalkoholowych był o 0,5% niższy niż w analogicznym okresie 2013 r., przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 0,1%. Istotnie podrożały napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 3,8%), towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii (o 1,6%, przy stabilizacji cen nośników energii), towarów i usług w zakresie restauracji i hoteli (o 1,5%) oraz związanych z rekreacją i kulturą (o 1,0%). Spadły ceny odzieży i obuwi (o 4,7%), towarów i usług związanych z edukacją (o 4,8%), łącznością (o 0,3%) oraz transportem (o 2,5%, w tym paliw do prywatnych środków transportu o 0,3%). Spośród artykułów żywnościowych najbardziej potaniały: cukier (o 28,1%), jaja (o 7,1%), tłuszcze wieprzowe (o 5,4%), ryż (o 3,4%), owoce (o 2,7%), oleje roślinne (o 2,6%), mąka i mięso surowe (po 2,3%, w tym mięso drobiowe o 2,9%, wieprzowe o 2,2%, a wołowe o 0,9%), margaryny (o 0,8%) i nieznacznie pieczywo (o 0,2%). Wydatnie natomiast podrożały artykuły mleczarskie (o 4,7%, w tym mleko pitne o 6,2%, sery dojrzewające i topione o 5,6%, śmietana o 5,0%, a twarogi o 2,8%) i masło (o 4,4%). Wzrosły także ceny makaronów (o 1,1%), wyrobów cukierniczych i wędlin (po 0,7%) oraz dżemów, marmolad i miodu (o 0,5%).

Spadek cen detalicznych żywności, wzrost siły nabywczej płac, rent i emerytur oraz pozytywne tendencje na rynku pracy sprzyjały **wzrostowi popytu na żywność.** W październiku br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 3,8% wyższe, a w okresie styczeń-październik br. o 3,9% wyższe niż w analogicznych okresach 2013 r. Spadek cen konsumpcyjnych wpłynął na wzrost siły nabywczej płac: w październiku br. o 4,3% oraz w okresie styczeń-październik br. o 3,8% w ujęciu rocznym. W tempie zbliżonym do wzrostu realnych płac zwiększyła się siła nabywczą

**Krystyna
Świetlik**

**Paweł
Wyrzykowski**

emerytur i rent brutto w systemie pracowniczym. W październiku br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 0,8% większe, a w okresie dziesięciu miesięcy br. - o 0,6% większe niż odpowiednio rok wcześniej.

W październiku 2014 r., w porównaniu z październikiem 2013 r., **sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych,** w cenach stałych, zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe o liczbie pracujących powyżej 9 osób zwiększyła się o 6,6%, a w okresie styczeń-wrzesień br. była o 4,3% większa niż przed rokiem, wobec wzrostów odpowiednio o 2,9% i 0,1% rok wcześniej.

Można przypuszczać, że do końca roku ceny żywności będą pozostawać na niższym niż przed rokiem poziomie. Utrzyma się dodatnia dynamika sprzedaży detalicznej żywności podtrzymywana przez spodziewane ożywienie popytu w okresie przedświątecznym.

Według metodologii Eurostatu, w październiku 2014 r. w UE-28 inflacja w ujęciu średniorocznym wyniosła 0,5%, a w strefie euro 0,2%, podczas gdy w Polsce ceny towarów i usług konsumpcyjnych obniżyły się o 0,3%. W UE-28 ceny żywności i napojów bezalkoholowych od maja 2014 r. utrzymują się na niższym poziomie niż w roku poprzednim. W październiku br. w UE-28 ich spadek w ujęciu rocznym wyniósł 0,2%, a w Polsce 2,2%. Tylko w Irlandii ceny żywności i napojów bezalkoholowych obniżyły się bardziej niż w naszym kraju - o 2,8%. W Chorwacji, podobnie jak w Polsce, żywność i napoje bezalkoholowe potaniały o 2,2%, na Słowacji o 1,5%, na Cyprze o 1,2%, a w Grecji oraz na Łotwie po 1,1%. Największy ich wzrost odnotowano natomiast w Czechach (o 3,0%), Austrii (o 1,5%) i Szwecji (o 1,3%). Obniżyły się ceny olejów i tłuszczów (o 3,8%), warzyw (o 1,6%), owoców, cukru i wyrobów cukierniczych (po 0,7%), mięsa (0,4%) oraz chleba i produktów zbożowych (o 0,1%). Zwykowały natomiast ceny mleka, serów i jaj (o 1,5%) oraz ryb i owoców morza (o 1,3%).

Według FAO w październiku 2014 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 0,2%. Istotnie potaniały produkty mleczarskie (o 1,9%), w tym zwłaszcza masło i mleko w proszku. Październik był ósmym kolejnym miesiącem spadku cen tych produktów. Zmały również ceny produktów mięsnych (o 1,1%), w tym głównie wieprzowiny i wołowiny. Wzrosły natomiast ceny cukru (o 4,2%) z powodu mniejszych niż oczekiwano plonów na obszarach objętych suszą w Brazylii. Oleje roślinne podrożały (po raz pierwszy od kwietnia br.) o 1,0%. Zdecydowało o tym zmniejszenie produkcji oleju palmowego w Malezji i Indonezji połączone z ożywieniem globalnego popytu oraz mniejsze niż przewidywano zbiory słonecznika w regionie Morza Czarnego. Artykuły zbożowe podrożały o 0,2%.

W październiku 2014 r., przeciętny światowy poziom cen żywności był o 6,9% niższy niż w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Zdecydował o tym spadek cen artykułów mleczarskich o 26,9%, olejów roślinnych o 12,9%, cukru o 10,3% i artykułów zbożowych o 9,3%, przy wzroście cen artykułów mięsnych o 11,5%.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w październiku 2014 r.

Wyszczególnienie	X 2014			I – X 2014
	IX 2014 =100	X 2013=100	XIII 2013 = 100	I – X 2013 = 100
OGÓŁEM	100,0	99,4	99,5	100,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	99,8	97,8	96,9	99,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,0	103,6	103,5	103,8
Odzież i obuwie	103,4	95,4	96,2	95,3
Mieszkanie	100,1	100,5	100,4	101,3
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,1	100,6	100,5	101,6
w tym nośniki energii	100,2	100,4	100,1	100,0
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,1	100,0	100,0	99,9
Zdrowie	99,6	100,7	99,5	100,3
Transport	99,2	97,0	97,8	98,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	99,0	95,9	97,5	97,5
Łączność	99,7	99,6	103,7	99,7
Rekreacja i kultura	99,7	100,1	101,0	101,0
Edukacja	100,6	101,3	101,2	95,2
Restauracje i hotele	100,0	101,3	101,2	101,5
Inne towary i usługi	99,8	99,5	99,6	99,8

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w październiku 2014 r.

Wyszczególnienie	X 2014			I-X 2014
	IX 2014 = 100	X 2013=100	XII 2013=100	I-X 2013=100
Żywność (bez napojów)	99,8	97,6	96,5	99,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,1	100,0	100,0	100,1
Pieczywo	100,1	99,9	99,9	99,8
Ryż	101,3	96,2	97,3	96,6
Makarony	99,7	100,4	99,8	101,1
Mięso i przetwory	99,0	97,2	98,3	99,2
Mięso wieprzowe	98,2	93,2	94,4	97,8
Mięso wołowe	99,6	98,5	98,3	99,1
Drób	97,4	96,6	100,4	97,1
Przetwory mięsne i wędliny	99,9	99,1	99,3	100,6
Ryby i owoce morza	100,1	99,0	99,8	100,1
Mleko, sery i jaja	99,8	100,5	99,6	102,9
Artykuły mleczarskie	99,7	101,0	99,8	104,7
Mleko	99,4	100,4	99,5	106,2
Sery twarogowe	100,0	101,6	101,0	102,8
Sery dojrzewające i topione	99,8	100,3	98,2	105,6
Jaja	100,3	97,4	97,8	92,9
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,7	96,6	97,0	100,6
Masło	99,8	96,3	95,0	104,4
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	99,4	91,3	91,4	94,6
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,9	98,5	100,9	99,2
Oleje roślinne	99,1	95,7	96,7	97,4
Owoce	97,8	98,7	98,6	97,3
Jabłka	89,2	73,6	73,9	91,9
Owoce cytrusowe	90,2	107,4	132,6	97,0
Banany	104,3	109,6	105,0	101,6
Warzywa	102,8	90,4	79,5	97,9
Ziemniaki	93,5	57,9	55,1	101,3
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,9	93,2	94,5	93,5
Cukier	98,5	67,2	71,0	71,9
Napoje bezalkoholowe	100,0	100,2	100,5	99,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	101,7	100,7	102,1	100,8	101,3	98,2	98,3	98,6	99,8	101,0	101,2	100,8
	2012	101,6	100,7	101,2	100,2	100,8	100,7	98,0	98,9	99,9	100,6	100,5	100,8
	2013	101,3	98,8	100,1	100,4	100,7	99,7	99,7	98,8	100,0	99,9	100,2	100,7
	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8		
Pieczywo i produkty zbożowe	2011	100,9	101,2	102,0	100,4	100,4	100,1	100,0	100,1	100,1	100,5	100,2	100,0
	2012	100,4	100,1	100,2	100,3	100,2	100,1	100,0	100,2	100,0	100,1	100,1	100,0
	2013	100,4	100,2	99,9	100,1	100,0	99,9	100,2	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0
	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1		
Mięso	2011	101,7	99,9	102,3	101,0	100,9	99,4	100,4	101,2	100,8	101,4	100,7	100,8
	2012	101,0	100,6	100,4	100,3	100,4	101,3	100,1	100,2	100,9	100,2	100,0	99,5
	2013	100,2	99,3	100,5	99,9	99,9	100,4	100,7	100,4	101,1	99,0	99,2	99,6
	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0		
Ryby i owoce morza	2011	101,0	100,9	100,6	100,9	100,8	100,5	100,4	100,1	100,4	101,4	101,8	101,8
	2012	100,0	100,8	100,4	100,9	100,2	100,3	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	99,4
	2013	100,4	100,1	100,0	100,3	100,2	100,1	100,1	100,3	100,2	100,0	99,8	99,7
	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1		
Mleko, sery, jaja	2011	100,6	100,2	100,6	100,3	100,3	100,0	100,4	100,4	100,2	100,6	100,5	100,8
	2012	100,8	100,6	103,8	101,7	98,9	99,0	99,6	99,6	100,0	100,3	100,3	100,3
	2013	100,4	100,1	99,6	99,7	99,7	99,7	100,2	100,1	101,0	100,8	100,5	100,5
	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8		
Tłuszcze	2011	100,6	100,3	101,6	100,6	100,9	100,9	100,8	101,0	100,0	100,6	100,9	100,7
	2012	100,7	100,0	100,5	99,0	99,2	99,2	100,0	99,4	100,1	101,2	100,4	100,3
	2013	100,9	99,8	99,4	99,9	100,4	100,6	100,4	100,8	100,7	100,4	100,1	99,5
	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7		
Owoce	2011	100,7	101,6	100,2	99,6	106,0	101,6	98,2	88,3	93,8	100,6	100,5	100,1
	2012	107,5	101,8	99,2	102,3	103,4	107,5	98,0	91,6	95,9	100,0	97,8	101,0
	2013	105,7	99,8	98,3	102,9	106,5	105,0	98,4	95,0	93,5	95,0	99,5	100,3
	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8		
Warzywa	2011	105,1	100,9	101,6	102,7	105,4	85,6	82,4	86,1	98,3	103,5	109,1	104,7
	2012	106,8	103,0	104,0	97,0	106,2	100,2	80,7	91,0	97,9	105,6	106,8	111,9
	2013	107,3	100,0	102,5	102,4	104,5	94,7	95,9	89,7	99,1	103,9	104,5	108,9
	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8		
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	101,7	102,7	111,4	101,5	97,8	97,5	99,0	99,8	99,7	100,7	100,5	100,2
	2012	100,4	100,5	100,3	100,5	100,1	100,2	100,2	100,1	100,3	100,0	99,8	99,5
	2013	100,3	99,4	99,7	100,0	99,7	99,7	99,3	99,4	99,8	99,6	99,8	98,7
	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9		
Cukier	2011	104,0	109,6	139,4	104,7	92,8	92,3	95,7	98,1	98,0	100,6	101,0	100,3
	2012	99,8	100,6	100,1	100,5	99,8	100,0	100,0	99,9	100,4	99,9	99,6	99,3
	2013	99,9	98,7	99,2	99,4	99,3	98,7	96,3	97,2	98,9	98,8	98,0	96,7
	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	101,2	100,2	100,9	100,5	100,6	99,6	99,7	100,0	100,1	100,7	100,7	100,4
	2012	100,7	100,4	100,5	100,6	100,2	100,2	99,5	99,7	100,1	100,4	100,1	100,1
	2013	100,1	100,0	100,2	100,4	99,9	100,0	100,3	99,7	100,1	100,2	99,8	100,1
	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0		
III. Średnia płaca ^a	2011	88,1	100,9	106,2	99,0	96,8	103,3	100,3	99,4	99,7	101,0	101,8	109,0
	2012	91,3	97,3	105,7	98,7	97,3	103,8	98,5	99,6	98,8	102,1	101,7	108,8
	2013	89,5	100,8	103,3	99,9	96,6	102,9	100,6	98,2	100,3	101,7	101,7	108,3
	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1		

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

Wyszczególnienie	Miesiące												
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2011	104,8	105,0	106,8	107,2	108,8	106,4	105,3	104,5	103,3	104,1	104,6	104,7
	2012	104,5	104,5	103,7	103,2	102,7	105,4	105,0	105,3	105,3	104,7	103,9	103,9
	2013	103,5	102,5	101,5	101,7	101,6	100,7	102,5	102,5	102,6	101,9	101,7	101,5
	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	100,0	97,8		
Pieczywo i produkty zbozowe	2011	107,4	108,7	110,7	111,3	111,7	111,9	111,9	111,7	108,0	106,8	106,5	106,2
	2012	105,6	104,5	102,8	102,6	102,4	102,4	102,4	102,4	102,3	101,9	101,9	101,9
	2013	101,9	101,9	101,6	101,4	101,2	100,9	101,1	100,7	100,7	100,6	100,5	100,4
	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0		
Mięso	2011	100,3	101,0	103,7	104,9	106,1	103,7	104,2	104,5	105,6	108,2	109,8	111,1
	2012	110,3	111,1	109,1	108,3	107,8	109,8	109,5	108,4	108,4	107,2	106,4	105,0
	2013	104,1	102,7	102,8	102,4	101,9	100,9	101,6	101,8	102,1	100,9	100,1	100,3
	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2		
Ryby i owoce morza	2011	103,0	103,6	104,2	105,1	105,9	106,1	106,4	106,2	106,2	107,4	109,2	111,0
	2012	110,9	110,9	110,6	110,1	109,5	109,3	108,9	109,0	108,6	107,1	105,3	102,8
	2013	102,2	101,5	101,2	101,0	101,0	100,8	100,9	100,9	101,1	101,1	100,9	101,2
	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0			
Mleko, sery, jaja	2011	102,1	102,2	103,1	103,1	103,2	103,4	103,9	104,1	104,0	104,1	104,6	105,1
	2012	105,3	105,8	109,1	110,6	109,1	104,8	107,2	106,3	106,0	105,7	105,5	104,9
	2013	104,4	103,8	99,7	97,8	98,5	99,2	99,7	100,2	101,2	101,8	102,0	102,2
	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5		
Tłuszcze	2011	102,3	103,6	106,5	107,9	108,8	108,8	108,5	109,2	108,6	108,4	109,0	109,7
	2012	109,8	109,4	108,2	106,4	104,6	102,9	102,0	100,4	100,2	100,8	100,4	100,0
	2013	100,3	100,1	99,0	99,9	101,0	102,4	102,9	104,3	104,9	104,1	103,8	103,0
	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6		
Owoce	2011	117,8	120,1	120,7	117,8	122,2	120,4	115,2	100,2	94,2	96,4	96,9	94,9
	2012	97,2	97,3	96,6	99,4	97,3	103,4	103,4	106,3	107,8	106,7	103,8	105,0
	2013	102,7	101,8	101,0	101,4	104,5	102,1	102,3	106,5	104,3	99,2	100,8	99,7
	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7		
Warzywa	2011	113,5	108,7	105,3	104,6	112,8	97,9	87,3	84,9	81,9	82,8	84,2	82,2
	2012	83,6	85,7	88,1	83,1	84,4	99,8	97,5	103,4	102,8	104,0	101,0	107,2
	2013	107,8	104,6	103,0	108,8	106,9	101,2	120,3	118,3	119,6	117,8	115,3	112,3
	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4		
Cukier i wyroby cukiernicze	2011	104,8	107,9	120,7	123,1	120,5	117,4	116,3	114,2	110,8	111,2	112,1	112,6
	2012	110,6	108,5	98,7	97,8	99,9	102,3	103,4	103,6	104,2	103,4	102,8	102,0
	2013	101,9	100,9	100,2	99,7	99,2	98,8	97,8	97,1	96,6	96,5	96,2	95,4
	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2		
Cukier	2011	112,4	125,3	178,7	191,7	179,7	166,7	161,0	148,3	131,3	130,3	133,4	133,7
	2012	128,4	117,8	84,6	81,2	87,3	94,6	98,8	100,7	103,1	102,4	101,0	99,9
	2013	100,0	98,1	97,2	96,1	95,7	94,4	90,9	88,4	87,1	86,1	84,6	82,4
	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2		
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2011	103,8	103,6	104,3	104,5	105,0	104,2	104,1	104,3	103,9	104,3	104,8	104,6
	2012	104,1	104,3	103,9	104,0	103,6	104,3	104,0	103,8	103,8	103,4	102,8	102,4
	2013	101,7	101,3	101,0	100,8	100,5	100,2	101,1	101,1	101,0	100,8	100,6	100,7
	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4		
III. Średnia płaca ^a	2011	105,0	104,1	104,0	105,9	104,1	105,8	105,2	105,4	105,2	105,1	104,4	104,4
	2012	108,1	104,3	103,8	103,4	103,8	104,3	102,4	102,7	101,6	102,8	102,7	102,4
	2013	100,4	104,0	101,6	103,0	102,3	101,4	103,5	102,0	103,6	103,1	103,1	102,7
	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8		

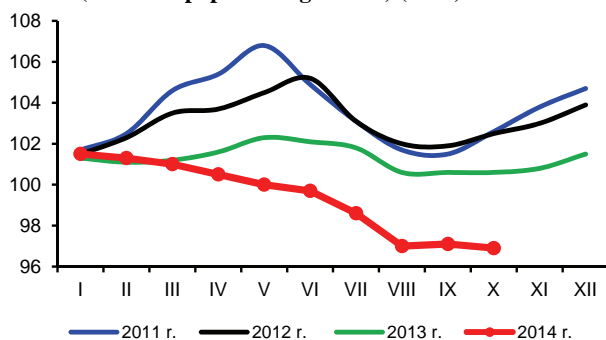
^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

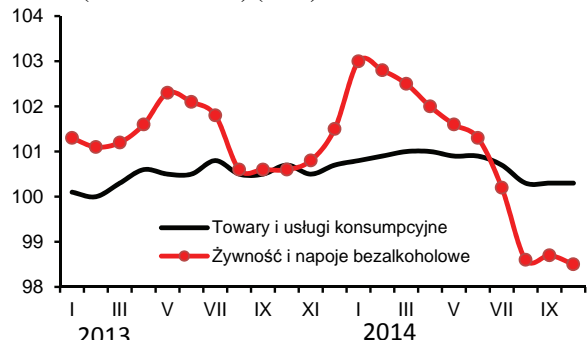
Wyszczególnienie a – 2013 r. b – 2014 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	4,27	4,27	4,25	4,25	4,19	4,16	4,12	4,08	4,08	4,07	4,03	4,01
	b	4,03	4,03	4,02	4,00	3,95	3,91	3,86	3,86	3,82	3,85		
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,26	2,26	2,25	2,25	2,25	2,24	2,24	2,23	2,23	2,23	2,22	2,22
	b	2,22	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20	2,20		
Makaron – 250 g	a	2,28	2,28	2,28	2,27	2,26	2,26	2,27	2,28	2,27	2,27	2,28	2,27
	b	2,28	2,30	2,28	2,27	2,27	2,27	2,26	2,25	2,26	2,27		
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,42	2,45	2,47	2,47	2,50	2,50	2,54	2,52	2,52	2,52	2,51	2,49
	b	2,50	2,49	2,49	2,40	2,46	2,47	2,45	2,46	2,45	2,44		
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,30	26,24	26,19	26,14	26,30	26,17	26,27	26,29	26,37	26,44	26,58	26,40
	b	26,37	26,31	26,22	26,26	26,32	26,18	26,24	26,22	26,19	26,10		
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	33,97	33,78	33,56	33,60	33,49	33,44	33,29	33,09	33,30	33,42	33,35	33,39
	b	33,71	33,38	33,13	33,06	33,31	32,97	32,90	32,49	32,64	32,53		
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg	a	15,84	15,27	15,16	15,21	15,13	15,16	15,47	15,62	16,06	15,73	15,57	15,51
	b	15,43	15,01	14,53	14,76	15,02	15,03	15,23	15,08	14,93	14,59		
Kurczę patroszone – 1 kg	a	7,33	7,29	7,67	7,66	7,64	7,85	8,08	7,96	7,94	7,28	6,95	6,94
	b	7,20	7,31	7,47	7,32	7,31	7,63	7,56	7,75	7,39	7,15		
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	23,78	23,77	23,78	23,80	23,80	24,09	24,18	24,36	24,62	24,50	24,51
	b	24,49	24,47	24,49	24,55	24,57	24,32	24,40	24,47	24,37	24,24		
Kielbasa „Toruńska” – 1kg	a	16,07	16,04	16,11	15,99	15,87	16,11	15,85	15,93	16,08	16,11	15,97	15,72
	b	15,90	15,83	15,84	15,87	15,80	15,75	15,90	15,80	15,98	15,94		
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	21,60	21,63	21,77	21,82	21,73	21,81	21,82	21,91	22,02	22,08	21,87	21,85
	b	21,87	21,85	21,79	21,74	21,66	21,66	21,81	21,75	21,74	21,76		
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,72	2,76	2,75	2,76	2,76	2,76	2,79	2,79	2,84	2,89	2,91	2,93
	b	2,98	3,01	3,05	3,00	3,01	3,03	3,00	2,98	2,95	2,94		
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,01	1,01	1,01	1,01	1,00	1,00	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
	b	1,03	1,04	1,03	1,03	1,01	1,01	1,02	1,03	1,03	1,04		
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	12,85	12,84	12,85	12,91	12,92	12,91	12,92	12,94	13,09	13,18	13,12	13,27
	b	13,36	13,48	13,53	13,47	13,52	13,46	13,49	13,44	13,51	13,45		
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	20,03	20,05	20,01	20,06	20,25	20,35	20,71	21,02	21,52	22,11	22,59	22,65
	b	23,15	23,35	23,30	22,98	22,45	21,99	21,67	21,60	21,32	20,92		
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 500g	a	5,77	5,76	5,71	5,77	5,76	5,77	5,83	5,85	5,91	5,97	6,09	6,08
	b	6,15	6,16	6,25	6,23	6,23	6,22	6,26	6,23	6,24	6,19		
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,60	0,60	0,59	0,58	0,57	0,55	0,55	0,54	0,54	0,53	0,53	0,53
	b	0,54	0,53	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51	0,51		
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	4,36	4,35	4,31	4,31	4,34	4,41	4,45	4,54	4,62	4,67	4,70	4,74
	b	4,76	4,75	4,74	4,66	4,68	4,60	4,61	4,57	4,49	4,49		
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,96	4,00	4,02	4,08	4,08	4,06	4,08	4,07	4,11	4,12	4,09	4,09
	b	4,09	4,08	4,04	4,08	4,10	4,05	4,05	4,02	4,03	4,05		
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	7,01	6,95	6,90	6,90	6,90	6,86	6,92	6,91	6,91	6,84	6,72	6,58
	b	6,66	6,59	6,52	6,42	6,47	6,37	6,32	6,23	6,18	6,11		
Ślonina – 1 kg	a	7,19	7,17	7,14	7,03	6,87	6,85	6,83	6,89	7,04	7,03	6,99	7,01
	b	7,00	6,93	6,67	6,55	6,43	6,34	6,35	6,29	6,30	6,25		
Smalec bez dodatków – 250 g	a	2,03	1,99	1,99	1,98	1,96	1,96	1,95	1,95	1,97	1,97	1,98	1,97
	b	1,93	1,92	1,90	1,89	1,88	1,86	1,86	1,84	1,83	1,83		
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	3,92	3,86	3,83	3,81	3,78	3,72	3,57	3,46	3,41	3,35	3,28	3,17
	b	3,11	2,99	2,87	2,65	2,58	2,48	2,39	2,30	2,23	2,19		
Jabłka – 1 kg	a	2,38	2,40	2,42	2,51	3,02	3,62	3,93	3,91	3,11	2,72	2,66	2,67
	b	2,71	2,77	2,78	2,77	2,93	3,03	3,17	2,85	2,25	2,00		

Źródło: Dane GUS

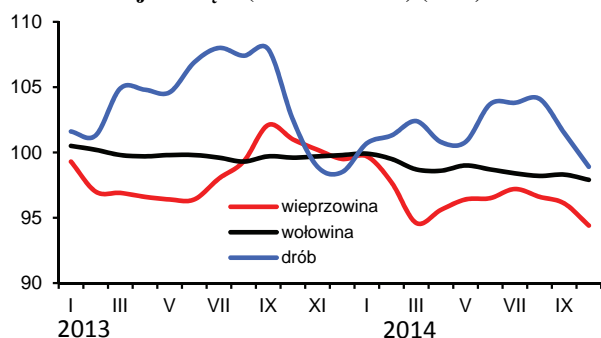
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

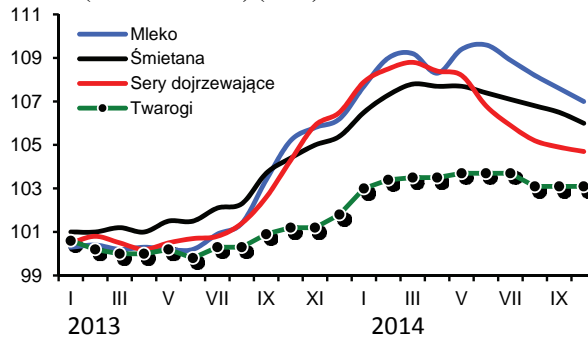
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2012 = 100) (w %)

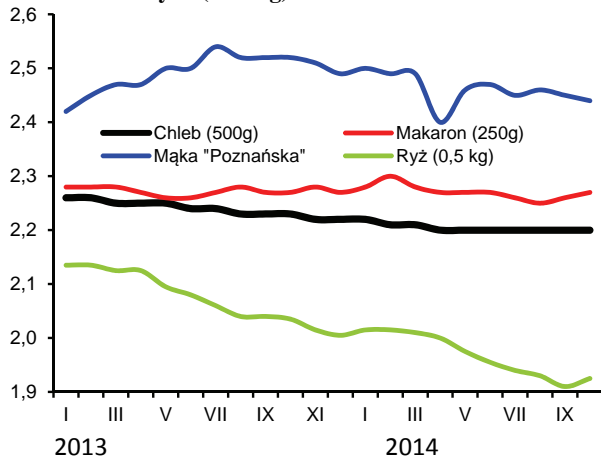
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2012 = 100) (w %)

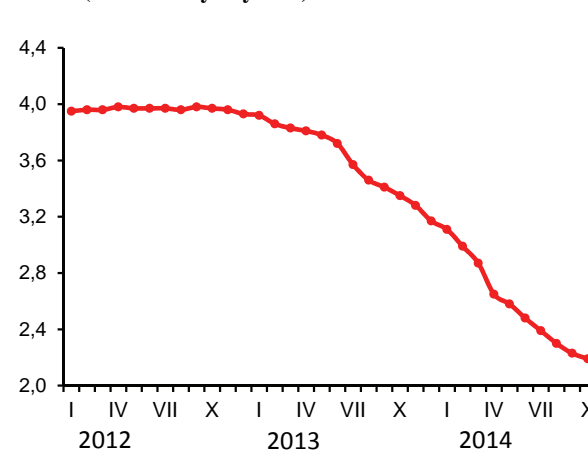
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2012 = 100) (w %)

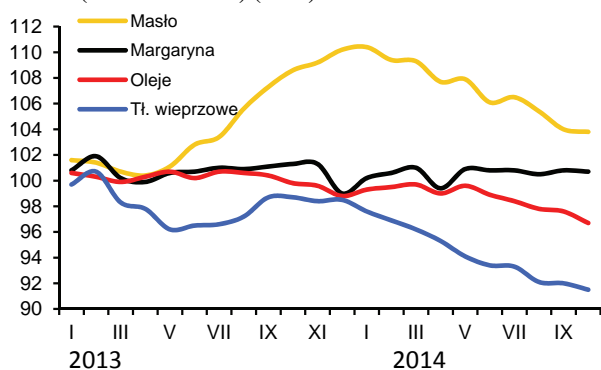
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w zł/kg)

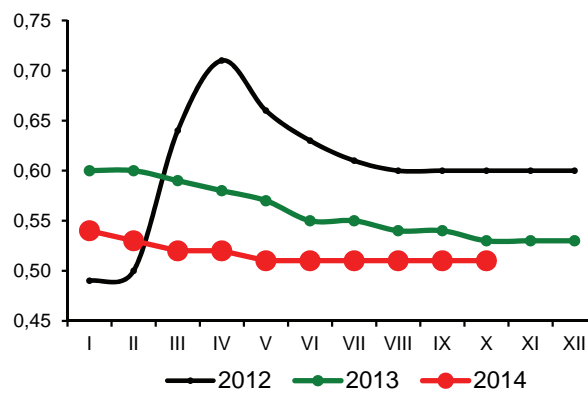
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2012 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

W październiku 2014 r. zmalał popyt na podstawowe środki produkcji dla rolnictwa, co przełożyło się na spadki cen. Obniżono przede wszystkim ceny nawozów mineralnych oraz bezpośrednich nośników energii. Zmiany cen pozostałych środków produkcji były niewielkie. Relacje cen środków produkcji do cen zbóż uległy dalszemu pogorszeniu.

Popyt na nawozy mineralne w październiku był niewielki, co skutkowało wprowadzeniem sezonowych obniżek cen. Średnie ceny zostały obniżone o 0,4% w stosunku do poprzedniego miesiąca. Najbardziej potaniał superfosfat potrójny (o 1,0%). Ceny nawozów mineralnych w październiku 2014 r. były średnio o 9,0% niższe niż przed rokiem, przy czym najbardziej zmalała cena polifoski (o 12,5%) oraz superfosfatu potrójnego (o 12,2%). Stosunkowo najmniej w ujęciu rocznym potaniały nawozy azotowe, np. saletra amonowa o 2,2%, a saletrzak o 4,6%. Do końca 2014 r. spodziewane są dalsze obniżki cen, natomiast w pierwszych miesiącach 2015 r. w okresie zwiększonego popytu spadek cen prawdopodobnie będzie zahamowany. Nie należy się spodziewać sezonowych wzrostów cen w okresie wiosennym, głównie z powodu wyraźnego spadku światowych cen nawozów mineralnych, także pogorszenia oświetlenia stosowania nawozów m.in. na skutek niskich cen zbóż.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż pogorszyły się w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na zakup 1 kg NPK należało w październiku 2014 r. przeznaczyć równowartość 6,1 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg więcej niż miesiąc wcześniej oraz o 0,4 kg więcej w porównaniu do października 2013 r. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym pozostała sól potasowa (równowartość 4,5 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (7,6 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej również uległy pogorszeniu w porównaniu z miesiącem poprzednim. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 82 kg żywca wieprzowego, czyli o 5 kg więcej niż w miesiącu poprzednim oraz o 10 kg więcej niż przed rokiem.

Ceny nawozów wapniowych wzrosły w październiku o 2,5%, jednak wciąż były o 5,2% niższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W październiku 2014 r. potaniały nawozy mineralne w handlu światowym. Średni spadek ich cen wyniósł 0,4%¹, w tym fosforan amonu² potaniał o 3,1%, a mocznik³ o 1,4%. Ceny pozostałych nawozów mineralnych pozostały na poziomie poprzedniego miesiąca. Powodem obniżek są malejące ceny energii, które zmniejszają koszty produkcji i transportu nawozów. Ceny nawozów mineralnych w październiku 2014 r. były średnio o 3,7% wyższe niż rok wcześniej. Sól potasowa⁴ potaniała w tym czasie o 20,0%, ale mocznik zdrożał o 7,3%, a fosforan amonu i superfosfat potrójny⁵ odpowiednio o 23,6 i 32,3%.

Na rynku bezpośrednich nośników energii obserwowano obniżki cen, które wynikały przede wszystkim z wyraźnego spadku cen ropy naftowej na światowych rynkach. Ceny bezpośrednich nośników energii obniżono średnio o 0,6%, w tym olej opałowy potaniał o 2,9%, benzyna o 0,9%, a olej napędowy o 0,8%. W ciągu 12 miesięcy ceny obniżono średnio o 2,2%. Najbardziej w tym czasie potaniał koks opałowy (o 8,5%) oraz olej napędowy (o 6,6%).

Na światowych rynkach surowców energetycznych w październiku 2014 r. nastąpił wyraźny spadek cen, który wynikał przede wszystkim z gwałtownego obniżenia cen

Aldon Zalewski

Arkadiusz Zalewski

ropy naftowej. Ceny zmalały średnio o 8,9%⁶, w tym ropy Brent o 10,3%. Obserwowany spadek cen ropy naftowej na światowych rynkach wynika przede wszystkim z wyraźnego wzrostu zapasów pod wpływem dynamicznego wzrostu wydobycia ropy w USA z złóż łupkowych oraz słabnącego popytu spowodowanego niższym tempem wzrostu gospodarczego Chin i Europy. W ciągu 12 miesięcy ceny bezpośrednich nośników energii zmalały o 17,1%, w tym ropy Brent o 20,3%, a gazu ziemnego⁷ o 4,4%.

Na rynku materiałów budowlanych, środków ochrony roślin oraz maszyn rolniczych październikowe zmiany cen były niewielkie. W ujęciu rocznym maszyny rolnicze podrożały o 1,7%, środki ochrony roślin o 1,1%, a ceny materiałów budowlanych zostały obniżone średnio o 0,3%.

- 1 Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy
- 2 Notowania fob US Gulf
- 3 Notowania fob Yuzhnyy
- 4 Notowania fob Vancouver
- 5 Notowania fob Tunis
- 6 Na podstawie indeksu zmian cen energii obliczanego przez Bank Światowy
- 7 Na podstawie indeksu zmian cen gazu ziemnego obliczanego przez Bank Światowy

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		X 2013	XII 2013	X 2014	X 2014 IX 2014	X 2014 XII 2013	X 2014 X 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	126,72	125,00	120,88	99,4	96,7	95,4	6,93	0,94
Saletra amonowa 34%N	„	143,2	141,44	140,00	99,4	99,0	97,8	6,61	0,89
Mocznik 46%N	„	175,04	170,32	157,56	99,8	92,5	90,0	5,50	0,74
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	105,44	102,16	95,04	99,5	93,0	90,1	7,63	1,03
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	185,20	178,96	162,64	99,0	90,9	87,8	6,53	0,88
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	„	229,32	220,00	209,04	100,4	95,0	91,2	5,24	0,71
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	191,64	184,72	168,52	100,0	91,2	87,9	4,51	0,61
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	223,08	214,08	195,24	99,6	91,2	87,5	5,60	0,76
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	78,28	77,32	74,23	97,5	96,0	94,8	1,99	0,27

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		X 2013	XII 2013	X 2014	X 2014 IX 2014	X 2014 XII 2013	X 2014 X 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	43,68	43,26	43,72	100,0	101,1	100,1	70,18	9,48
Dursban 480 EC	1 l	52,13	52,10	52,23	99,9	100,2	100,2	83,84	11,33
Decis Mega 50 EW	250 ml	33,96	33,82	35,07	100,0	103,7	103,3	56,29	7,61
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	36,47	36,35	36,91	99,5	101,5	101,2	59,25	8,01
Gwarant 500 SC	1 l	56,53	55,95	53,95	100,1	96,4	95,4	86,60	11,70
Miedzian 50 WP	1,5 kg	63,35	63,06	64,66	100,3	102,5	102,1	103,79	14,03
Roundup	1 l	33,87	33,58	34,89	99,9	103,9	103,0	56,00	7,57
Granstar Ultra SX 50 SG	40 g	41,76	41,95	42,26	100,3	100,7	101,2	67,83	9,17
Fusilade Forte	1 l	128,48	126,17	130,43	99,9	103,4	101,5	209,36	28,29
Chwastox Extra 300 SL	1 l	17,97	17,89	18,20	100,1	101,7	101,3	29,21	3,95
Środek gryzoniobójczy	1 kg	32,95	32,84	33,83	100,6	103,0	102,7	54,30	7,34

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		X 2013	XII 2013	X 2014	X 2014 IX 2014	X 2014 XII 2013	X 2014 X 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	789,62	795,41	778,34	101,1	97,9	98,6	1249,34	168,84
Koks opałowy	t	1168,97	1159,43	1069,54	98,9	92,2	91,5	1716,76	232,00
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,53	5,38	5,29	99,1	98,3	95,7	8,49	1,15
Olej napędowy	1 l	5,59	5,46	5,22	99,2	95,6	93,4	8,38	1,13
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,91	3,89	3,66	97,1	94,1	93,6	5,87	0,79
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,52	2,68	2,58	98,1	96,3	102,4	4,14	0,56
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	34,63	34,55	33,71	99,9	97,6	97,3	54,11	7,31
Olej silnikowy „Lotos Mineral Control 15W/40”	1 l	17,26	17,41	17,36	100,1	99,7	100,6	27,87	3,77
Smar stały wielofunkcyjny	0,9 kg	15,12	15,11	15,59	100,1	103,2	103,1	25,02	3,38
Płyn do chłodnic „Pettygo”	1 l	12,3	12,35	12,48	100,1	101,1	101,5	20,03	2,71
Energia elektryczna	10 kWh	6,64	6,64	6,49	100,0	97,7	97,7	10,42	1,41

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		X 2013	XII 2013	X 2014	X 2014 IX 2014	X 2014 XII 2013	X 2014 X 2013	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	22,64	22,46	22,14	99,5	98,6	97,8	35,54	4,80
Wapno	1 t	558,52	561,10	570,44	99,9	101,7	102,1	915,63	123,74
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	157,65	159,16	159,44	99,7	100,2	101,1	255,92	34,59
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3512,19	3508,93	3453,02	99,8	98,4	98,3	5542,57	749,03
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,79	13,79	13,62	99,6	98,8	98,8	21,86	2,95
Dwuteownik gruby	1 t	3629,29	3613,07	3533,27	100,2	97,8	97,4	5671,38	766,44
Blacha dachowa	1 m ²	30,1	29,96	29,53	99,9	98,6	98,1	47,40	6,41
Tynk „Atlas”	25 kg	51,54	53,07	52,05	101,1	98,1	101,0	83,55	11,29
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,17	1,16	1,18	100,0	101,7	100,9	1,89	0,26
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	700,24	694,84	700,72	100,3	100,8	100,1	1124,75	152,00
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	718,95	723,28	723,10	100,2	100,0	100,6	1160,67	156,85
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	85,02	84,95	81,29	99,5	95,7	95,6	130,48	17,63
Okno drewniane szklone	1 szt.	1734,93	1739,89	1764,99	100,1	101,4	101,7	2833,05	382,86
Drzwi płytowe 2000x800 mm zew.	1 szt.	1610,89	1602,06	1638,62	100,0	102,3	101,7	2630,21	355,45

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

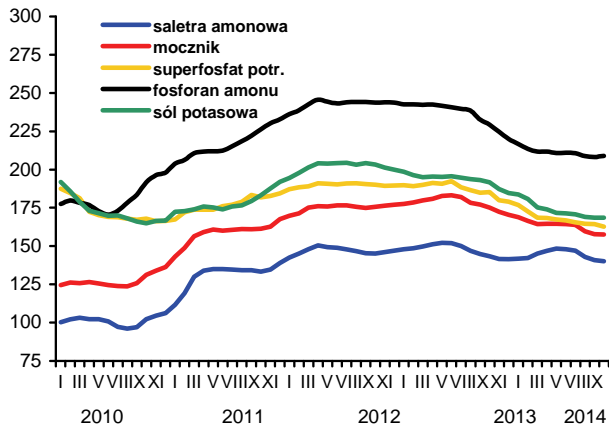
Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	X 2013	XII 2013	X 2014	X 2014 IX 2014	X 2014 XII 2013	X 2014 X 2013	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC 5050	388216,2	388280,9	410289,2	100,7	105,7	105,7	6585,70	890,00
Kombajn do ziemniaków	77827,1	77996,0	80127,8	100,2	102,7	103,0	1286,16	173,81
Samochód dostawczy „Iveco”	99612,3	99648,2	101322,8	98,8	101,7	101,7	1626,37	219,79
Rozrzutnik obornika 2-osiovy	46250,4	46239,4	48525,9	99,3	104,9	104,9	778,91	105,26
Siewnik zbożowy 27 redlic	21788,3	21737,2	22017,8	100,0	101,3	101,1	353,42	47,76
Ciągnik „Ursus” POL-MOT 11024	153292,4	153044,9	147295,7	99,8	96,2	96,1	2364,30	319,51
Ciągnik 90 kW	189454,4	190324,1	198132,1	99,9	104,1	104,6	3180,29	429,79
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	37331,6	36907,0	36271,4	99,9	98,3	97,2	582,21	78,68
Kopaczka elewatorowa	14748,7	14952,8	14951,7	100,3	100,0	101,4	239,99	32,43
Agregat uprawowy do siewnika	16496,4	16467,4	15743,6	100,8	95,6	95,4	252,71	34,15
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7010,1	7025,2	7165,9	100,0	102,0	102,2	115,02	15,54
Glebogryzarka „Freza 1,6”	6032,2	6021,9	5914,0	100,0	98,2	98,0	94,93	12,83
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	47824,8	47891,2	47195,2	99,9	98,5	98,7	757,55	102,38
Opryskiwacz 400 l	4553,6	4787,5	4982,4	100,1	104,1	109,4	79,97	10,81
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	7905,2	7918,4	8156,2	100,8	103,0	103,2	130,92	17,69
Rozsiewacz nawozów	1866,8	1864,8	1925,3	100,1	103,2	103,1	30,90	4,18
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	13860,6	13890,7	14093,7	100,2	101,5	101,7	226,22	30,57
Plug 4 skibowy	11596,8	11491,2	11540,1	98,1	100,4	99,5	185,23	25,03
Kultywator 2,1-2,8 m	3697,4	3674,3	3748,8	100,3	102,0	101,4	60,17	8,13
Dojarka 2 konwie ^a	8019,9	8056,0	8135,1	100,0	101,0	101,4	130,58	65,40
Dojarka z rurociągiem ^a	42353,7	42353,7	43540,8	100,2	102,8	102,8	698,89	350,06
Schładzarka do mleka 500 l ^a	17348,5	17386,4	18070,0	101,1	103,9	104,2	290,05	145,28

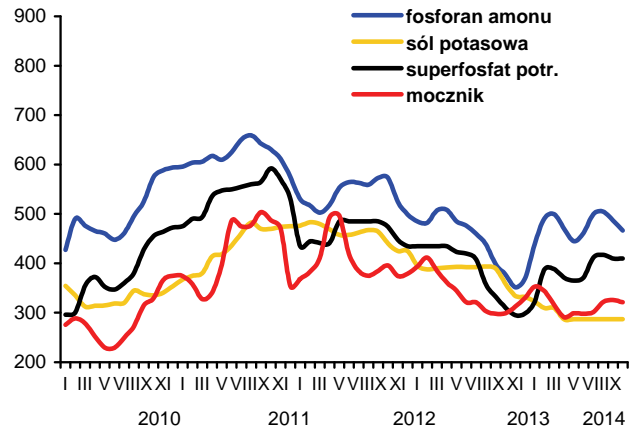
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

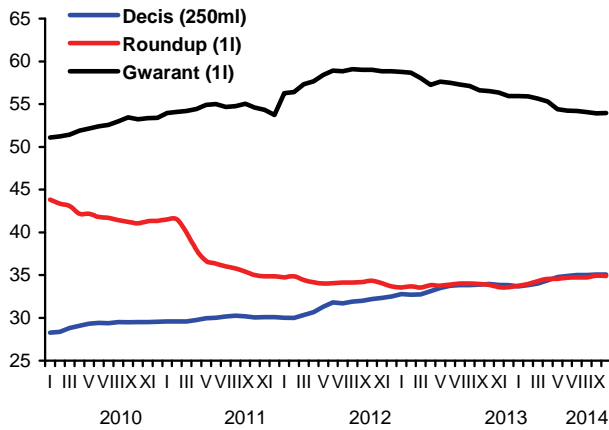
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

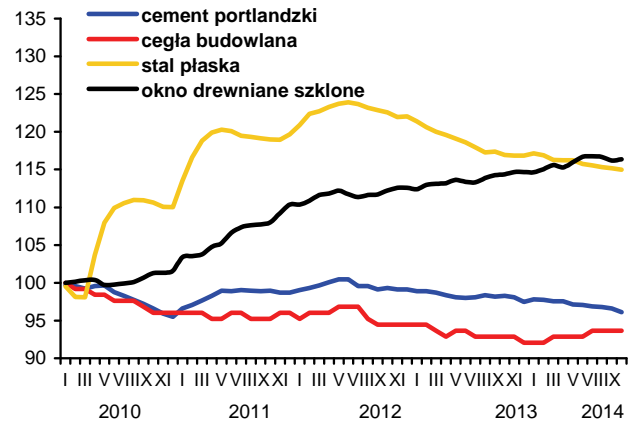
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych na światowych rynkach (USD/t) według danych Banku Światowego

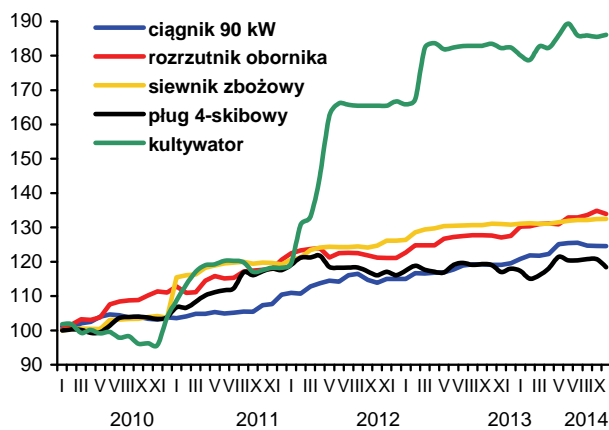
Rys. 3. Ceny wybranych środków ochrony roślin (zł)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2009=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2009=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

